

APRIL 2002. - GODINA VI - BR. 18

TRENER

ČASOPIS UDRUŽENJA KOŠARKAŠKIH TRENERA JUGOSLAVIJE

Dragan Šakota:

**Trener mora
biti gospodin**

YUGOSLAV ASSOCIATION BASKETBALL COACHES

INTERNATIONAL CLINIC 2002

Belgrade

07 - 09 June 2002

Petak, 7. jun

- 17.30h Donnie Nelson - Specijalne situacije u napadu i odbrani
(praktično predavanje - Hala „Pionir“)

Subota, 8. jun

- 9.00h Press konferencija
- 9.45h Dušan Ivković, Svečano otvaranje „Internacionalne klinike 2002“
- 10.00h Don Nelson - Napad Dalas Maveriksa 2002
(praktično predavanje - Hala „Pionir“)
- 11.30h Del Harris - Usavršavanje preciznosti šuta igrača na različitim pozicijama
(praktično predavanje - Hala „Pionir“)
- pauza
- 16.00h Don Nelson - Filozofija napada
(teorijsko predavanje - Hotel Hyat)
- 17.30h Donnie Nelson - Globalno rukovođenje timom
(teorijsko predavanje - Hotel Hyat)

Nedelja, 9. jun

- 10.00h Rick Majerus - Odbrana čovek na čoveka na polovini terena
(praktično predavanje - Hala „Pionir“)
- 11.30h Igor Kokoškov - Odbrana od pick'n'roll
(praktično predavanje - Hala „Pionir“)
- pauza
- 16.00h Rick Majerus - Napad protiv zone
(teorijsko predavanje - Hotel Hyat)
- 17.30h Del Harris - Zonska odbrana Dalas Maveriksa
(teorijsko predavanje - Hotel Hyat)

TRENER

ČASOPIS UDRUŽENJA KOŠARKAŠKIH TRENERA JUGOSLAVIJE

Broj 18, april 2002.

IZ SADRŽAJA

Internacionalna klinika:
Klinika za košarkašku Evropu

Str.7

Ž. Obradović :

**O košarci sam razmišljao
24 sata dnevno**

Str. 10 - 13

Predavači vrsni treneri:

Maljković za katedrom

Str. 17

*Predsedništvo KSJ
usvojilo dokumenta - UKTJ:*

**Odluke za prav(n)i
status trenera**

Str. 23 - 25

Dr Moma Jakovljević:

Više brige za mlade

Str. 34

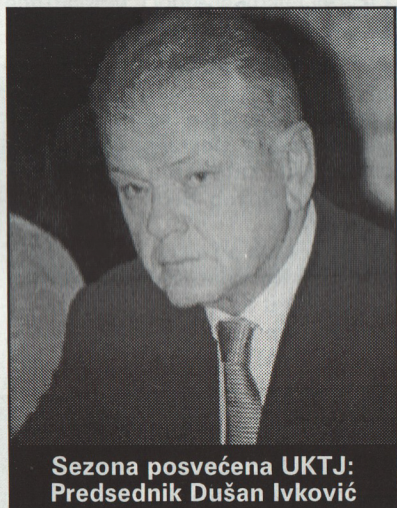
UMESTO KOMENTARA

UKTJ - KSJ

Na vest o rezultatima sednice Predsedništva KSJ, od 16. marta ove godine, a vezanim za Udruženje košarkaških trenera Jugoslavije, mnogi treneri reći će: Konačno! Naime, najviše telo naše košarkaške organizacije, toga dana u Kući košarke, na predlog Upravnog odbora UKTJ usvojilo je tri značajna dokumenta za funkcionisanje trenerske organizacije i tako ih verifikovalo kao svoje i postalo garant njihovog sprovođenja u praksi. Reč je o Ugovoru klub-trener, Pravilniku o licenciranju trenera i Kodeksu Udruženja košarkaških trenera Jugoslavije.

Sva tri dokumenta imaju posebnu specifičnu težinu i značaj za unapređenje ukupnog funkcionisanja Udruženja. Tipski ugovor klub-trener, ubuduće, obaveza je bez koje se ne može krenuti u takmičarsku sezonu. Biće deponovan u Košarkaškom savezu i on je garant njegovog obostranog poštovanja. Tačnije, on predstavlja pravnu zaštitu kako trenera tako i kluba.

Pravilnik o licenciranju konačno će uvesti red u ovoj oblasti. Sada se znaju jasna pravila za dobijanje licence, ko može da je dobije i ko je izdaje, kao i sankcije za prekršioce ovih normi. Konačno, Kodeks je formulisao moralne norme za članove UKTJ, bez kojih

**Sezona posvećena UKTJ:
Predsednik Dušan Ivković**

nijedno ozbiljno udruženje, kao što je naše, ne bi trebalo da funkcioniše.

Izvesno je da će uvođenje reda izazvati reakcije u samom Udruženju, pre svega kod onih kojima će biti uskraćene raznorazne privilegije. Međutim, na poštovanju ovih dokumenata mora se istrajati, ako želimo da UKTJ i dalje uživa visok ugled ne samo među svojim članovima i domaćoj javnosti, već i kao vodeće udruženje košarkaške Evrope. I u ovom slučaju - pobedila je košarka.

Viša košarkaška škola

Ovih dana, upornim zalaganjem Upravnog odbora UKTJ i posebno predsednika Dušana Ivkovića, ideja o organizaciji i funkcionisanju Više košarkaške škole vraćena je svojim izvornim principima. Podsetim, ideja o uspostavljanju ovakve obrazovne ustanove, upravo je potekla iz trenerske organizacije. Za njenu realizaciju bilo je neophodno imati kvalitetan trenerski kadar koji bi uz ostale stručnjake u kontinuitetu obrazova one koji kreću u trenerske vode. Svi uslovi za funkcionisanje Škole stekli su se uselje-

njem u Kuću košarke. Međutim, onda su neki vešti, ideju modifikovali. UKTJ se pojavio kao suvlasnik Škole sa samo preskromnih pet posto. To je značilo da UKTJ nije imalo pravo na mesto u Upravnom odboru škole - znači odlučivanju. Naravno, zaštitni znak škole su i dalje bili naši najugledniji treneri, članovi UKTJ. No i ta „greška“ je ispravljena. Sada KSS i UKTJ poseduju kontrolni paket akcija u Školi. UKTJ sada ima pravo na dva člana Upravnog odbora Više košarkaške škole. I u ovom slučaju - pobedila je košarka.

TRENER

Osnivač i izdavač:
Udruženje košarkaških trenera Jugoslavije Beograd,
Ul. Sazonova, br. 83

Za izdavača
Milan Opačić

Glavni i odgovorni urednik
Mirko Polovina

Urednik fotografije
Miroslav Todorović

Uređivački odbor
Jovo Malešević (predsednik), Milan Opačić,
Milutin Luta Pavlović, Mirko Polovina,
Zoran Radović, Mirko Stojaković,
Jovan Maksimović

Tehnička priprema:
DAN GRAF, Beograd, Alekse Nenadovića 19-21

Adresa redakcije:
Beograd, Ul. Sazonova, br. 83

E-mail:
uktj@EUnet.yu

Telefon:
34-00-851

Fax:
403-864

Štampa:
Standard 2, Beograd

Tiraž
1000 primeraka

List izlazi tromesečno

Dragan Šakota, trener AEK

Trener mora biti gospodin

Kaže da su te tri decenije proletele kao san, malo za čim ima da žali, od košarke je uzeo sve najlepše sokove, ali i zasluženost mesto u galeriji velikih jugoslovenskih trenera. Dragan Šakota je u košarci „do grla“ od kako zna za sebe. Igračka karijera u Partizanu do 21. godine, a iz patika je postao trener Novog Beograda, kluba u čijem je osnivanju učestvovao 1972. Na klupi ovog kluba koji je često menjao ime i rušio rekorde u preskakanju rangova, zadržao se punih 16 godina (za Ginisa), a zatim je krenula kreativna i rezultatska žetva: Zadar, Cibona, PAOK, Apolon, Iraklis, PAOK, Peristeri, Iraklis, Aris, AEK...

Kada bi Šakota kao trener morao da se opiše u rečenici to bi izgledalo ovako: kvalitetan, sistematičan i stalozen trener. Filozofski gledano, sve što je napravio može da stane u dve reči - rad i ljubav. Pogled u budućnost, posle tri decenije na klupi i više od pet hiljada „odigranih“ utakmica otkriva zanimljiv detalj. Ima neverovatan motiv da napreduje, osvaja trofeje i košarkaški traje. Mada nije uobičajeno, polazimo upravo od kraja. Šta nije uradio a želeo bi, šta je to što ga vuče još više i dalje?

- Velika mi je želja da u Grčkoj osvojim titulu prvaka, a na evropskom nivou da učestvujem na završnom turniru Evrolige, „fajnal foru“. Kao što se vidi, ima tu dosta prostora za napredak.

Da li je nešto precutao? Tolike godine u grčkoj košarci, trener prva liga, autoritet par ekselans. Trenirao je sve klubove koji nešto znače, osim dva u poslednje vreme najtrofejnija - Panatinaikos i Olimpijakos. Da li će oni biti krešendo jedne blistave karijere?

- Dok sam trener AEK-a o tome uopšte ne razmišljam. Ovde mi je sjajno i ukoliko me posluži rezultat ostaću sigurno. Svaki trener ima ambiciju da osvoji prvenstvo, da mu ekipa igra dobru košarku, da se lično afirmiše. Gde će to da se dogodi, nebitno je. Činjenica je da veliki klubovi daju više mogućnosti za ostvarenje cilja, ali uverenja sam da je AEK dovoljno velika ekipa da to ostvarim.

Trenerski principi nisu podložni velikim promenama. Ni Šakota nije izuzetak.

- Rad je nešto što se podrazumeva. Ono što je striktno vezano za košarku je pravičnost i fer odnos sa igračima. Drugi princip je kontinuitet intenziteta od prve do poslednje sekunde, i to u svim

Šakota

1952. - Rođen u Bajmoku (kod Subotice), ali nikada tamo nije živio

1972. - Završio igračku karijeru u Partizanu (sa 21. godinom), postao trener juniorskog pogona Ušća

1973. - KK Ušće se deli, a Šakota postaje trener svih kategorija formiranog Novog Beograda

1978. - Klub od najnižeg dolazi do saveznog ranga (Prva B liga) i dobija sponzora IMT.

1983. - IMT postaje član elite i osvaja peto mesto

1987. - Drugoligaš IMT osvaja Kup Jugoslavije i ponovo se plasirao u seriju A

1988. - Šakota postaje trener Zadra i osvaja peto mesto iako je do prethodnog kola bio lider

1989. - Potpisuje četvorogodišnji ugovor sa Cibonom, ali je u Zagrebu ostao sezonu. Učinak - četvrto mesto i izlazak u Evropu

1990. - Na Svetskom šampionatu u Argentini bio je pomoćnik Dušanu Ivkoviću, a „plavi“ su osvojili zlatnu medalju. Odlazi u Grčku i preuzima PAOK.

1991. - PAOK osvaja Kup Evrope što je istorijski uspeh, nesrećno gubi finale plej-ofa i finale Kupa Grčke. Nezadovoljan ponudom, Šakota napušta Solun i pauzira godinu dana

1992. - Sa Apolonom koji se vratio u A ligu zauzima 9. mesto, što je bila odskočna daska za novi angažman

1993. - Vraća se u Solun, ali kao trener Iraklisa. Šestim mestom ušao je u Evropu, a poražen je u finalu plej-ofa od Olimpijakosa u Pireju

1994. - Vratio se u PAOK i prvi put u karijeri nije završio sezonu koju je započeo. Samo dvadeset dana po odlasku PAOK je osvojio Kup Grčke. Šakota odlazi u SAD na specijalizaciju

1995. - Dolazi u Atinu i preuzima Peristeri a jedini zadatak mu je bio da ostane u eliti

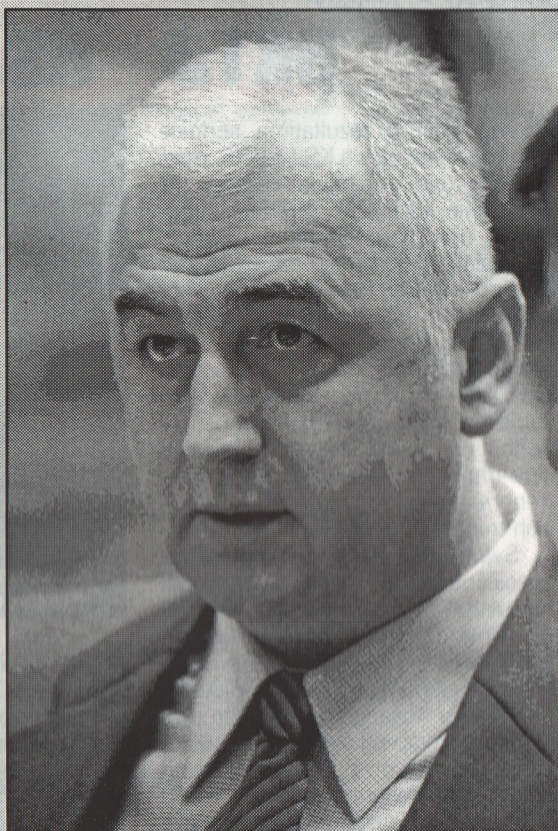
1996. - Plasmanom na sedmo mesto Peristeri dobija „ulaznicu“ za Kup Radivoja Koraća

1997. - Četvrtim mestom u šampionatu Peristeri je bio hit

1998. - Ponovo Solun i Iraklis. Dve godine učesnici „fajnal fora“ Kupa Grčke i šesti u šampionatu

2000. - Prihvata naizgled primamljivu ponudu Arisa, ali posle par meseci napušta klub, jer predsednik nije isplatio igrače i ostavljen je na cedilu

2001. - Postaje trener AEK, jednog od vodećih klubova koji je dve sezone vodio Dušan Ivković do osvajanja Kupa Evrope i Grčke

Dinastija

Sinovi Dušan (15 godina, 208 cm) i Miloš (17, 205), takođe su u košarci „do grla“. Talenat koji je dobio prefiks vrhunski, na pravi način kanališe otac Dragan, a kako stvari stoje, velike su šanse da dosegnu njegove košarkaške visine, možda i premaše.

- Logično je da se bave košarkom, jer su odrasli u tom filmu i iskreno vole taj posao, što mi je najvažnije. Ne spadaju u decu koju su roditelji naterali da se nečim bave, već je to njihov izbor. Dušan je član kadetske reprezentacije Jugoslavije. Koliku ima želju i motiv da igra za „plave“ pokazuje i to što se iz Soluna redovno javlja na pripreme. Miloš je najbolji igrač mladog tima. Realno, velike su šanse da igraju dobru košarku, ali sve je u njihovim rukama, kaže Šakota senior.

elementima igre, kako na utakmicama, tako i na treninzima.

Košarkaški kreda ga je tolike godine održao u vrhu grčke košarke gde su radili najveći evropski stručnjaci: Dušan Ivković, Božidar Maljković i Željko Obradović...

- To je garancija nekog mog kvaliteta. U Jugoslaviji sam radio iz ljubavi, sada je tome dodati i vrhunski profesionalizam. Naravno, dosta toga sam menjao, učio. Od koga? Pa od naših najboljih trenera. Kada sam bio mlad imao sam želju da napredujem. Kako sam preuzimao novu ekipu, išao sam napred, sazrevao. Posebno bih istakao period saradnje sa Dudom Ivkovićem u reprezentaciji i profesorom Nikolićem u Iraklisu. Učio sam od Obradovića, ali i od ostalih, mlađih trenera. Svaki je na određen način imao uticaj na formiranje moje sadašnje trenerske filozofije.

A ona se sastoji od?

- Najvažnije naučiti momke osnovnim stvarima, da steknu fundamentalna znanja. Samo tako se može postići bilans u igri kada su odbrana i napad u pitanju, da se uvek traže pametna rešenja. Zato insistiram na angažovanju ambicioznih igrača koji mogu da stvore klimu

Plavi

Šakota realno sagledava svoje mesto u košarkaškom svetu, pa i kad je reprezentacija u pitanju. Svestan da se šansa retko dobija, ne vidi sebe kao glavnokomandujućeg, ali svim srcem je, kao i uvek, uz „plave“.

- Učestvovao sam u nekim akcijama kao pomoćni trener i član stručnog štaba, na Svetskom šampionatu u Argentini 1990. i Evropskom šampionatu u Francuskoj 1999, kada je deo priprema bio u mojoj dvorani u Solunu. Nikada nisam bio prvi trener i znam koliko je afirmisanih kolega koji zaslužuju šansu, naravno kada je to aktuelno. Kad god moja pomoć bude potrebna, tu sam, na raspolaganju. Radovaću se i dalje svakom uspehu naše košarke.

entuzijazma. Dobro je imati i igrača koji može da napravi atraktivan potez kako bi zadovoljili i drugu stranu - publiku.

Šakota priznaje da se u toj atrakciji krije i razlika između naših igrača i trenera u odnosu na evropske.

- Mi tražimo strogoću i disciplinu u igri ali dobro znamo da prepoznamo igrača koji je u stanju da napravi nešto individualno. Nikada nismo sputavali tu individualnost igrača, što se održavalo na uspehe reprezentacije. Bez obzira na to što smo imali igrače koji su činili odličan kolektiv, mnogi su bili u stanju (individualno jaki) da reše utakmicu.

A kako objašnjava činjenicu da već dugo ni jedan naš trener nije otišao u najjače lige i napravio zapažen rezultat. U Evropi nas i dalje predstavljaju isti stručnjaci, asovi: Maljković, Obradović, Pešić, Tanjević, Šakota... Od mladih se probio samo Duško Ivanović ali on nije iz ovog miljea potekao.

- Dosta je velikih promena bilo u Jugoslaviji proteklih deset godina. To svi znamo. Naši vrhunski treneri su bili na ceni i teško ih je bilo zadržati isključivo zbog finansijskih razloga. Zatim, naša liga je bila znatno ispod nivoa vodećih evropskih da bi im pružila adekvatnu afirmaciju. Zbog toga su bili primorani da odu. Mlađi treneri koji su nastavili posao pokazali su kvalitet, među njima ima

vrhunskih koji po talentu i košarkaškom znanju mogu da rade sa velikim uspehom u Evropi. Pre svih mislim na Vujoševića, Nikolića, Rusa i Lukajića. Imao sam priliku da ih gledam, jer su učestvovali u evropskim takmičenjima. Talentovani su i dobro rade ali za vrhunsku afirmaciju potreban im je dobar tim. E, tu su naši treneri hendikepirani u odnosu na evropske. Nisu u mogućnosti da dovedu dobre strance, što je prednost evropskih ekipa. Druga stvar je to što jugoslovenski najtalentovaniji igrači ne dočekaju zenit u zemlji već odlaze u najmoćnije evropske klubove i NBA, jer su na ceni. To su objektivne teškoće sa kojima se godinama susreću kolege u Jugoslaviji i koje ih sprečavaju da ostvare vrhunski rezultat i kasnije dožive pravu afirmaciju u inostranstvu.

Vratimo se u Grčku. Ko je po Vama njihov najbolji stručnjak?

- Bez konkurencije je Joanidis. Na njega su imali uticaj jugoslovenski treneri, što se vidi po načinu igre njegovih timova i načina rada. U Grčkoj postoji plejada mladih trenera koji ne pokazuju tendenciju stvaranja sopstvenog imidža, već kopiraju iskustve. Samo razvoj u skladu sa svojom ličnošću može da trpi i crpi na pravi način uticaj drugih. Zbog toga se treneri u Jugo-

slaviji, po načinu razmišljanja, igre koju neguju, trenažnog procesa uopšte ne razlikuju od vrhunskih evropskih trenera.

Prednost naših trenera je to što imaju „nos“ prepoznaju talenat i pretaču ga u kvalitet. Šakota je svojevremeno izjavio da se vratio u PAOK i zbog Peđe Stojakovića.

- Za trenera je velika sreća kada u ekipi ima igrača koji može da napreduje i dođe do nivoa koji može da izmeni kvalitet čitave ekipe. Stojaković je ekstratalent. Njega je doveo Duda Ivković i poznato je što se kasnije događalo. Jeste, Peđa je bio moj trenerski izazov, ali i čitava plejada sjajnih dobro selektiranih mladih igrača: Renzijas, Janulis, Buduris i Balojanis. Inače, mnogo je mladih i talentovanih igrača prošlo kroz moje ruke i to je ono što i treneru daje kvalitet. Lepo je raditi sa njima i uživati kako napreduju. Jarić, Gurović, Hadživretas, Papadopulos... Sada sam u AEK-u ponovo zatekao odlično selektiran mlad tim koji sam nasledio od Ivkovića.

A kako ste uspevali da „progrutate“ mlade u sredini koja najviše ceni rezultat i to „preko noći“? Treneri su tamo za čas tehnološki višak!

- Čuvali su me igra i rezultati. Moja neprijatna iskustva isključivo su vezana za

ekonomsku stranu. Poznato je da u Grčkoj nema urednosti u plaćanju pa se često događa da se trener i klub nađu na sudu. Nekad čak i bez šanse da izvučeš pare. Imao sam dosta ponuda iz drugih zemalja, ali volim Grčku, navikao sam se i teško mi je da napustim nešto gde se vidi moj trag.

A kako se oseća vrsni stručnjak kada vidi da neki predsednik kluba uzima u ruke njegovu profesionalnu, na neki način i ljudsku sudbinu?

- To su upravo razlozi koje su doveli grčku košarku u trenutnu opoziciju. Stvari nisu na svom mestu, a posledica su prazne dvorane, nepoverenje. Mnogo je problema u plaćanju trenera i igrača. To Federacija u narednom periodu mora da reši. Bez sigurnosti nema ni pomisli o ozbiljnoj košarci.

Promene trenera su postale i naš sindrom. U čemu je razlika između ostavke i otkaza?

- U Grčkoj razlika je mala. Sve je usredsređeno na rezultat. Ukoliko trener podnese ostavku ne može da računa da će dobiti pare. U slučaju smene ima bar teoretski mogućnost sudske zaštite.

Drugim rečima, koferi su uvek spakovani...

- I ja sam jedan od trenera koji zastupa takvo mišljenje, jer ne možeš uvek sam da rešavaš svoju sudbinu. Postoji nešto na šta ne možeš da utičeš i to je rizik profesije. Važno je da se osećaš gospodinom. Nažalost, u našem poslu to je jedino moguće u Americi.

Poruka mladim trenerima?

- Važno je da rade maksimalno i s ljubavlju. Ko dobro radi, a uz to je strpljiv, uvek dobije i dočeka šansu.

Mirko Stojaković

Komazec

Kada je pre 13 godina došao u Cibonu, Šakota je potpisao četvorogodišnji ugovor i imao je nameru da stvori novi šampionski tim. Stavio je na listu želja mlade igrače, a među njima našao se i Zadrani Arijan Komazec. Do transfera nije došlo, a Šakota je posle sezone napustio Zagreb. Dobio je Komazeca 13 godina kasnije u AEK-u!

- Prošlost i sadašnjost nemaju veze kada je Komazec u pitanju. Tražio sam igrača za poziciju dva, ali ono što sam želeo nisam mogao da dovedem. Komazec je bio jedan od izbora, ali ne od najjačih. Prvi je bio Ford, a za Arijana sam se odlučio zbog iskustva. Igrao je u velikim timovima, poznaje prilike u grčkoj košarci. To je sve, kada je on u pitanju.

„Internacionalna klinika 2002“

Klinika za trenersku Evropu

Ovogodišnja, inače tradicionalna, „Internacionalna klinika“ koju organizuje UKTJ, u Beogradu od 7. do 9. juna o.g. biće predsedan, i to u najlepšem smislu. Tačnije, biće to najkvalitetniji seminar koji je ikada u Evropi održan. Taj kvalitet garantuju organizator- UKTJ, ugledni predavači, ali i grđa agencija TAF, koja je sponzor ovogodišnje klinike. Predsednik UKTJ Dušan Ivković i gospodin Deris Konstantinos, ugovor o sponzorstvu potpisali su, na obostrano zadovoljstvo, 15. marta, nakon konferencije za novinare u Kući košarke.

Tako je sklopljen mozaik za istinski poduhvat. Prema očekivanjima organizatora Internacionalna klinika će privući veliki broj trenera iz mnogih evropskih zemalja. Mesto događanja su hotel Hajat i hala „Pionir“. Pomenuto sponzorstvo omogućilo je, pored prisustva uglednih predavača iz SAD, da ovogodišnja klinika, za jugoslovenske trenere bude bez uobičajene kotizacije - znači besplatna.

Overena saradnja: Deris Konstantinos i Dušan Ivković

PREDAVAČI :

Don Nelson

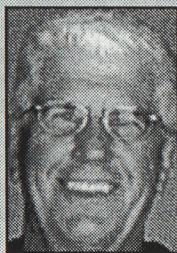
Generalni menadžer i glavni trener NBA ekipe Dallas Mavericks. Kao igrač, trener i generalni menadžer proveo je 39 godina u NBA. Već četiri godine je na čelu Dallasa i svake godine beleži sve bolje rezultate. Pre dolaska u Dallas radio je u Milvokiju i Golden Stejtu. U istoriji NBA nalazi se na trećem mestu po broju pobeda sa skorom od 979 pobeda i 781 porazom (56%). Uz Pat Rajlija jedini je tri puta proglašavan za trenera godine u NBA ligi (1983/85/92). Izabran je među 10 najboljih NBA trenera biranih povodom 50-godišnjice NBA lige glasovima bivših trenera, igrača i medija.

Predvodio je Dream Team II na Svetskom prvenstvu u Torontu 1994. godine i osvojio zlatnu medalju. Ove godine je predvodio All-star tim Zapada.

Del Harris

Del Harris je već dve sezone angažovan kao koordinator za odbranu (pomoćni trener) i od njegovog dolaska ekipa Dallas Mavs je ostvarila skor 68-34. Del spada u jednog od najiskusnijih trenera u NBA ligi, dvadeseti po redu koji je ostvario više od petstotina pobeda. Radio je u ekipama Njustona, Milvokija i L.A. Lakersa gde je od dolaska (1994/95) ostvario skor od 218 po-

beda i 110 poraza (66.5%) i u prvoj sezoni proglašen je za trenera godine u NBA ligi. 1998. godine je bio član Američkog tima na Svetskom prvenstvu u Atini gde je kao pomoćni trener Rudija Tomjanovića osvojio bronзанu medalju.

Donle Nelson

Jedan od najpoštovanijih trenera u NBA ligi, angažovan od strane Dallas Mavericksa od januara 1998. godine i uključen je u sve „košarkaške operacije“ ovog kluba. U Dallas je došao posle tri sezone provedene u ekipi Phoenix Suns. Nelson je učestvovao na poslednje tri Olimpijade kao pomoćni trener Litvanske reprezentacije sa kojom je osvojio 1992/96 godine bronзанu medalju kao i srebrnu na Evropskom prvenstvu 1995. godine. Bio je skaut Dream Team II koji je osvojio zlato na S.P. 1994. godine. Direktno je odgovoran za dovođenje i potpisivanje ugovora sa prvim ruskim igračem Sarunasom Marciulionisom i za draftovanje prvog azijskog igrača, Wang Zhizhi. Kao predavač učestvovao je na klinikama u Nigeriji, Kini, Litvaniji i Australiji. Jedan je od osnivača „Svetskih igara“ u Dallasu, nezvaničnom svetskom prvenstvu za juniorske nacionalne timove.

Rick Majerus

Jedan od najboljih trenera u Americi, radi od 1989. godine na Juta univerzitetu (University of Utah). 1998. godine

odveo je svoj tim na završnicu NCAA i osvojio turnir. Tokom sedamnaest sezona radeći kao trener sa ekipama Marquette, Ball State i Utah, Majerus je ostvario skor od 361 pobede i 125 poraza (74.3%) i po tome zauzima četvrto mesto po uspešnosti od svih trenutno aktivnih NCAA I trenera. Kao trener Jute ima skor 262-73 (78%) i nikada nije imao u jednoj sezoni više poraza od pobeda (losing season) prosečno ostvarujući svake sezone 22 pobede. Proglašavan je pet puta za trenera godine (Basketball Times, UPI, Playboy, John Wooden), sedam puta je bio najbolji trener Distrikta i pet puta najbolji trener Konferencije. 1991 i 1997. godine je proglašavan za sportsku ličnost Jute.

Igor Kokoškov

Igor Kokoškov je prvi van-američki stručnjak angažovan od strane NBA ekipe, L.A. Clippers. Došao je u ekipu Klipersa posle dve sezone provedene na Misuri Univerzitetu, gde je takođe bio prvi Evropljanin angažovan puno radno vreme u NCAA I ligi. Pre dolaska u SAD, Igor je radio osam godina u Jugoslaviji gde je bio i pomoćni trener juniorske reprezentacije Jugoslavije. Sa 24. godine imao je priliku da kao jedan od najmlađih trenera ikada u jugoslovenskoj ligi predvodi ekipu OKK Beograda. Bio je jedan od instruktora na trodnevnom kampu „Košarka bez granica“ održanom u Trevizu zajednos sa NBA igračima, Divcem, Kukoćem i Stojakovićem.

Osnivanje Fondacije KSJ dobitak za sve

Opet korak ispred svih

Predsedništvo Košarkaškog saveza Jugoslavije (KSJ) donelo je nedavno odluku o osnivanju Fondacije KSJ (FKSJ), uz istovremeno imenovanje Predsedništva i članova Upravnog odbora FKSJ.

Ideja o realizaciji jedne ovako moćne organizacije u samoj Kući košarke potekla je od ljudi kojima je igra pod obručima u venama. Najiskusniji su se okupili i stavili adute na sto i tako je zaživela FKSJ.

Neosporno, među idejne tvorce FKSJ treba istaći gospodina Miodraga Babića, ranijeg predsednika KSJ, sada u rukovodećoj ulozi gigantskog farmaceutskog koncerna Hemofarma iz Vršca.

O FKSJ razgovaram sa gospodinom Radetom Petrovićem, izvršnim direktorom Fondacije i funkcionerom Eurolige, u novoformiranoj kancelariji u Kući košarke.

Uvek predusretljiv, kada je tema košarke u pitanju, gospodin Petrović je sažeo odgovor na pitanje: šta je cilj FKSJ?

- Osnovni cilj nam je obezbeđivanje uslova za razvoj i unapređenje košarkaškog sporta svih segmenata i subjekata, sa posebnim akcentom na rad sa mladima.

Za planove FKSJ izvršni direktor, u ulozi profesionalca, kaže, dalje:

- Upravni odbor je usvojio programsku orijentaciju koja je okvirno odredila pravce delovanja u ovoj godini. Naravno, očekujemo da ćemo realizovati sve planirano i da ćemo u 2003. biti još bolji.

Delatnos FKSJ će biti u stalnoj žiži javnosti, pa je u tom smislu i osmišljena tv emisija radnog naziva „Mi za vas“.

- Emisija će, grubo rečeno, približiti naš rad javnosti i podstaći saradnike i ulagače u naše aktivnosti. Globalnu uređivačku politiku emisije odrediće Upravni odbor kroz donošenje plana i programa rada Fondacije -nastavlja gospodin Petrović.

U, zasad, poznatom planu FKSJ nalazi se preko 10 akcija i manifestacija koje ćemo i pobrojati, zbog izuzetno zanimljivih detalja.

Od planiranih akcija, među prvima su deset:

Upravni odbor

Upravni odbor FKSJ sačinjavaju: Nebojša Čović(predsednik), Miodrag Babić, Vlade Divac, Dragan Kapičić, Žarko Zečević, Goran Pitić, Slavko Drljević, Miroslav Ivanišević, Petar Matić, Predrag Milojević.

1) Stipendija za YU basket stars - Veoma preciznim pravilnikom o stipendiranju obuhvatiće se sve strukture košarkaškog sporta: igrači, treneri, sudije... Pomoći će im se u zainteresovanosti, naročito stranih subjekata za ovaj vid pružanja pomoći mladima i njihovom razvoju. Naročito pogodnost ogleda se u tome što sredstva i vrednosti ulaganja za ino subjekte i u slučajevima kada za njihovo okruženje nisu veliki, za uslove i standarde naše sredine biće i te kako korisni i delotvorni.

2) Sportska oprema za buduće asove - Dobro osmišljenim i nadasve stimulišućim kriterijumima realizovaće se pomoć i unapređenje takmičara, poboljšavanjem njihovih trenažnih uslova putem obezbeđivanja sportske opreme u funkciji košarkaškog sporta.

3) Kampovi i trenažni centri - Izuzetno popularni i kvalitetno afirmisani vid razvoja i unapređenje mladih takmičara, trenera, sudija. Ne eliminišući mogućnost organizovanja kampova Fondacije, u ovom trenutku je brže i efikasnije uključivanje u rad postojećih uz primenu svih principa i načela koje Fondacija ima. Zbog izuzetne razvijenosti i raznolikosti ovog vida aktivnosti košarkaškog sporta potrebno je evidentirati i pojedinačne mogućnosti, kao što su:

- organizacija sopstvenog kampa,
- obezbeđivanje sredstava za slanje igrača u kampove,
- ustupanje određenih kapaciteta od strane samog kampa,
- ino-kampovi i trenažni centri,
- namensko usmeravanje prihoda od novčanih kazni, a u svrhu razvoja mladih kategorija kroz rad u kampovima,
- dovođenje promotera i stranih tre-

nera u kampove za rad sa mađim kategorijama.

4) Da nije njih ne bi bilo ni nas - veliki broj košarkaša ranije je ogroman deo sebe i svog života ugradio u košarku - da nije njih ne bi bilo ni nas, pa ih zato ne smemo ni zaboraviti. Svakako da će ti ljudi i najmanji znak pažnje i pomoći od strane njihove najveće ljubavi - košarke dočekati sa najvećom srećom, raširenih ruku, spremni da još, na svoj način, pomognu savetima i bogatim iskustvom. Zato se i predviđa:

a) okupljanje, druženje i prisustvovanje tih članova prigodnim manifestacijama i akcijama,

b) briga i pomoć putem poklon pake-ta ili na neki drugi prigodan način.

5) Stručna pomoć - veliki broj stručnjaka kojima je izuzetno stalo do kvaliteta košarkaškog sporta spreman je da svojim konkretnim radom pomogne, posavetuje, usmeri, a sve u cilju očuvanja uspeha i renomea naše košarke. Fondacija će utvrditi kada i koja sredina je za to zainteresovana i dati potrebnu uslugu u smislu:

a) organizovanosti, sistematizacije, legalizma i efikasnosti,

b) poboljšanja sposobnosti u programiranju, planiranju, selekciji...

c) poboljšanja realizacije trenažnog procesa

d) poboljšanja efekta takmičarske aktivnosti,

e) za posebne, specijalne zahteve u smislu pomoći pokušaće se obezbediti specijalizovani kadar,

6) pravna pomoć - Fondacija će kako ličnim primerom, tako i pružanjem pravne pomoći raditi na ostvarivanju maksimalnog poštovanja svih odredbi norma-

ktivnih akata i propisa kako košarkaške i sportske organizacije, tako i Zakon našeg društva. U tom smislu, eksperti koji će saradivati sa Fondacijom biće na raspolaganju da pomognu u razvoju:

a) poštovanje i primene pozitivnih propisa i akata,

b) očuvanja prava pojedinaca i organizacija.

Ova aktivnost će biti isključivo savetodavna, bez ikakvih obaveza zastupanja ili predstavljanja.

7) Deo smo KSJ - apsolutno je nemoguće biti sastavni deo košarke, a u svakoj akciji koju sprovodi KSJ ne uočiti mogućnosti za realizaciju korisne inicijative za dobro samog KSJ, odnosno košarkaškog sporta. Sam sastav Upravnog odbora i njegova veza sa Predsedništvom KSJ garantuju saradnju i mogućnosti realizovanja sledećeg:

a) prenos prava kojima KSJ raspolaže, a za koja u tom trenutku nema interesa ili pravih mogućnosti da ih realizuje,

b) osmisлити, razraditi i uz dobijenu saglasnost KSJ uključiti se na odgovarajući način u velike košarkaške projekte kao što su finale YU Kupa, turnir Trofej Beograda, utakmice reprezentativnih selekcija, obrazovni centar VKS i slično.

8) Deo smo sveta - u svetu su moć i snaga sporta odavno shvaćeni i maksimalno obrađeni sa svakog aspekta, pa i sa ovog kojim se mi bavimo. Preko najvećih svetskih globalnih i sportskih organizacija: UN, UNESCO, UNICEF, MOK, FIBA, do multinacionalnih kompanija, svi se bave pomoći u razvoju i edukaciji mladih. Izuzetno preciznim i sadržajnim upoznavanjem svih mogućnosti uključivanja u aktivnosti ovih organizacija sigurno se može naći prostor za delotvoran rad Fondacije.

9) Zdravstvena pomoć - sportska povreda, bolest ili ne dao bog trajno onemogućavanje bavljenja sportom najteže padaju svakome kada oseti da je u tim trenucima prepušten sam sebi. Sportisti veoma često doživljavaju da u pobedama svi žele da sreću dele sa njima, a da u porazima ostaju sami. Posebna specifičnost je potreba realizovanja ogromnog interesa za brzim saniranjem povreda. U tom smislu prevazilaženja navedenog, predviđa se:

a) informisanost o mogućnostima, mestima, uslovima, putevima i načinima prevazilaženja zdravstvenih problema,

b) obezbeđivanje lekova i odgovarajućih rekvizita,

c) organizovanje seminara i savetovanja na ove teme,

d) obezbeđivanje konkretnih usluga,

10) Turnir pomirenja - sa prostora bivše SFRJ organizovaće se turnir gradskih reprezentacija pod nazivom „Turnir pomi-

Nebojša Čović, predsednik FKSJ:

Put do svetskih visina

-Reći košarka to odmah posle NBA znači samo jedno - Jugoslavija. Vrhunski, profesionalni sport prvenstveno kroz marketing u njemu podrazumeva, pored postizanja najvećih pobeda, i duhovno-moralnih rezultata, kao obavezu materijalnu dobit kako za stranu koja u sport ulaže tako i za same učesnike u tom sportu. Svesni aktuelnog trenutka u kome se naše društvo pa i košarka u njemu nalazi, procenili smo da postojanje jedne apsolutno neprofitne organizacije kao što je Fondacija KSJ može biti put koji će nas zadržati na svetskim košarkaškim visinama - rekao je Nebojša Čović, predsednik FKSJ, na svečanoj promociji Fondacije održanoj pred početak gala večere u beogradskom hotelu „Interkontinental“.

renja“ sa kojeg bi, bez obzira gde se bude održavao, prihod išao u dva pravca:

a) za razvoj mladih igrača koje se nalaze izvan mesta svog rođenja i dužeg boravka,

b) za sve izbegle i nezbrinute članove košarkaške organizacije.

Turnir bi se, sa usaglašenim pravilima, mogao održavati svake godine i drugom gradu bivše Jugoslavije.

Početak saradnje: Predsednik FKSJ Nebojša Čović i kapiten reprezentacije Dejan Bodiroga

11) Prvenstvo Jugoslavije „ispod 180“ - izuzetno veliki broj zaljubljenika u košarkaški sport, mladih i starijih, često su zbog visine u nemogućnosti da realizuju tu svoju ljubav. Njima se to može omogućiti na dva načina:

a) kvalitetnim takmičenjima kada su mladi u pitanju,

b) masovnim takmičenjem starijih.

Ne treba navoditi primer da takva, prva liga u SAD već postoji. Efekat bi bio razvoj mladih, uz efekat učvršćenje veza među starijim uzrastima. Sistem takmičenja bi se prilagodio trenutnim uslovima i potrebama.

Naravno, uz sve navedeno, ostaje obaveza da se, pored analize sopstvenog rada, prati i razvoj sličnih fondacija u svetu, a sve u cilju sopstvenog progressa. Osim toga, planira se i osnivanje registracije FKSJ u Nemačkoj, Švajcarskoj, SAD ...

Od značajnih manifestacija pažnju privlače sledeće:

Krugli sto „košarci za dobro“ - ovo treba da postane stalni vid korisne i delotvorne komunikacije sa članstvom. Tema treba da bude aktuelne, uvodničari stručni, konkretni i sposobni da pokrenu razmišljanja i omogućе markiranje i osvetljavanje pravih pravaca za akcije koje će omogućiti očuvanje kvaliteta i postizanje progressa košarkaškog sporta.

Donatorsko veče - dva puta godišnje u odgovarajućem ambijentu i mestu. Košarkaško donatorsko veče sa unapred veoma precizno definisanom namenom i programom koji će stimulisati obezbeđivanje sredstava na sledeće načine:

a) učešćem bez honorara,

c) akcijom opreme, medalja i sličnog,

d) akcijom zlatnog, srebrnog i bronзанog znaka FKSJ,

e) akcijom zlatne, srebrne i bronzane plakete FKSJ „Volim-pomažem“

f) donatorski bal

Slika i reč - jedan od bitnih ciljeva je da podizemo i razvijamo interes za košarkaški sport uz očuvanje tradicije i ugleda i renomea. U tom smislu u okviru ove manifestacije učiniće se prvi koraci ka formiranju segmenta Fondacije koji će se baviti: skupljanjem, evidentiranjem i čuvanjem knjiga, slika, publikacija, video zapisa i sličnog na temu košarkaškog sporta. U sklopu ovog je i zdravstvena pomoć i realizacija.

Nova, dinamična organizacija, FKSJ, obećava da će napraviti novi „bum“ pod okriljem, doprineti još većoj afirmaciji ovog sporta, u zemlji i inostranstvu, uklapajući se u moderne tokove na svetskim meridijanima, od čega će imati koristi svi elementi locirani u Kući košarke!

Vlastimir Ignjatović

Željko Obradović - posle deset godina...

O košarci sam razmišljao 24 sata dnevno

Šesnaestog aprila navršava se jedna decenija otkako je tim Partizana postao prvak Evrope, savladavši u finalu istanbulske „fajnal-fora“ španski Hiventud sa 71:70, „trojkom“ Aleksandra Đorđevića kojih sekundu ili dve pre poslednjeg zvuka sirene. Bilo je to vreme obeleženo dominacijom jugoslovenske košarke na klupskom i reprezentativnom planu. Splitska Jugoplastika, prvo pod vođstvom Bože Maljkovića, a kasnije i Željka Pavličevića, tri puta uzastopno pela se na krov Starog kontinenta. Na njihove titule tokom leta nadovezivala se verovatno najtalentovanija reprezentacija Jugoslavije svih vremena. Sa prvim strategom, Dušanom Ivkovićem, osvojene su zlatne medalje na Evropskim prvenstvima u Zagrebu i Rimu, između kojih se kao u sendviču našao i trijumf na Svetском prvenstvu u Argentini. Ipak, umesto snova o okršaju sa američkim „Drim timom“ na Olimpijadi u Barseloni, usledili su raspad postojeće države i ratni sukobi. To je neminovno uticalo na odluku mnogih kvalitetnih igrača da odu u inostranstvo, dok je FIBA stavila veto na igranje utakmica evropskih kupova na čitavoj teritoriji bivše SFRJ.

U takvim okolnostima, tim Partizana sa prosekom starosti od 21,7 godina i sa trenerom koji je do juče bio „drug iz svlačionice“, uspeo je da učini nešto što nisu mnogi timovi pre njega, koji su za taj poduhvat bili mnogo bolje opremljeni - makar „na papiru“. Naša priča počinje juna 1991. godine tokom priprema reprezentacije Jugoslavije za Eurobasket u Rimu. Tadašnji kapiten nacionalnog tima, Željko Obradović, dobio je prijatno iznenađenje u obliku ponude da nasledi Duška Vujoševića na mestu šefa stručnog štaba crno-belih...

- Sa reprezentacijom sam bio u Poreču, obavljali smo pripreme za EP i došli smo u Beograd samo da prespavamo. Već sutra je trebalo da idemo na turnir u Dortmund, ali te večeri su me pozvali na razgovor ljudi iz uprave Partizana, na čelu sa tadašnjim predsednikom, pokojnim Radojicom Nikčevićem i potpredsednikom Draganom Kićanovićem. Ponudili su mi mesto prvog trenera, a Milenku Savoviću funkciju sportskog direktora. Do početka EP je u tom trenutku ostalo još 20 dana i ja sam zatražio da mi do-

zvole da odigram prvenstvo, posebno zbog toga što sam bio kapiten te reprezentacije. Međutim, ljudi iz kluba su mi dali samo tu noć da razmislim, da prihvatim poziv i već narednog dana počnem sa radom, ili im dopustim da se okrenu traženju drugih rešenja.

Ja sam „prelomio“, sutradan sa žaljenjem saopštio Dudi Ivkoviću da neću igrati za nacionalni tim, ali to je odluka zbog koje se nikada nisam pokajao jer mislim da sam uradio dosta stvari baš u periodu od tih mesec dana, u kome su iz Partizana insistirali da počnem sa radom. Počeo sam da radim sa mladim igračima koji su u tom trenutku bili na raspolaganju, napravili smo plan i program rada i što je možda najbitnije, u tom periodu sam uspeo da nagovorim pokojnog profesora Aleksandra Nikolića da radi zajedno sa mnom.

Tim je u odnosu na prethodnu sezonu ostao bez vedeta poput Paspalja, Pecarskog i Ivanovića. Ko je obavio selektiranje novog sastava?

- Taj izbor je bio moj, ali naravno, sve sam radio u skladu sa mogućnostima kluba i u dogovoru sa svojim kumom Savovićem. Prvo, odlučili smo da vratimo dvojicu bivših igrača Partizana, Koprivicu i Dragutinovića iz IMT-a koji je

prethodne sezone zauzeo mesto u sredini tabele. Iz Crvene zvezde smo doveli Šilobada koji pred odlazak praktično nije ni igrao za crveno-bele, iz Vojvodine iskusnog Dragišu Sarića, talentovanog Željka Rebraču iz NAP-a, a iz kragujevačkog Radničkog Zorana Stevanovića i Nikolu Lončara. „Starosedeci“ su bili Ivo Nakić, zatim Saša Đorđević i Saša Danilović koji su tog leta igrali na EP u Rimu.

Kako ste, kao trener-debitant, osmislili prve pripreme u kojima ste se našli u ulozi potpuno suprotnoj od dotadašnje?

- Kada sam juna meseca preuzeo ekipu, bukvalno nisam spavao, 24 sata dnevno sam razmišljao o košarci, pre svega o treningu. Prva stvar koju sam samom sebi rekao je da ne može da mi se desi da igrač na treningu traži objašnjenje nečega, a da ja ne znam da mu odgovorim. U tom smislu mi je na prvim pripremama sa Partizanom svaki detalj treninga bio isplaniran. Tada sam imao gotov dogovor da kondicioni trener bude Mirko Krolo koji je radio u Jugoplastici i reprezentaciji Jugoslavije, ali kako je u bivšoj državi sve krenulo da se događa naopako, to je postalo neostvarivo i Partizan je ostao bez kondicionog trenera - ja sam radio sam. Profesor Nikolić, koji je kasnije bio stalni član stručnog štaba, u to vreme je imao obaveze prema Stefanu i Bogdanu Tanjeviću tako da je sa nama bio samo povremeno. Uvodni deo priprema smo sproveli u Budvi, gde smo odveli ekipu sve sa devojkama i ženama. Tih desetak dana pred igrače nisam postavljao posebno velike zahteve, ali smo zahvaljujući tom radu lakše sproveli u delo narednu fazu na Kopaoniku. Sa planine smo krenuli na turneje, a posebno bih podvukao značaj sedmodnevnog boravka u Trstu, kod Tanjevića i prof. Nikolića.

Kakve su bile ambicije kluba pred početak takmičenja u Evroligi?

- Tada se Evroliga igrala u dve grupe od po osam timova i ja sam tvrdio da je naša grupa daleko jača od druge, da je u njoj koncentrisan ekstra kvalitet i da ćemo imati velikih problema da uđemo među prva četiri tima, što je bilo neophodno za plasman u nastavak takmičenja. Iako su u to vreme mnogi stručnjaci

i novinari pobijali moju tezu, kasnije se ispostavilo da su na „fajnal-foru“ učestvovala sva četiri tima iz naše grupe, pred Partizana još Huventud, Filipis i Estudijantes. Plan je bio da se ide od utakmice do utakmice i da uvek razmišljamo samo o sledećem protivniku jer se drugačije nije moglo sa timom u kome od 12 igrača, sedmorica do tada nisu odigrala nijednu utakmicu u inostranstvu.

Kakav koncept ste u tom trenutku imali u glavi po pitanju igre u odbrani i napadu, odnosno na planu podele pojedinačnih uloga u ekipi?

- Partizan je te sezone igrao vrhunsku košarku u svakom smislu, a pre svega u odbrani. Imali smo nekoliko vrsta odbrane i menjali ih u zavisnosti od protivnika. Kada se govori o taktici, ako trener ima pred sobom mladu ekipu, jedino je logično da forsira najagresivniju moguću košarku i tako smo i igrali. Dva lidera u napadu bili su Đorđević i Danilović, to se znalo, ceo tim je to prihvatio i mislim da je u tom trenutku to bila jedina moguća filozofija naše ofanzivne igre. Međutim, kada je reč o njima dvojici, treba podsetiti da su tada bili tek na početku velikih karijera. Te sezone su eksplodirali, bili su prave vođe tima, ali nikad nisu igrali nauštrb ostalih. Njima nije bilo bitno da postignu 30 poena, a da ekipa izgubi. Bilo je upravo obrnuto i mnoge utakmice smo dobili zahvaljujući tome što su realizatorske sposobnosti ostalih igrača dolazile do izražaja. Igrali smo strašno kolektivno i znali smo da imamo mogućnost da se nadmećemo sa apsolutno svakim evropskim timom. To smo shvatili već posle prvih nekoliko utakmica u Evroligi, ali smo takođe brzo spoznali da možemo i da izgubimo od svakoga ukoliko nismo skoncentrisani, ukoliko nemamo motivaciju i izađemo na teren da ponizimo protivnika. Upravo nam se to desilo recimo na utakmici protiv Maes Pilsa u Belgiji. Bila nam je izuzetno važna, izgubili smo je sopstvenom krivicom, ali na sreću, to iskustvo je pomoglo da dobijemo sledeći meč protiv Filipisa u Milanu, koji je bio još važniji. Dakle, oscilacija je bilo, kao što smo očekivali, ali se na kraju ispostavilo da smo najznačajnije utakmice uvek igrali najbolje.

U rotaciji ste koristili svih 10 igrača?

- Agresivan pristup to nužno zahteva, a moja trenerska filozofija i danas je takva. Naravno, teško mi je da tadašnji Partizan, kao ubedljivo najmlađi tim koji sam vodio, poredim sa Realom ili Panatinaikosom, ali ideja je da ritam igre uvek nameće moj tim. Veoma retko - ili nikako - takav ritam mogu da nose isti igrači svih 40 minuta. Do tada taj koncept nije bio mnogo prisutan u jugoslovenskoj košarci, posebno klupskoj, ali ja sam od početka znao da će sezona biti duga, da je svaki igrač važan i

da važnim mora da se oseća, kako bi se od njega moglo zahtevati da radi na treningu i bude od pomoći timu.

Usled stalnih putovanja imali ste malo vremena za trening?

- Kao što je poznato, mi smo jedini evropski meč u Beogradu te sezone odigrali sa Knorom i to tek u okviru četvrtfinala. Snalazili smo se tako što smo pokušavali da odložimo neke utakmice domaćeg prvenstva, recimo kada se raspored uklapao tako da u dva uzastopna kola Evrolige imamo na programu susrete u Španiji, ostajali smo tamo po sedam ili deset dana i na miru radili. Nije bilo lako, znalo se da u utorak krećemo na put, u

voljno govori primer da se na jednoj utakmici na tribinama pojavio transparent „srpske brigade iz Fuenlabrade“.

Plasman u četvrtfinale Evrolige obezbeđen je pobedom nad Bajerom, čak dva kola pre završetka takmičenja u grupi?

- Bili smo svakako presrećni, ali gledali smo napred. Ja sam već imao kasete timova iz druge grupe i znao sam da imamo svoju šansu bez obzira na to što smo u svojoj grupi bili četvrti i što smo za plasman na „fajnal-for“ morali da dobijemo jednu utakmicu na strani. Trebalo je da igramo sa Makabijem, međutim, oni su kod kuće, upravo od Knora, izgubili meč poslednjeg kola i skliznuli na treće mesto.

Stranci su, izgleda, neophodni

„Kako Jugoslavija stalno lansira nove talente“, pitao se posle poraza od Partizana Lolo Sainz, tada trener Huventuda? Da li bi slavni stručnjak i danas mogao sebi da postavi isto pitanje? Dakle, jesmo li i sad „nepresušni izvor talenata“ i ako je tako, zašto klupskih tigula nema ni na vidiku?

- Ne radim dugo u Jugoslaviji, godinama sam imao uvid samo u igrače iz „A“ reprezentacije, sa izuzetkom akcije od pre dva leta kada sam u hali u Šumicama okupio grupu talentovanih igrača i radili smo tek dve nedelje. Talenata sigurno ima i biće ih jer kod nas deca vole košarku i imaju na koga da se ugledaju. Svaki naš klinac danas zna ko su Bodiroga, Stojaković, Tomašević i Jarić, kao što su i oni znali neke druge asove koji su bili na sceni pre njih. Imamo kontinuitet rezultata i dobrih igrača, a za mladog čoveka je mnogo važno kada ima idole u asovima koji su osvojili sve što je moglo da se osvoji. Kod nas rade dobri treneri, znaju sa mladima i daju im šansu na vreme, a ne kao u Evropi gde je igrač sa 23 godine još uvek „mlad“. Uzmite samo primer Miličića iz Hemofarma koji ima 16 godina i igra Prvu ligu, i to veoma dobro.

Sad, zašto nema rezultata? Partizan je i bez stranca imao lepe šanse da ove sezone nešto napravi, sa jednim kvalitetnim stranim igračem bi verovatno uspeo. Mislim da treba razmišljati o načinu da se značajnije uloži u strance, naravno pod uslovom da su to igrači koji mogu da naprave razliku. Sa druge strane, čitam izjave Divca i Danilovića koji kažu da ti igrači jednostavno nisu zainteresovani da dođu. Ako je tako, onda je to već problem druge vrste, ali onda treba tražiti druga rešenja, recimo naći način da naše stare asove vratimo u domaće klubove.

sredu treniramo u Fuenlabradi, u četvrtak igramo utakmicu, a već u petak pravo sa puta idemo na trening u „Pionir“. Tako je bilo stalno i igrači su se navikli na taj ritam. Nekada bi bilo problema u održavanju motivacije i voljnog momenta za trening, ali to su situacije na koje trener mora da zna da reaguje na pravi način.

U kakvom sećanju su ostale utakmice koje je Partizan kao domaćin igrao u Španiji?

- Predgrađe Madrida, Fuenlabradu, pronašli smo pre svih zahvaljujući sportskom direktoru Savoviću i tvorili je u svojoj evropsku bazu. U razgovoru sa igračima sam naglašavao značaj prvih utakmica na tom terenu. Govorio sam da moramo da odigramo dobro i da se ponašamo dobro da bi nas ta publika prihvatila. Tako je bilo, oni su nas sjajno primili, a ja sam do danas ostao veliki prijatelj sa ljudima koji su nas tada ugostili. Tamo smo praktično igrali kao kod kuće, o tome do-

Knor je bio veoma jak, i tada ih je trenirao Ettore Mesina, ali nama je u suštini bilo svejedno sa kim ćemo se sastati. Sada smatram da nam je izuzetno odgovarao sistem takmičenja koji je u to vreme bio na snazi. Kao slabije plasiran tim, prvu utakmicu smo odigrali u Beogradu, dobili je, a onda u Bolonji imali priliku da igramo pod manjim opterećenjem. Jedan susret smo nesrećno izgubili, ali smo slavili u „majstorici“ i ostvarili cilj.

Došao je red na „fajnal-for“, da li je u priprema za taj turnir bilo nekih specifičnosti?

- Nismo pravili specijalne pripreme, nego smo se ponašali i radili kao tokom čitave sezone. Ono na šta sam posebno obratio pažnju bila je atmosfera oko ekipe. Ja sam imao igračko iskustvo sa „fajnal-fora“ u Ganu 1988, na kome je Partizan u polufinalu izgubio od Makabija i nisam želeo da igrači imaju previše dodirnih tačaka sa navijačima i gostima, niti

da ih novinari „saleću“. Napravili smo dve konferencije pred utakmice i smatrali da je to sasvim dovoljno.

U Ganu je bilo drugačije?

- U Istanbul su došli samo oni ljudi koji su sa ekipom inače putovali tokom sezone, niko drugi iz uprave nije imao mogućnost za to. Nasuprot tome, u Ganu je pored našeg stola bio sto za kojim je sedelo 40 ljudi iz uprave i svaki od njih je imao svoju ideju kako bi trebalo da igramo i šta da radimo. To je bila veoma loša stvar i imajući u vidu to iskustvo, odlučio sam u saradnji sa profesorom Nikolićem i ostalim saradnicima, da ovog puta sprovedemo sasvim drugi režim.

Koliko se od početka sezone do „fajnal-fora“ u vašoj glavi i stavu ekipe promenilo po pitanju svesti o sopstvenoj vrednosti?

- Razmišljanje je bilo jasno: ako smo velike evropske ekipe pobeđivali igrajući van Beograda, ako idemo na „fajnal-for“ da igramo sa timovima koje poznajemo i koje smo dobijali, onda nema razloga da ne verujemo u uspeh. Mi smo u grupi imali skor sa Huventudom 1:1, sa Estudiantesom 0:2 uz veoma dobro odigranu utakmicu na njihovom terenu, dok smo Filipps savladali oba puta. Sada je trebalo da se sa tim istim Filippsom sastanemo u polufinalu, a vesti iz Italije i Španije govore su da su njihovi timovi apsolutni favoriti, a mi autsajderi. Ja sam pred polazak u Istanbul rekao da je to malo nelogično ali dobro za nas. Naravno, kasnije sam ubedio igrače da ako smo ih već dobili dva puta, nema razloga da to ne učinimo još jednom. Uz to, bili smo rasterećeni jer je sam plasman među četiri ekipe bio veliki uspeh za naš tim.

U polufinalnom meču sa Filippsom došlo je do izražaja neiskustvo i problem „fizikalija“ Partizanovih centara kada su se suočili sa ogromnim Derilom Doukinsom?

- Radi se o igraču koji je imao ogromno iskustvo igranja u NBA ligi i koji je u karijeri u tom trenutku imao ko zna koliko puta više utakmica nego svi naši centri zajedno. Filipps je bio tim koji je imao sve pokriveno. Imali su izvanrednog centra koga ne možete pustiti da igra „jedan na jedan“, „čtvorku“ je igrao Džoni Rodžers, šuter kakav je i sada, samo 10 godina mlađi, kakav takođe nije smeo da se ostavlja sam. U postavi su bili još Antoneo Riva, u to vreme najbolji italijanski igrač, i Riki Pitis u daleko boljoj formi u odnosu na sadašnji trenutak. Znači jedina solucija je bila da se pravi pomoć na plejmejkeru i preuzme rizik da li će Monteki moći da ubaci otvorene šuteve ili ne. Međutim, mi smo ih u velikoj meri neutralisali kolektivnom odbranom i čestim promenama i mislim da smo dobili utakmicu pre svega zahvaljujući Šilobadu, izuzetno inteligentnom igraču koji je nate-

rao Doukinsa da napravi dva faulta u napadu, ali i Vladi Dragutinoviću koji je na strani pomoći osvojio najvažniju loptu u tom polufinalu. Upravo je sa Montekija prešao na Doukinsa i uzeo mu „živu“ loptu na donjem postu. Bili smo svesni da naši centri nemaju šansu da igraju „jedan na jedan“, ali smo te godine već imali mnogo situacija u kojima je naša kolektivna odbrana dala rezultat.

Na šta ste najviše obratili pažnju u pripremi finalne utakmice sa Huventudom?

- Oni su imali dva Amerikanca, Harolda Prisljia na krilu, a na „čtvorci“ Kornija Tompsona koga sam kasnije trenirao i mogu da kažem da je to jedan od najboljih igrača koje sam imao u karijeri. Odbranu smo postavili potpuno različito u odnosu na meč sa Filippsom, jer su ključni igrači Huventuda bili spolja, pre svega Viljakampa i Prisli, onda Pardo, kao i braća Žofresa, „brzanci“ koji su nametali ritam i dominirali u kontranapadima. Što se tiče situacije u reketu, Feran je bio povređen, Morales nije bio toliko opasan, ali tu je bio Karlos Ruf, centar koji je imao sposobnost da ubaci šut spolja. Znali smo da ako uspemo da zaustavimo kontru i sprečimo lake koševе, u igri pet na pet, na pola terena, imamo mnogo više šansi za pobedu.

Španski tim imao je „opasnu“ reputaciju?

- Naravno, kada se igra finale i to protiv tima koji je te sezone na Mekdonaldsovom turniru tek sudijskom krađom u završnici poražen od Lejkersa sa Medžik Džonsonom i kompanijom, jasno je zašto su njih svi smatrali favoritima. Ili, koliko je bilo teško meni na klupi kada nasuprot sebe vidim Lola Sainza kome je to bila 33. sezona u karijeri kao treneru, a meni prva. Sve je išlo na njihovu vodenicu, ali kada se igra onako dobro kako smo mi igrali, sve je moguće. Ona čuvena „trojka“ Đorđevića bila je samo jedna velika nagrada za veliki trud. Posle se pričalo mnogo o tome ali ja sam uvek tvrdio da je to bio jedan sasvim normalan šut. Dok smo igrali zajedno, Saša ga je mnogo puta vežbao na kraju treninga i to apsolutno nije bio slučajan pogodak. Sa

druge strane, malo ko pominje poslednji koš Huventuda. Tomas Žofresa je postigao poene iz izuzetno teške pozicije, u pitanju je bio tzv. dupli izbačaj preko visokog igrača uz kontakt, gotovo neverovatno! Ali majstorstvo Đorđevića i sposobnost da za kratko vreme izvede akciju preko celog terena doveli su nas u poziciju da se radujemo.

Kolika je zasluga Vas, kao trenera, bila u toj završnici?

- Ja tvrdim da smo tu utakmicu morali da dobijemo mnogo ranije, jer smo ima-

Trener Željko Obradović - pre deset godina, ali i on i Klub bez ijedne fotografije koja dokumentuje osvajanje Kupa šampiona

li vodstvo od sedam-osam poena koje smo dosta naivno „prodali“. Interesantno je da su u stvari oni nama pomogli da ih dobijemo. Naime, posle poslednjeg koša Žofrese, njihov igrač je dodao loptu Koprivici i omogućio mu da je odmah vrati u igru. U pitanju je bio Morales koji je tu loptu mogao da uzme, da je baci gde god je hteo i možda bi vreme već isteklo jer se tada sat nije zaustavljao automatski posle datog koša u poslednjem minutu, kao što se sada radi. Dakle, moj uticaj na dešavanja u samom finišu bio je apsolutno nikakav. Bilo ga je u prethodnih 39 minuta i 50 sekundi, ali posle toga ne.

Od deset igrača iz tog tima, samo trojica ili četvorica nastavila su karijere na najvišem nivou. Ko nije dosegao visine koje je mogao na osnovu svog potencijala?

O saradnji sa profesorom Aleksandrom Nikolićem

Igrači bi trebalo da daju ideju treneru

U svakoj prilici, Željko Obradović ističe uticaj koji su na njega, kao trenera, izvršila dva stručnjaka - pokojni profesor Nikolić i Dušan Ivković. Kao trener na početku karijere, Obradović se našao u situaciji da sa Nikolićem svakodnevno radi i „upija“ njegovu znanja. Zato je jedan od počastvovanih koji takoreći „iz prve ruke“ mogu da posvedoče šta je to tako dragoceno što je od Profesora moglo da se nauči.

- Svi znamo koliko je Profesor značio za jugoslovensku košarku, koliki je uticaj ostavio na sve trenere i bilo bi nemoguće svesti odgovor u samo nekoliko rečenica. Suština njegovog rada sastojala se u „detaljisanju“. Svaka sitnica na treningu je bila bitna i uvek je od igrača tražio maksimalnu koncentraciju i korekciju na treningu. Kada smo skupili ekipu Partizana, prvog dana sam rekao igračima da imaju pravo na mene da se naljute i da mi odgovore, ali da će svako ko nešto bude protivrečio Profesoru imati problema. Rekao sam im da znam koliko je rad sa njim zahtevan jer je trenirao i mene kao igrača, da znam koliko on nekada može da „sedne igraču na grbaču“, ali sve iz najbolje namere, da bi popravio igru tima i da bi taj igrač postao bolji. Ja sam te stvari nasledio od njega i danas čak možda više insistiram na njima nego što je to on radio. Sada mogu još da naglasim da sam već posle prve se-

zone u Partizanu imao ponude da odem u inostranstvo, ali sam odlučio da ostanem kako bih stasavao uz Profesora još godinu dana.

Neki kažu da je ta košarka donosila rezultate ali da nije bila lepa i da je „ubijala“ neke individualne kvalitete igrača?

- Uvek ćemo imati sukobe mišljenja, ali ono što se mora imati u vidu kada se priča o Aleksandru Nikoliću jeste da je on 1961. sa reprezentacijom Jugoslavije uzeo „srebro“ na EP, a da je 1992. godine, radeći sa mnom u Partizanu, dočekao da taj tim bude prvak Evrope. U tom periodu, tokom svog individualnog rada u klubovima, reprezentaciji i sa drugim trenerima, npr. sa Maljkovićem, uvek je osvajao trofeje. Prema tome, tolike godine ne može da traje trener koji se ne usavršava i koji nije sposoban da iz svog tima izvuče maksimum, što je po mom mišljenju najvažnije za jednog trenera.

Što se tiče „ubijanja“ kreativnosti, mislim da to jednostavno nije tačno. Ja ću uvek želeći da utičem na igru svog tima, jer zbog toga sam trener. Neću da dajem igračima apsolutno pravo da na terenu rade šta hoće, jer ako bih pustio petoricu da rade šta hoće, onda bi to bio javašluk a ne košarka. Moka Slavnić je imao jedan fantastičan izraz, a to je „organizovana improvizacija“. Improvizacija u kojoj ćemo pustiti igrača da iskažu svoj tale-

nat - ja nemam ništa protiv toga. Ako se na terenu oko nečega dogovore najmanje dvojica ili trojica, to je OK, ali ako svako nastupa sa svojom idejom, onda im trener ni ne treba. Onda mogu da igraju basket na ulici, a ne košarku koja ispred sebe ima neke veoma određene i striktno zahteve.

Koliko se danas držite tadašnjeg stila treniranja a koliko ste svoj rad modifikovali?

- Trener sam jedanaestu sezonu, ako sam startovao sa tri trofeja, u tom stilu sam i nastavio. Košarka se u ovih 10 godina definitivno promenila, ona se stalno menja i trener uvek mora da traži nove puteve, mada ja u treningu i dalje primenjujem neke stvari koje sam radio u Partizanu. Pokušavam da budem u toku svega što je bitno i što može da mi pomogne u poslu. U kontaktu sam sa stručnjacima svih profila i naravno da ne mislim da sam čovek koji sve zna.

Najbitnije je, i to sam naučio od Profesora, da kada dođeš na trening, igrači treba da ti daju ideju i pomognu ti da napraviš taktiku igre u odbrani i napadu. Svake godine sa svojim timovima krećem ispočetka i od prvog treninga posebnu pažnju poklanjam gledanju svakog igrača, trudim se da vidim koja akcija mu najviše odgovara i u kojoj ulozi može najbolje da se snađe. Upravo to je bio jedan od najvećih kvaliteta profesora Nikolića.

- Đorđević, Danilović i Rebrača su vrhunski asovi. Lončar dugo igra u Evropi, Ivo Nakić je imao korektnu karijeru, Koprivica takođe... Mislim da su njihove lične ambicije bile presudne. Recimo, Vlada Dragutinović je jedan od najpametnijih „plej“ igrača koje poznajem. On je letos na Zlatiboru učestvovao na pripremama Panatinaikosa kada smo bili u deficitu sa igračima i on za moj ukus i danas igra vrhunski. Sarić je bio star, ali meni veoma bitan jer mi je bio generacijski blizak. Veću karijeru definitivno je mogao da napravi Silobad, ali najviše žalim zbog igrača koji je imao predispozicije da postane jedna od najboljih „četvorki“ u Evropi, to je Zoran Stevanović. Prve sezone kada sam otišao u Huventud planirao sam da ga dovedem, međutim, Stragarac je imao veliki problem sa kilažom. On je samog sebe uništio jer nije sebe mogao da natera da se svede na normalnu težinu koja bi mu omogućavala da igra košarku na vrhunskom nivou. Ipak, kada se sve sabere mislim da su

napravili lepe karijere i ja ću uvek biti neobično ponosan na njih.

Međutim, ovo pitanje me je asociiralo na stvar koja mi na neki način smeta. Postoje treneri koji se kriju iza podataka tipa „imao sam toliko i toliko igrača u NBA ligi“. Ja bih verovatno imao veliko pravo da kažem da su Rebrača, Bodiroga, Đorđević ili Danilović „moji igrači“, ali to ne činim jer oni nisu „moji“ - oni su sami sebe napravili. Njih su trenirali različiti treneri, ali presudilo je to što su oni sami imali ambiciju, želeli da kod svakog od njih napreduju i postignu to što su postigli.

Da li nekoga od pomenutih igrača u perspektivi vidite kao dobrog trenera?

- Koliko znam, tu ambiciju jedino ima Saša Đorđević, ali i Dragutinović bi, ukoliko se za to odluči, bio uspešan. Obojica sjajno razumeju košarku i ako se predaju tom poslu, sigurno će imati svetlu perspektivu.

A kako Vi gledate na svoju perspektivu po-

sle deset godina ispunjenih mnogobrojnim uspesima i trofejima?

- Jedna životna istina se u sportu najbolje vidi - ono što si uradio je lepo, sećaš ga se kao što se mi sada sećamo Partizanovog trijumfa, ali uvek mora da se krene ispočetka. Uvek su tu novi klub, novi igrači i izazovi da se sa tim timom napravi ono što svi žele. Ne računajući reprezentaciju, za 10 godina sam bio u 19 finala, ali uvek sanjam o idućem i to mi je najveći mogući podstrek. Titula iz '92. mi je sigurno najdraža... mlad tim i mlad trener, bilo je nestvarno. Profesor Nikolić mi je posle te utakmice čestitao i pozeleo još mnogo trofeja, a ja sam ga slušao i u tom trenutku se pitao u sebi „o čemu li ovaj čovek priča?“. Bio sam uveren da je to slavlje tad i nikad više. Ipak, podvlačim da puno zavisi od toga gde trener radi. Ima puno stručnjaka u malim sredinama koji ne osvajaju trofeje ali svakako prave dobar posao.

Ivan Bogunović

Prof. Dr. Laslo Hajnal i Nebojša Andrić

Tehnike dodavanja i način njihove primene u uslovima igre kod vrhunskih igrača

1. Uvod

Tehnika dodavanja pored tehnike šuta predstavlja najznačajniji element košarkaške tehnike. U poređenju sa svim ostalim elementima tehnika dodavanja se najčešće koristi u igri. Dodavanje se u uslovima igre može primenivati samostalno sa različitim tehnikama ili povezano sa drugim elementima tehnike. Spoj različitih elemenata tehnike sa tehnikama dodavanja nazivamo **akcione celine za organizaciju napada**. Dodavanje, akcione celine za organizaciju napada i tehnika kretanja bez lopte, predstavljaju osnovno sredstvo za aktivnost u organizaciji napada.

Primena adekvatne tehnike dodavanja i akcione celine u uslovima igre određuje kvalitet organizacije napada i njen krajnji cilj - realizaciju napada.

Postavlja se pitanje koja je to najadekvatnija tehnika dodavanja ili akciona celina u datoj situaciji. Uvek postoji više rešenja od kojih je najbolje ono koje na **brz i jednostavan način rešava situaciju u igri**. U ovom slučaju to je **komunikacija**. Sto je komunikacija među igračima napada brža time je i veća mogućnost za kvalitetnu realizaciju napada. Istovremeno se protivničkoj ekipi smanjuje mogućnost kvalitetne organizacije odbrambenih aktivnosti.

Da bi precizno utvrdili kako to komuniciraju vrhunski igrači i koje tehnike dodavanja i akcione celine koriste u igri, sprovedena su dva istraživanja.

2. Primena tehnika dodavanja u uslovima igre

MODEL 1986. god

Na uzorku od 90 vrhunskih igrača analizom video snimaka utakmica utvrđen je kvantitet primene tehnika dodavanja ekipe i igrača na različitim igračkim pozicijama. Pomoću analize usporednog snimka grupa eksperata je utvrdila da postoji 16 načina dodavanja. Od toga se neka dodavanja koriste više a neka manje. Isto tako postoje i razlike u kvantitetu primene pojedinih tehnika dodavanja u zavisnosti od igračkih pozicija.

Osnovni motiv da se započne ova kvo istraživanje (1986 god.) bila su sledeća nerešena pitanja i dileme:

- koje su tehnike dodavanja važne, a koje manje važne sa aspekta njihove primenljivosti u igri

- koji je redosled kvantiteta primene pojedinih tehnika dodavanja u igri

- koji su trendovi u primeni različitih tehnika dodavanja u savremenoj košarci
- koje tehnike dodavanja možemo egzaktno preporučiti kao osnovne u procesu obuke i usavršavanja mladih igrača

Odgovori na ova pitanja i dileme nisu mogli da se nađu u dostupnoj literaturi jer se većina autora nije slagala u tome koliko tehnika dodavanja ima, kakva je njena podela i klasifikacija, kao i koje su to tehnike najbitnije i imaju prioritet u procesu obuke i usavršavanja. Puno različitih saveta čak i vrhunskih trenera na bazi iskustvenih podataka unelo je zabunu i dilemu o načinu primene i značaju pojedinih tehnika dodavanja.

Na osnovu rezultata prvog istraživanja primene tehnika dodavanja u uslovima igre kod vrhunskih igrača izvedeni su sledeći zaključci:

- preporučene tehnike dodavanja različitih autora iskazane kao mogućnost ili iskustvena činjenica ne mogu imati preciznu osnovu za primenu u praksi

- postojeće podele i klasifikacije tehnika dodavanja nisu u skladu sa stvarnim stanjem u praksi

- tehnike dodavanja koje se najčešće koriste i igri su:

- a) dodavanje sa dve ruke sa grudi
- b) dodavanje sa dve ruke iznad glave
- c) dodavanje jednom rukom sa strane
- d) nedefinisana dodavanja

- U igri se zapaža veći broj specifičnih - nedefinisanih tehnika dodavanja, kao posledica sve agresivnije odbrane.

- Potrebno je da se u trenažnom procesu pored uobičajenih načina usavršavanja osnovnih tehnika dodavanja što više radi u otežanim i situacionim uslovima.

- Rezultati istraživanja se mogu koristiti kao Model za neposrednu primenu u trenažnoj praksi.

3. Primena tehnika dodavanja u uslovima igre

MODEL 2001. god

Nakon 15 godina praćenja i analize strukture takmičarske aktivnosti vrhunskih ekipa i igrača na utakmicama ustanovljena je značajna razlika u pojedinim segmentima strukture igre. Promene su nastale pre svega zbog povećanja ukupne brzine odbrambenih aktivnosti, što je dovelo i do promena u strukturi napadačkih aktivnosti. One se najviše

ogledaju u promenama strukture načina prijema lopte gde sve više dominira **prijem lopte u kretanju i prijem lopte iz demarkiranja**, sa naglašenim značajem sposobnosti **promene ritma u svim aspektima**.

Na bazi ovih saznanja pretpostavilo se da je došlo i do određenih promena u primeni različitih tehnika dodavanja. Zbog toga je sprovedeno istraživanje na uzorku vrhunskih igrača po istoj metodologiji kao i istraživanje iz 1986. godine.

Osnovi zadaci rada bili su sledeći:

- utvrditi dali je došlo do promene u kvantitetu primene pojedinih tehnika dodavanja

- utvrditi da li se promenila hijerarhijska struktura tehnika dodavanja u uslovima igre

- utvrditi koje su tendencije u primeni tehnika dodavanja u igri

- preneti trenerima konkretne predloge u vezi sa primenom tehnika dodavanja u igri

Nakon analize dobijenih rezultata utvrđeno je sledeće:

- vrhunski igrači tokom utakmice najčešće koriste sledeće tehnike dodavanja:

- a) dodavanje sa dve ruke sa grudi
- b) dodavanje sa dve ruke iznad glave
- c) dodavanje jednom rukom sa strane
- d) nedefinisana dodavanja

Ove četiri tehnike primenjuju se **ukupno u 88,53 % slučajeva**.

- u zavisnosti od načina kretanja igrača primenjuje se:

- a) dodavanje iz mesta 62,60 %
- b) dodavanje iz kretanja 33,40 %
- c) dodavanje iz skoka 4,00 %

- Tokom igre vrhunskih ekipa primenjuju se dodavanja na sledećim distancama:

- a) kratke 98,59 %
- b) srednje 1,33 %
- c) duge 0,08 %

- U zavisnosti od putanje lopte primenjuju se sledeća dodavanja:

- a) direktna dodavanja 88,30 %
- b) dodavanja od tla 9,87 %
- c) lobovana dodavanja 1,83 %

- Osim tehnika dodavanja za organizaciju napada vrhunski igrači koriste akcione celine koje sadrže finte, vođenje, dribling i zaustavljanje. Najčešće su to:

- vođenje - dodavanje
- vođenje - zaustavljanje - dodavanje
- dribling - zaustavljanje - dodavanje
- Vrhunski igrači samo u 2,62 % slučajeva prave grešku u dodavanju.

STRUČNA TEMA

Najčešće greške su zbog pogrešne procene situacije (53,92 %), gubljenje ravnoteže prilikom dodavanja (18,63 %) i pogrešna procena brzine leta lopte i kretanja saigrača (12,75 %).

Na osnovu ovoga se može zaključiti da se danas u vrhunskoj košarci kao MODEL može prihvatiti činjenica da igrači u 82,63 % slučajeva koriste tri osnovne tehnike dodavanja. Od toga najčešće tehniku dodavanja sa dve ruke sa grudi (32,43 %). Lopta se u velikom procentu (62,60 %) dodaje iz mesta i to direktno (88,30 %) saigraču na kratkom odstojanju (98,59 %).

4. Uppredna analiza modela dodavanja 1986. i 2001. god.

Poređenjem rezultata istraživanja kvantiteta primene pojedinih tehnika dodavanja u uslovima igre kod vrhunskih igrača u rasponu od 15 godina, može se ustanoviti da li je sa evidentnom promenom strukture igre došlo i do promena u primeni tehnike, ne ulazeći pri tome u problematiku kvalitativnih razlika.

Poređenjem navedenih procentualnih podataka može se zapaziti da ima razlike u kvantitetu primene pojedinih tehnika dodavanja u igri. U periodu od 15 godina značajno se povećala primena tehnike dodavanja sa dve ruke iznad glave i jednom rukom sa strane, a primena tehnike dodavanja sa dve ruke sa grudi i nedefinisana dodavanja, ostala su na istom nivou.

Istovremeno se smanjilo i procentualno učešće primene uručivanja i dodavanja jednom rukom od tla.

I pored promene strukture igre nije došlo do promena u hijerarhijskoj strukturi kvantiteta primene pojedinih tehnika dodavanja u igri kod vrhunskih igrača. I dalje se najčešće koristi dodavanje sa dve ruke sa grudi (32,43 %) ali sa tendencijom laganog pada što bi mogla biti najava daljeg jačanja odbrambenih aktivnosti i superiornost u odnosu na napad. S obzirom da je ovo

TEHNIKE	MODEL 1986.	MODEL 2001.
DODAVANJA		
1. dve ruke sa grudi	34,70 %	32,43 %
2. dve ruke iznad glave	20,20 %	28,50 %
3. dodavanje jednom rukom sa strane	17,40 %	22,90 %
4. nedefinisano dodavanje	6,40 %	5,90 %
* uručenje	7,90 %	4,80 %
*dodavanje jednom rukom od tla	6,10 %	3,40 %
PUTANJA LOPTE		
1. direktno dodavanje	88,66 %	88,30 %
2. dodavanje od tla	9,52 %	9,87 %
3. lobovano dodavanje	1,82 %	1,83 %

dodavanje najpreciznije, brzo i sigurno, zadatak odbrane bi po logici bio da ne dozvoli igračima napada njegovo korišćenje. Na taj način usporavaju komunikaciju igrača i brzinu napada. Unapređenje odbrambenih aktivnosti doprinelo je i razvoju i adaptaciji aktivnosti u napadu. Prognoze da će tehnika dodavanja sa dve ruke u kratkom periodu izgubiti svoj značaj nisu se obistinile jer je u roku od 15 godina kvantitet njene primene smanjen za svega 6,5 %. Ovo je samo potvrda da primena različitih tehnika dodavanja u igri ne zavisi isključivo od kvaliteta odbrambenih aktivnosti protivnika, već i od kvaliteta igrača napada. Zato se mora u još većoj meri nego do sada insistirati na usavršavanju tehnike kretanja bez lopte.

Način dodavanja lopte - tehnika i primenjena akciona celina igrača u velikoj meri je uslovljena načinom kretanja igrača bez lopte.

Najveće povećanje u primeni ustanovljeno je kod tehnike dodavanja sa dve ruke iznad glave. Ovom tehnikom se najsigurnije rešava problem komunikacije direktnim dodavanjem na kratkom odstojanju iz mesta naročito protiv agresivne odbrane.

Treća po hijerarhiji je tehnika dodavanja jednom rukom. Ona je u odnosu na prethodni period značajno povećala svoju primenu u igri. Imajući u vidu tendenciju daljeg unapređenja od-

brambenih aktivnosti, može se prepostaviti da će ova tehnika imati sve veći značaj. Posebno zbog mogućnosti korišćenja na različitim distancama, različitih putanja lopte, mestu i kretanju i veza sa najčešće primenjivanim akcionim celinama.

Dobijeni podaci o kvantitetu primene pojedinih tehnika dodavanja jasno ukazuju na tendenciju da se u uslovima igre kod vrhunskih igrača sve više koriste tehnike koje omogućuju da se protiv agresivne odbrane reši problem u igri na brz i jednostavan način. Pri tome koriste kratka i direktna dodavanja. Istovremeno se smanjio kvantitet primene onih tehnika koje usporavaju komunikaciju i time povećavaju odbrambene mogućnosti protivnika.

Analizirajući dodavanje lopte u zavisnosti od njene putanje, zapaža se istovetnost u primeni čak i nakon tako dugog perioda. Igrači najčešće (88,30 %) dodaju loptu saigračima direktno, a kad to nije moguće, koriste tlo ili lobovano dodavanje. Očigledno da su igrači u fazi napada i pored povećanja nivou odbrambenih aktivnosti pronašli način (povećanje broja dodavanja na dve ruke iznad glave, jednom rukom i povećanje prijema lopte u kretanju) da direktno dodaju loptu saigraču.

Na osnovu dobijenih rezultata i njihovo analize u pogledu primene različitih tehnika dodavanja za praksu se preporučuje navedeni model 2001, uzimajući u obzir i predpostavljene trendove. To ne znači da se u trenaznom procesu, bilo da se radi o obuci ili usavršavanju, striktno pridržavamo samo ponuđenog modela. Igrači treba da koriste i druge tehnike dodavanja najadekvatnije u datoj situaciji, vodeći pri tome računa o svim aspektima košarkaške igre.

Model tehnika dodavanja egzaktno i precizno definiše šta vrhunski igrač treba najbolje da zna i koristi u organizaciji napada.

Prilikom planiranja trenaznog procesa za obuku i usavršavanje aktivnosti za organizaciju napada, osim ovog modela potrebno je imati i informacije o modelu načina prijema lopte i modelu mesta prijema lopte ekipa i igrača na različitim igračkim pozicijama

Na osnovu zakona o sportu i odluko košarkaškog saveza Srbije i Udruženja košarkaških trenera Jugoslavije za vodoronje i rad sa ekipama do nivoa prve srpske lige, svih kategorija igrača (pioniri, kadeti, juniori, seniori) potrebno je zvanje

Operativni košarkaški trener

Viša košarkaška škola za takmičarsku sezonu 2002/2003 organizuje samo jedan tečaj u ovoj godini za zvanje Operativni košarkaški trener.

Prijavlivanje je faksom na telefon: 011/403 864, preko E-maila: vksžvks.org.yu ili lično u kancelariji VKŠ, Sazonova 83. Nastava će se održati svakog utorka počevši od 02.04.2002. do 20.06.2002. godine. Pravo prijavljivanja i pohađanja imaju kandidati koji su završili srednju školu i koji su bili ili su sada aktivni igrači.

Za ostala obaveštenja javiti se kancelariji VKŠ, Sazonova 83 ili na telefone: 011/34 00 850 i 011/34 00 853

Rukovodilac tečaja
Cenić Borivoje

Direktor
prof. dr Laslo Hajnal

Američko iskustvo

Trajković boravio u SAD

Želja za usavršavanjem često vodi ljude i na neka daleka mesta gde oni koji to žele mogu da nauče nešto, da napreduju, da obogate svoja znanja. To mogu samo ljudi koji su svesni svoje nesavršenosti i koji se ne stide da priznaju da ima i boljih od njih. Posle prošlogodišnjeg boravka u Atini i uvida u rad slavnog Dušana Ivkovića u AEK-u, Nenad Trajković - nekadašnji prvi trener Partizana, boravio je nedavno skoro tri meseca u SAD, tačnije u Minesoti i Detroitu gde se kroz rad sa Rašom Nesterovićem i Željkom Rebračom upoznao sa tajnama najjače košarkaške lige sveta:

- U Ameriku sam otišao preko agencije BD u kojoj su pored Nesterovića i Rebrača i 17 NBA igrača - objašnjava Trajković. - Ideja je bila da se pomogne našim igračima kroz individualan rad i uz pomoć gledanja kasete. Pošto je Nesterović pred potpisivanjem novog velikog ugovora, logično je bilo da više pažnje posvetim njemu, tako da sam veći deo svog boravka u SAD proveo u Minesoti.

Kolike i kakve su razlike u trenaznom procesu između evropskog i američkog načina rada?

- Pre svega moram da kažem da sam gledao treninge i NBA ekipa ali i univerzitetskih timova. Rad na univerzitetu više podseća na ono što i mi radimo ovde, dok je ono što sam video u NBA potpuno drugačije, pre svega u tehnologiji i pristupu kako treningu, tako i utakmici. Kondicija i snaga se u NBA stiču pre početka sezone kad se radi i po šest sati dnevno i kad svaki igrač ima obavezu da spreman dođe na početak priprema. U toku sezone treninzi su više regenerativni. Počinju sa rastrčavanjem, zatim sledi istezanje, vežbanje šuta gde su odvojeni bekovi i centri, akcije 3 na 3 na pola terena, i rade se elementi koje su skauti pripremili za sledećeg protivnika. Skauting je, inače, u Americi jedna od najvažnijih stvari. Zatim se radi 5 na 5 jedna ili dve četvrtine u zavisnosti da li postoji dovoljna pauza između dve utakmice. Na sam dan utakmice imaju šuterski trening, ponavljanje akcija, dirigovana odbrana i svaki igrač dobija skaut protivnika sa kojim igra (objašnjenje o ekipi, o svakom igraču i iz kojih akcija daje koševu i sl). To gledaju posle treninga i kod kuće dok se odmaraju. Na utakmicu dolaze obavezno dva do tri sata ranije, gledaju kasetu (u trajanju 10-15 minuta), izlaze

na teren, odrade taktiku, šutiraju, ako trener ima još nešto da im pokaže - gledaju ponovo kasetu i tek tada ponovo izlaze na konačno zagrevanje.

Glavni trener u NBA je kao neki koordinator, a pomoćnici koje ima rade ogroman deo posla. Tu su i skauti kojih ima 4 i koji prisustvuju utakmici i oni glasom a ne rukama pozivaju određene akcije. Svaka ekipa je obavezna da protivničkom skautu omogući mesto kraj klupe da bi pratio igru. Treneri nisu nimalo sujetni i često pitaju svoje pomoćnike za razne

stvari. Oni vode treninge, dok ih glavni trener samo nadgleda, a u toku tajm-outa na utakmici oni se skupe analiziraju akcije, a glavni trener samo priđe na kraju njima i igračima i kaže važnije stvari.

Na univerzitetu je nešto drugačije?

- Da, rekao sam da tamo rad više podseća na ono što se radi u Evropi. Imaju trening jednom dnevno gde prvih pola sata gledaju kasete specijalno pripremljene za tu priliku, gledaju ih u sali na video-bimu i gledaju čak i svoje treninge kako bi mogli da uoče propuste. Treninzi su jači nego u NBA, liče na naše treninge i počinju sa istrčavanjem, istezanjem, 3 na 2 po celom terenu, polukontre, odbrana 2 na 2 i 3 na 3 i 4 na 4 i onda ide taktika 5 na 5 i igra na dva koša. Pored glavnog trenera tu su još i tri druga trenera i šest pomoćnika ili dečaka koji brinu o opremi, o putovanjima i koji aktivno asistiraju na treninzima.

Šta ste konkretno radili sa Nesterovićem i Rebračom?

- Sa Rašom sam mnogo više radio jer je njemu pomoć i bila potrebna. Radio sam dva puta nedeljno individualno s njim i pripremao mu kasete koje smo zajedno gledali ali koje je i on sam gledao. Pripremio sam mu četiri kasete - prva je bila u trajanju od 15 minuta gde je u toku cele utakmice mogao sebe da vidi u napadu i odbrani. Druga je prikazivala njegovu borbu za poziciju u napadu i sve situacije u kojima je skočio u napadu ili je mogao da skoči, a nije. Na trećoj je bila odbrana i skok u odbrani i na četvrtoj samo napad u situaciji kad je primio loptu. Sve su te kasete bile montirane kako se ne bi gubilo vreme, kao što se to inače radi u Americi, i to tako što bi mu dva puta puštao kasetu bez zamrzavanja slike, treći put sa zamrzavanjem po segmentima igre, a četvrti bi bio zamrznut samo jedan detalj iz igre na koji hoću da mu skrenem pažnju. Prva kasete je u trajanju od 15 minuta, a ostale su 5-6 minuta maksimalno. Znači, 30-35 minuta za svaku utakmicu. Raša je pred utakmicu, kod kuće gledao te kasete i to mu je puno pomoglo da udvostruči svoj učinak u odnosu na prošlu sezonu.

Sa Rebračom sam se najpre često čuo telefonom dok sam bio u Minesoti jer sam preko specijalizovanog kanala gledao sve njegove utakmice i još 5 ili 6 drugih, i posle svake utakmice davao sam mu svoje sugestije. Kad sam došao u Detroit uradio sam nešto slično kao i sa Rašom.

Pošto ste bili i na usavršavanju kod jednog od najboljih evropskih trenera Duda Ivkovića, kakva je razlika u ova dva načina rada?

- Moram reći da se Duda najviše približio NBA sistemu rada. Kod njega takođe pomoćnici vode trening, a on to nadgleda, imao je odličnog skauta Minića koji je pripremao kasete kao u NBA (posebno napad i odbrana), odlično je dozirao treninge i odmarao igrače pred utakmicu, uvek je visok stepen profesionalizma gde su mu igrači dolazili dosta pre treninga i pripremali se, a posle treninga nisu odmah napuštali salu, već su ostajali da nešto i individualno urade. Sve u svemu, po organizaciji i podeli posla Duda je najbliži NBA.

Kakvi su planovi za budućnost, da li se vraćate u Ameriku?

- Kao što sam već rekao, Raša ima sada minutažu od 30 minuta, dobar učinak i čeka ga potpisivanje, nadamo se, dobrog ugovora. Polovinom aprila idem kod njega i bićemo zajedno sve do kraja plej-ofa kad ćemo, nadam se, još više unaprediti njegovu igru - naglašava Trajković.

Božidar Manojlović

U Višoj košarkaškoj školi predavači naši vrsni treneri

Maljković za katedrom

U Višoj košarkaškoj školi ima dosta novina, koje saznajemo u razgovoru sa zemenikom direktora Milutinom Lutom Pavlovićem. Ovaj put povod za razgovor je prvenstveno bilo predavanje našeg istaknutog trenera Božidara Maljkovića.

- Naša praksa je da naši najeminentniji treneri, među kojima je, naravno, Boža Maljković, budu predavači. Tema koju je izabrao može se, u najširem smislu, formulirati kao savremeni trendovi u evropskoj košarci, s tim da se postavlja paralela s onim šta se dešava u našoj košarci, jer smo mi vodeća zemlja u Evropi. Govorio je, takođe o karakteristikama određenih zemalja - pre svega o Italiji, Španiji, Francuskoj, itd. Praveći rezime događanja sa EP u Turskoj.

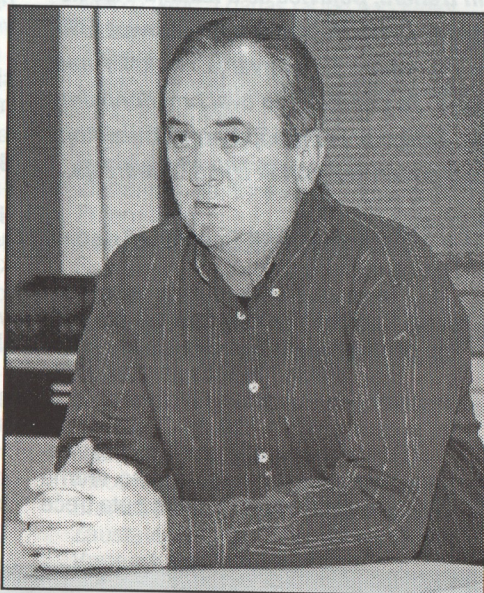
Specifičnost predavanja vrsnih stručnjaka je popularnost izlaganja, velika posećenost i mogućnost postavljanja pitanja. Tako je predavanje, predviđeno da traje sat vremena, trajalo dva sata.

- Predavanje je bilo za obe godine, mada nisu prisustvovali samo studenti. Iako to nismo posebno najavljivali, sala je bila prepuna - veliki broj ljudi iz Kuće košarke je bio prisutan i svi su slušali Božino predavanje sa zadovoljstvom, ističe Pavlović.

Da li je predviđeno da još neki treneri održe predavanja?

- Planiramo da nastavimo serijal. Dušan Ivnović je već dao saglasnost. On će održati predavanje krajem juna. Ta predavanja će biti blok-nastava.

Pored ovoga, novina je da će studenti moći da pohađaju tečaj za sportskog menadžera i organizatora sportskih poslova. Naime, iz Zakona o sportu proističe obaveza da svi sportski stručnjaci (uključujući menadžere i or-

ganizatore, rukovodioce saveza, i slično) moraju da imaju odgovarajuće zvanje. Da bi mogli da pohađaju ove tečajeve, svi zainteresovani moraju da imaju višu spremu. Pohađa se 160 časova iz raznih oblasti (sociologija, menadžment, ekonomija, znanje iz sporta, itd.). Prijavlivanje i predavanja počinju u aprilu, a časovi će biti tokom vikenda.

Razgovaramo u pauzi između dva ispita. Kakav je utisak o ovom ispitnom roku?

- Ovde je kao i na svim fakultetima. U principu smo zadovoljni. Ovo je samofinansirajuća škola i disciplinovani studenti imaju pravo da izlaze na ispit. Kad već izlaze, bez obzira na to što je ispit besplatan, ne isplati im se da stalno dolaze iz unutrašnjosti da bi polagali ispit. Mi dajemo mogućnost vanrednim studentima da više puta polažu. Oni uglavnom dobro prolaze, jer su dobro pripremljeni. Veoma mali broj studenata pada.

Veoma ste rigorozni?

- Da, zato što smo elitna škola i ponosni smo na to. Za šesticu student mora ponovo da dođe, nećemo mu pokloniti sedmicu. Ne možeš se provući. Zato su oved sve osimce, devetke i desetke, najčešće studenti dobijaju ocenu 9. Oni se žale kad dobiju 100, 150 pitanja na koja moraju da odgovore u kratkom roku, ali uporno im pričamo da na terenu moraš da reaguješ munjevito, da odmah znaš kako da rešiš situaciju... Insistiramo na elitnosti škole i zato ju je teško završiti, ali kad je student završi, onda je pravi stručnjak.

Kad smo razgovarali prošli put, rekli ste da je Saša Obradović pri kraju. Šta je sa njim?

Profesor Pavlović ne krije oduševljenje - Odlučan je. On je posebno angažovan u timu, ali i ovde je izvanredan. U načelu, srećni smo što naši vrhunski igrači pokazuju veliki pedagoški smisao za trenerski posao. Niko od njih nije predodređen da bude trener samo zato što je reprezentativac. Što se tiče konkretnog odgovora na pitanje, Obradović ima reprezentativne obaveze, ali mislim da će diplomirati u toku ove godine. Ima dosta njih koje će diplomirati. Bar polovina prve generacije. Evo, sad je diplomirao Nebojša Andrić. Dobio je tri pitanja i odmah smo mu rekli da su ta pitanja na nivou magistarskog rada.

Zasad niko ne ide dalje od diplomiranja? Šta je sa specijalizacijama za individualni rad, fizičku pripremu i rad sa mladim kategorijama?

- Odložili smo specijalizaciju privremeno da bismo sačekali naše studente da diplomiraju. Prijavljuju se zainteresovani, ali nismo ni počeli sa tim. Bili smo malo brzopleti. Ne možemo očekivati da odu na specijalizaciju odmah po diplomiranje. Uvešćemo specijalističke studije krajem godine. J. Keđinović

Željko Lukajić predlaže promenu imena Kupa Jugoslavije

Neka bude Žučkov!

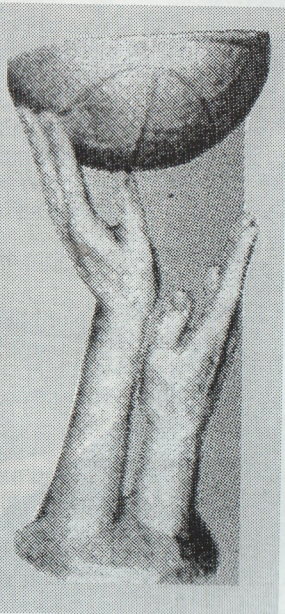
FIBA je, od ove sezone, ukinula evropski Kup Radivoja Koraća, Jugoslovenima posebno drago i značajno takmičenje.

- To je velika šteta, znam koliko su svi u našoj zemlji bili emotivno vezani za ovo takmičenje - kaže Željko Lukajić, trener Hemofarma.

- Predlažem našem savezu da Kup Jugoslavije promeni ime i da se zove Kup Radivoja Koraća. Tako bi nam se „zlatna levica“ vratila, a samim tim i sećanje na Žučka, jedno od najvećih imena naše evropske i svetske košarke.

Lukajić posebno ističe da za razliku od većine evropskih košarkaških nacija, mi imamo mnogo asova koji zaslužuju veliku počast, ali da su oni, srećom svi živi!

P. Mr. (Večernje novosti)

Borivoje Cenić

Košarka - tehnika i taktika

Saveti za početnike

Naša domaća košarkaška literatura, ovih dana biće obogaćena za još jedno kvalitetno izdanje. Naime, reč je o knjizi našeg uglednog trenera Bore Cenića: „Košarka - tehnika i taktika“ sa podnaslovom - Saveti za početnike. Ova knjiga koja je već pobudila interesovanje mladih trenera, pojaviće se u izdanju Više košarkaške škole. Recenziju knjige uradili su: dr Laslo Hajnal, Ranko Žeravica i Milutin - Luta Pavlović. Teme iz ove knjige će, nakon pojavljivanja, svakako naći svoje mesto i na stranicama našeg časopisa. Za početak i za ovaj broj donosimo uvod koji je posvećen autoru i predgovor. Koliko je reč o popularnoj knjizi koja, radi toga nimalo ne zanemaruje stručnost, govori tek kratak izvod iz sadržaja.

Reč o autoru

Pedeset godina intenzivnog i neprekidnog rada na unapređenju naše košarke svrstalo je ovog po prirodi skromnog čoveka u stručnjake koga sa minimalno reći možemo da opišemo kao nezaobilazni kamen temeljac naše košarke. Ne može se zamisliti razgovor o napretku naše kadetske, juniorske ili uopšte košarke mlađih kategorija, a da se ne spomene ime Borivoja Cenića ili, sada već, popularnog čika Bore. Ne samo da ih je vodio kroz reprezentacije, već je od njegovim stručnim rukovođenjem i mentorstvom izrasla jedna čitava plejada značajnih imena jugoslovenske košarke najvišeg nivoa.

Uvažavajući vrednosti i visoki renome ovog izvrsnog stručnjaka, Viša košarkaška škola u Beogradu poverila mu je, kao profesoru po pozivu, značajne segmente u edukaciji budućih košarkaških trenera. Tako, između ostalog, rukovodi nastavom na tečajevima za sticanje zvanja operativni košarkaški trener, kao i na specijalističkim studijama od 2002. godine, istovremeno kao saradnik u kreiranju programa i kao aktivni predavač na svim nivoima edukacije.

U svom plodonosnom pedesetogodišnjem radu posvećenom isključivo košarci teško je nabrojati sve aktivnosti i uspehe koje je postizao. Nabrojaćemo samo one nejrepresentativnije:

- Trenirao je OKK Beograd tri godine i osvajao treće mesto.
- Trenirao žensku ekipu beogradskog Radičkog pet godina i četiri puta bio prvak države.
- Bio selektor ženske seniorske reprezentacije četiri godine. Osvojio drugo mesto na EŠ u Mesini.
- Bio je selektor ženske juniorske reprezentacije šest godina i za to vreme dva puta osvajao drugo i dva puta treće mesto na EŠ.

- Bio je selektor muških reprezentativnih mlađih kategorija. Sa kadetima dva puta osvojio drugo mesto na EŠ (Belgija i Slovenija) i sa juniorima prvo mesto na nezvaničnom Svetskom prvenstvu u Manhajmu.

- Sa mladom reprezentacijom Jugoslavije na Univerzijadi osvojio drugo mesto (Palma de Majorca, Španija)

- U Košarkaškom savezu Srbije četiri godine radio kao stručni saradnik.

- Trenirao KK Slogu iz Kraljeva, KK Jagodinu i KK Univerzitet iz Beograda, ako i juniore i juniorke Crvene zvezde, Radničkog, OKK Beograda i Zvezdare.

- Oprobao se i u inostranstvu radeći više godina u Kuvajtu (Kazma) i Grčkoj (Patras).

Pisao je brojne stručne priloge, a posebnu vrednost ima njegova video kasete za obuku tehnike košarke.

Njegov zaštitni znak je, dakle, rad sa mlađim kategorijama koji ga kvalifikuje kao svetski priznatog vrhunskog stručnjaka za rad u ovom najvažnijem segmentu edukacije, a posebno u oblasti individualnog rada na usavršavanju mlađih igrača u kojoj ispoljava sebi svojstvenu minucioznost - do savršenstva!

Predgovor

U relativno skromni fondus naše stručne literature, pogotovo u oblasti tehnike i taktike, uvrstila se jedna, po kompoziciji, neobična knjiga poznatog košarkaškog stručnjaka, Borivoja Cenića.

Sledeći posebno izraženi pedagoški nagon da svoje praktično znanje akumulirano kroz decenije sam pred sobom sistematizuje, a onda ga takvo, sada teorijski uobličeno, kroz ovu knjigu prezentuje onima koji su pola veka bili njegova stalna preokupacija. Na stranica ova zanimljive knjige koja je namenska i zbog otga veoma korisna, mladi igrači i mladi treneri dobijaju na najpopularniji način, gotovo u vidu doziranih pilula, razjašnjenja šta je šta i njihove međurelacije u ukupnoj strukturi košarkaške igre, a zaitm na sve to - savete i preporuke - kako te segmente na najbolji način usavršiti od krajnjeg cilja da bi se postigao reprezentativni nivo.

U inače zanimljivoj kompoziciji knjige tome značajno doprinose

kratki intervjui sa istaknutim igračima i trenerima. U ovim tekstovima, koje je obradio sportski novinar Mirko Stojaković, oni, svaki sa svoje igračke pozicije i svoga iskustva, iznose svoja razmišljanja o putu koji su prošli gradeći svoju sportsku karijeru i preporučuju mladima mnogo rada, upornosti i strpljenja.

Šezdesetak vrlo preciznih i u grafičkom smislu sjajnih dijagrama knjizi daje „logističku“ podršku u metodološkom smislu jer prate i ilustruju tekst i time olakšavaju snalaženje u lavirintima kretanja igrača u napadu i odbrani. Posebno treba istaći da su grafički znaci pažljivo odabrani, upotpunjeni i verifikovani od strane Više košarkaške škole, u čijem izdanju se i pojavljuje ova knjiga, čime je na neki način stvorena konvencija za upotrebu simbola za buduće knjige, udžbenike i priručnike, bar kada su u pitanju izdanja ove škole, UKTJ, KSS i KSJ.

Kako je knjiga namenski i ciljano edukativna, predstavljaće solidnu osnovu za savladavanje osnova tehnike i taktike na tečajevima za sticanje zvanja operativni košarkaški trener, a takođe može poslužiti i kao pomoćni udžbenik u nastavi na Višoj košarkaškoj školi i drugim školama sličnog karaktera.

Pozitivne recenzije istaknutih stručnjaka iz ove oblasti (Žeravica, Hajnal, Pavlović), samo potvrđuju neophodnost pojave jedne ovakve knjige i njenu svrsishodnost za dalji razvoj i usavršavanje naše košarkaške teorije i prakse.

Iz sadržaja

Simboli i njihovo značenje
 Organizator igre - mali bog
 Aleksandar Saša Đorđević:
 Mora da boli glava
 Zoran Moka Slavnić:
 Najvažnija je kreativnost
 Bek šuter - čovek tim
 Željko Obradović: Pre svega 1:1
 Miroslav Berić: Šut je lična karta igrača
 Ranko Žeravica: Izraziti takmičar
 Krila -bez njih se ne leti

Dejan Bodiroga: Tehnika je ključ svega

Dražen Dalipagić: Opasnost od „lahnih“ krila!

Centar - gospodar reketa

Dejan Tomašević: Treba usavršavati tehniku

Zoran Savić: Precenjena visina

Individualni trening - jedini put do zvezda

Saša Obradović: Ekstra rad za vrhunski domet

Marko Jarić: I danas radim kao junior

Sve počinje skokom

Zatvaranje koša

Dejan Tomašević: Nema tajni - samo rad i upornost

Dejan Milojević: Željom do uspeha

Dodavanje i prijem lopte

Zlatna pravila dodavanja

Prijem lopte

Rastojanja kod dodavanja

Saveti

Greške kod dodavanja

Vođenje i dribling

Tehnika vođenja i driblinga

Polazak u dribling

Završnica driblinga

Greške

Načini za usavršavanje driblinga

Miloš Vujanić: Lopta mora „da sluša“

Branko Milisavljević: Taktičko oružje

Zaustavljanje

Vrste zaustavljanja

Tehnike izvođenja zaustavljanja

Važne napomene za tehniku zaustavljanja

Izbor tehnike zaustavljanja

Metodski postupak u obuci i usavršavanju tehnike zaustavljanja

Pivotiranje

Opis tehnike pivotiranja

Vežbe za obuku i usavršavanje pivotiranja

Greške koje se zapažaju u obuci pivotiranja

Saveti kod obuke i usavršavanja pivotiranja

Vladimir Radmanović: Lako poentiranje

Milan Preković: Rad od malih nogu

Šut iz kretanja

Vrste šutiranja iz kretanja

Oblici šutiranja iz kretanja

Tehnika šutiranja iz kretanja

Važni detalji na koje treba obratiti pažnju

Vežbe za usavršavanje šutiranja iz kretanja

Preciznost šuta

Greške

Atipična šutiranja

Vežbe za usavršavanje šutiranja

Aleksandar Nadfeji: Najlakši poen

Dušan Kecman: Koncentracija - pola koša

Skok šut

Skok šut se izvodi

Tehnika šuta

Redosled vežbi u obučavanju i usavršavanju skok šuta

Peđa Stojaković: Svaki dan po 500 šuteva

Ostale vrste šuteva

Poluhorog

Odbojka šut

Zakucavanje

Šmečovanje

Šut za tri poena (trojka)

Igor Rakočević: „Kucanje“ podiže ni-vo adrenalina

Fintiranje

Finte u napadu sa loptom

Finte u napadu bez lopte

Finte u odbrani

Taktičke finte

Zoran Moka Slavnić: Kao mamac za ribu

Dejan Bodiroga: Finta, caka, vic

Demarkiranje

Vrste demarkiranja

Prijem lopte

Zlatko Bolić: Moć kontakt igre

Kontranapad

Uslovi za kontranapad

Načini kontranapada

Vežbe za obuke i usavršavanje kontranapada

Zoran Sretenović: Organizator - ključni igrač

Elementi tehnike odbrane

Zatvaranje koša

Najčešće greške

fintiranja u odbrani

Tehnika izguravanje telom

Tehnika rada nogu

Tehnika rada ruku

Osobine koje bi morao da ima odbrambeni igrač

Stavovi i stvaranje zamke

Individualna taktika odbrane

Kolektivna taktika odbrane

Sprečavanje kontranapada

Skok najbolja odbrana

Blokade

Postavljanje blokade

Otvaranje iz blokade

Blokada igraču sa loptom

Osnovne blokade u igri dva igrača

Blokada sa učešćem tri igrača

Blokada s učešćem četiri igrača

Sprečavanje blokada

Osnovni pojmovi taktike

Osnovna pravila taktike napada

Pravilo kretanja igrača

Pravilo kretanja lopte

Igra s loptom

Pravila dodavanja

Pravila driblinga

Pravila šutiranja

Opšta pravila

Osnovna pravila taktike odbrane

Odbrana na igraču sa loptom

Odbrana na igraču bez lopte

Opšti principi odbrane

Vođenje utakmice

Preporuke kod izmene igrača

Preporuke za korišćenje tajm auta

Preporuke za korišćenje pauze u poluvremenu

Šta se čini posle utakmice

Dan kasnije...

MEĐUNARODNA KOŠARKAŠKA FEDERACIJA FIBA

Tumačenje i praktična primena službenih pravila igre 2000 - Januar 2002.

Nastavljamo sa praksom koja je kod naših čitalaca - košarkaških trenera naišla na odobravanje, a reč je o tome da pratimo sve izmene i tumačenja pravila koja su u nadležnosti FIBA, a koja se primenjuju u našem sistemu takmičenja. Kao i ranije, tako i za prilog u ovom broju stručnu pomoć pružio nam je gospodin Branko Lozanov, ne jedini, ali svakako jedan od najeminentnijih poznavalaca ove oblasti, kod nas.

Ovaj dokument ima za cilj da ukaže na neke specifične praktične situacije, pošto se one mogu pojaviti u normalnoj košarkaškoj igri.

Proučavanje ovih situacija može svim učesnicima košarkaške utakmice doneti bolje razumevanje duha i cilja pravila igre.

Što se tiče tumačenja odobrenog tajm-auta i zamene, sudije i pomoćne sudije treba da pokušaju da primene duh pravila, pošto cilj tih pravila dozvoljava malu toleranciju kod traženja odobrenih tajm-auta i zamena.

Radi doslednosti, svuda u ovom dokumentu „ekipa A“ označava ekipu u napadu, a „ekipa B“ ekipu u odbrani.

1. Čl. 10 Merilac vremena: Dužnosti

Situacija:

Igrač A4 postiže pogodak iz igre kada je ostalo 2:02 minuta u četvrtom periodu. Nakon koša, lopta se kotrlja van terena potrošivši 4 sekunde vremena za igru. Da li merilac vremena treba da zaustavi sat za igru na 2:00 minuta pre kraja perioda?

Tumačenje:

Ne. Sat za igru se zaustavlja samo nakon važećeg pogotka iz igre postignutog u poslednja 2:00 minuta utakmice.

2. Čl. 11 Merilac 24 sekunde: Dužnosti

Situacija 1:

Sudija dosuđuje prekršaj igrača B4 zbog namernog šutiranja lopte nogom, ali zaboravlja da pokaže znak „vraćanje na 24 sekunde“.

Da li je meriocu 24 sekunde dozvoljeno da sam vrati i ponovo pokrene uređaj za 24 sekunde?

Tumačenje:

Ne. U tim situacijama novi period 24 sekunde može da dodeli samo sudija davanjem uobičajenog znaka.

Ako je sudija dosuđio očigledan prekršaj „namerno udaranje lopte nogom“, iza čega nije usledio znak „vraćanje na 24 sekunde“, meriocu 24 sekunde se naročito savetuje da odmah privuče pažnju sudije da bi razjasnio situaciju.

Situacija 2:

Ekipa A ima loptu, kada sudija prekida igru iz opravdanog razloga koji je u vezi sa ekipom B (igrač B4 je izgubio kontakt-no sočivo, igrač B5 je povređen, itd).

Da li je sudija obavezan da zapisničkom stolu pokaže da treba ponovo pokrenuti novi period 24 sekunde?

Tumačenje:

Ne. U svim situacijama kada je sudija prekinuo igru zbog akcije protivnika ekipe koja ima kontrolu lopte, merilac 24 sekunde vraća uređaj za 24 sekunde ne očekujući odgovarajući znak sudije.

3. Čl. 25 Pogodak: Kada je postignut i njegova vrednost

Situacija 1:

U toku akcije šutiranja dolazi do fizičkog dodira između šutera A4 i igrača B4. Lopta ulazi u koš. Vodeći sudija dosuđuje igraču A4 grešku probijanja i zato koš ne treba da se računa. Prateći sudija dosuđuje igraču B4 grešku u odbrani i zato koš treba da se računa.

Tumačenje:

Obostrana greška i koš se ne računaju. Igra se nastavlja ubacivanjem lopte od strane ekipe A na produžetku linije slobodnog bacanja.

Situacija 2:

Nakon šuta na koš iz igre igrača A4, loptu u silaznoj putanji iznad obruča istovremeno dodiruju igrači A5 i B5, i

- lopta ulazi u koš.
- lopta ne ulazi u koš.

Tumačenje:

Poeni se ne mogu dodeliti u obe situacije. Igra se nastavlja podbacivanjem lopte između bilo koja dva protivnička igrača.

Zapamtite:

Kad god postoje suprotne odluke sudija ili istovremene povrede pravila, a jedna od kazni je poništavanje postignutog

nutog koša, ta kazna prevlađuje i poeni se ne mogu dodeliti!

Situacija 3:

Igrač A4 pokušava skok šut iz polja tri

Adresa

Ovaj dokument i sve tri prethodne publikacije, raspoloživi su na engleskom i francuskom jeziku i mogu se skinuti sa veb-sajta FIBA:

www.fiba.com

u odeljku „Rules&Regulations download“.

poena. Igrač B4, stojeći u polju dva poena, pokušava da blokira šut na njegovoj uzlaznoj putanji. Igrač B4 skreće loptu i nakon toga pravi grešku na igraču A4,

a) pre nego što se igrač A4 vratio na pod.

b) nakon što se igrač A4 vratio na pod.

U oba slučaja lopta ulazi u koš.

Tumačenje:

a) Dva poena i jedno dodatno slobodno bacanje se dodeljuju igraču A4.

b1) Dva poena i posed lopte za ubacivanje se dodeljuju ekipi A.

Međutim, ako je ekipa B u situaciji kazne za greške ekipe:

b2) Dva poena i dva dodatna slobodna bacanja se dodeljuju igraču A4.

Situacija 4:

Dok se lopta nalazi u vazduhu prilikom šuta na koš iz igre igrača A4, dosuđena je obostrana greška igračima A5 i B5.

1. Lopta ulazi u koš.

2. Lopta ne ulazi u koš.

Tumačenje:

1. Dva ili tri poena se dodeljuju igraču A4. Igra se nastavlja ubacivanjem lopte iza čeonu linije od strane ekipe B.

2. Igra se nastavlja podbacivanjem lopte između igrača A5 i B5 u najbližem krugu. Kada je obostrana greška dosuđena, nijedan tim nije imao kontrolu lopte niti pravo na loptu.

4. Čl. 27 Odobreni tajm-aut

Čl. 27.3.1: Trener ili pomoćni trener ima pravo da traži odobreni tajm-aut. On to radi tako što lično ode do zapisničara i jasno zatraži tajm-aut, načinivši uobičajeni znak rukama.

Situacija 1:

Da li je treneru dozvoljeno da traži tajm-aut direktno iz prostora oko klupe ekipe, umesto da lično ode do zapisničara?

Tumačenje:

U stvari, danas je ovakva praksa uobičajena kod većine trenera. U takvim situacijama zapisničar treba da bude tolerantan i da se oglasi svojim signalom u prvoj prilici za tajm-aut, da bi obavestio sudije o zahtevu.

Međutim, zapisničar je vrlo često koncentrisan na igru, pa nemajući bočni vizuelni kontakt sa trenerom, ne primećuje uvek da je zatražen odobreni tajm-aut. U tom slučaju može da bude od koristi jasna verbalna komunikacija između svih pomoćnih sudija. I pored toga, treneri moraju biti svesni da se izlažu riziku da im se ne dodeli tajm-aut ako zapisničar ne čuje ili ne vidi njihov znak upućen iz prostora oko klupe ekipe.

Situacija 2:

Dok je lopta mrtva i sat za igru zastavljen, trener A, koji se nalazi u prostoru oko klupe svoje ekipe, traži odobreni tajm-aut direktno od bližeg sudije. Da li se tajm-aut dodeljuje?

Tumačenje:

Sudija upućuje trenera zapisničaru i čeka njegov signal. Ako zapisničar prihvati trenerov zahtev za tajm-aut, tajm-aut se dodeljuje.

5. Čl. 28 Zamena

Čl. 28.2.1: Zamenik ima pravo da traži zamenu. On to radi tako što lično ode do zapisničara, jasno zatraži zamenu, načinivši uobičajeni znak rukama, i sedi na klupi/stolici za zamenike sve dok ne počne prilika za zamenu.

Situacija 1:

U toku prilike za zamenu ekipe A, sudija upravo treba da uruči loptu igraču za ubacivanje. U tom trenutku zamenik A10 dolazi od klupe ekipe do zapisničkog stola tražeći zamenu.

Tumačenje:

Pošto prilika za zamenu još nije završena, zapisničar saraduje i odmah oglašavanjem svog signala označava sudijama da je upućen zahtev za zamenu.

Bilo bi izvan cilja ovog pravila da se signal oglašava samo kada se zamenik lično javi zapisničaru i sedi na stolici za zamenike.

Situacija 2:

Ekipe A je dodeljena zamena. Igrači A10 i A11, koji su sedeli na stolicama za zamenike, već su ušli na teren, nakon što ih je sudija pozvao odgovarajućim znakom. U tom trenutku, još četiri igrača, po dva iz obe ekipe, polaze sa klupa svojih ekipa ka zapisničkom stolu i direktno traže zamenu.

Tumačenje:

Pošto prilika za zamenu još nije zavr-

šena, zapisničar saraduje i odmah ponovnim oglašavanjem svog signala označava sudijama da je upućen zahtev za zamenu.

Situacija 3:

U toku zamene kod ekipe A sudija insistira na:

1. Zamenici uđu i igrači napuste igru na sredini terena, baš ispred zapisničkog stola.

2. Zamenjeni igrači napuste teren u istom trenutku kada zamenici ulaze na teren.

Tumačenje:

● Zamenici ostaju van granične linije, u blizini zapisničkog stola, sve dok ih sudija ne pozove odgovarajućim znakom da uđu na teren.

● Zamenjeni igrači ne moraju da se jave ni zapisničaru ni sudiji i dozvoljeno im je da napuste teren na bilo kom mestu.

Nakon uspostavljanja vizuelnog kontakta sa zapisničkim stolom i zamenikom, sudija može da pokaže znak za ulazak iz svog trenutnog položaja na terenu, tj. nije potrebno da stane ispred zapisničkog stola.

Nakon sudijinog znaka za ulazak, zamenici ulaze na teren u blizini zapisničkog stola (na mestu gde su zatražili zamenu), međutim, igrači mogu da napuste teren na bilo kom mestu.

Zapamtite:

● Budite sigurni da je broj igrača koji napuštaju teren jednak broju zamenika koji ulaze na teren.

● Što je pre moguće završite zamenu i ponovo otpočnite igru.

Situacija 4:

Prilika za zamenu (ili tajm-aut) se upravo završila kada trener A pritrčava zapisničkom stolu, glasno zahtevajući zamenu (ili tajm-aut). Zapisničar reaguje i pogrešno se oglašava svojim signalom. Sudija zviždi i prekida igru.

Tumačenje:

Zbog sudijskog zviždika lopta postaje mrtva i sat za igru ostaje zaustavljen, tj. prilika za zamenu (ili tajm-aut) postoji. Ali, pošto je zahtev prekasno upućen, zamena (ili tajm-aut) se ne dodeljuje. Igra se odmah nastavlja.

6. Čl. 38 Osam sekundi

Situacija:

Blizu kraja perioda osam sekundi igrač A4 dodaje loptu iz svog zadnjeg polja u prednje polje. Pre nego što period osam sekundi istekne, lopta u prednjem polju dodirne protivničkog igrača B4 i vrati se u zadnje polje do igrača ekipe A. Da li ekipa A ima pravo na novi period osam sekundi?

Tumačenje:

Da. Smatra se da je lopta u prednjem polju čim dodirne pod, igrača ili sudiju u prednjem polju.

7. Čl. 40 Lopta vraćena u zadnje polje

Situacija 1:

Ekipe A je dodeljeno ubacivanje lopte iza bočne linije u njenom prednjem polju, odmah do srednje linije. Kada se lopta nađe u rukama igrača A4, on pravi jedan normalan bočni korak, tako da sada stoji sa obe noge u svom zadnjem polju. Zatim baca loptu saigraču A5 koji se takođe nalazi u zadnjem polju.

Tumačenje:

Prekršaj. Uprkos činjenici da je bočno kretanje igrača A4 pravilno, početno mesto ubacivanja određuje gde igrač koji ubacuje loptu može da je doda saigraču.

Situacija 2:

Nesportska greška igrača B4 na igraču A4. Nakon slobodnih bacanja, igrač A5 ima loptu u rukama za ubacivanje sa srednje linije. On pravi jedan normalan bočni korak, tako da sada stoji sa obe noge u svom prednjem polju. Zatim baca loptu saigraču A6 koji se nalazi u zadnjem polju.

Tumačenje:

Pravilna igra. Bočno kretanje igrača A5 je pravilno, a početno mesto ubacivanja odlučuje gde igrač koji ubacuje loptu može da je doda saigraču.

8. Čl. 41 Sprečavanje pogotka i ometanje lopte

Situacija 1:

Igrač A4 dodaje loptu iznad koša igraču A5 za žalley-ooop' zakucavanje. U međuvremenu, igrač B4 prouzrokuje da obruč ili tabla vibrira. Kao posledica toga, igrač A5, nakon što je primio dodavanje, promašuje šut na koš iz igre (zakucavanje). Da li je ovo prekršaj ometanja lopte?

Tumačenje:

Da. Prema pravilima, zakucavanje se smatra šutom na koš iz igre. Ako je vibracija, po oceni sudije, sprečila loptu da uđe u koš, on dosuđuje prekršaj igrača B4 i dodeljuje dva poena ekipi A.

Situacija 2:

Igrač A4 pokušava šut na koš iz igre za tri poena blizu kraja igre. Dok se lopta nalazi u vazduhu, oglašava se signal za kraj igre. Nakon signala, igrač B4 prouzrokuje da obruč ili tabla vibrira i zbog te akcije je lopta sprečena da uđe u koš, po oceni sudije.

Tumačenje:

Prekršaj ometanja lopte. Tri poena se dodeljuju igraču A4.

9. Čl. 56 Posebni slučajevi

Situacija 1:

Dok ekipa A ima kontrolu žive lopte, igrač A4 čini grešku u napadu na igraču B4. Odmah zatim sledi lična greška igra-

ča B5 na igraču A5, kao peta greška ekipe B u tom periodu.

Tumačenje:

a) Igrač A4 pravi grešku na igraču B4, greška ekipe koja ima kontrolu lopte.

Kazna: Ekipe B ima pravo na loptu.

b) Igrač B5 pravi grešku na igraču A5, greška ekipe koja ima kontrolu lopte.

Kazna: Uprkos petoj greški ekipe B, ekipa A ima pravo samo na loptu.

Dve jednake kazne protiv obe ekipe poništavaju jedna drugu. Igra se nastavlja ubacivanjem lopte za ekipu A, pošto je ona imala kontrolu lopte kada je prva greška dosuđena.

Situacija 2:

Igrač B4 čini nesportsku grešku na šuteru A4 i lopta ulazi u koš. Tada igrač A5 čini tehničku grešku.

Tumačenje:

Igraču A4 se dodeljuju dva ili tri podmeta, i:

a) Nesportska greška je dosuđena igraču B4.

Kazna: Jedno slobodno bacanje i posed lopte na sredini terena za ekipu A.

b) Tehnička greška je dosuđena igraču A5.

Kazna: Jedno slobodno bacanje i posed lopte na sredini terena za ekipu B.

Dve jednake kazne protiv obe ekipe

ponišavaju jedna drugu. Igra se nastavlja ubacivanjem lopte sa čeonne linije za ekipu B.

Situacija 3:

Igrač A4 pokušava skok šut na koš iz igre. Dok je lopta u vazduhu, oglašava se signal uređaja za 24 sekunde. Nakon signala, ali dok se igrač A4 još uvek nalazi u vazduhu, igrač B4 čini nesportsku grešku na igraču A4.

Tumačenje:

Nesportska greška igrača B4 ne može se zanemariti.

a) Lopta ulazi u koš.

Igraču A4 se dodeljuju dva ili tri podmeta, zato što nije došlo do prekršaja 24 sekunde.

Kazna: Jedno dodatno slobodno bacanje za igrača A4 i zatim posed lopte na sredini terena.

b) Lopta ne ulazi u koš

b1) Prvo je ekipa A načinila prekršaj 24 sekunde. Zato se više ne može smatrati da se igrač A4 nalazi u akciji šutiranja.

Kazna: Posed lopte za ekipu B.

b2) Zatim je igrač B4 načinio nesportsku grešku.

Kazna: Dva slobodna bacanja za igrača A4 i posed lopte za ekipu A.

Kazna za prekršaj 24 sekunde se poništava, pošto to nije poslednja kazna

koju treba sprovesti. Igra se nastavlja sa dva slobodna bacanja igrača A4, a zatim posedom lopte na sredini terena za ekipu A.

10. Mehanika suđenja

Situacija 1:

Ponekad smo svedoci situacija gde se lopta, nakon koša ili dodavanja, otkotrlja van graničnih linija i nema nikoga da je donese nazad.

Tumačenje:

Sudijama se naročito savetuje da u svim takvim situacijama odigraju aktivnu ulogu. Trčanje od nekoliko metara i donošenje lopte nazad neće narušiti njihov autoritet.

Situacija 2

Ekipe A je postigla koš, lopta leži na podu, a svi igrači ekipe B iz različitih razloga gledaju u stranu, pokušavajući da odugovlače ubacivanje lopte.

Tumačenje:

Bliži sudija mora odmah da uzme loptu. Ako i dalje nema nikoga iza čeonne linije, on stavlja loptu na pod i počinje da broji pet sekundi.

Zapamtite: Vaša primarna dužnost je da ponovo počnete igru što je pre moguće!

WINSTON YUBA LIGA - (NE)DISCIPLINA TRENERA?

Ceh od 148.000 dinara

U šesnaest odigranih kola Winston YUBA lige kažnjeno je deset trenera, a ukupna novčana kazna iznosi - 148.000 dinara. Treneri su sankcionisani najviše zbog dosuđenih tehničkih greški - dvanaest, dva trenera su kažnjena zbog nesportskog ponašanja, jedan je zaradio diskvalifikujuću grešku. Najteže je kažnjen Duško Vujošević, trener Partizana, kada je u drugom kolu zbog „vređanja i udaranja sudije“ kažnjen sa 60.000 dinara. Trener Vojvodine, Milovan Stepančić, „rekorder“ je po broju tehničkih grešaka - četiri, a nakon meča XII kola, protiv Crvene zvezde u Novom Sadu, prijavio ga je i delegat meča, Miodrag Marjanović, zbog čega je morao da plati još 25.000 dinara. Stepančić je tako, uz Vujoševića, ove sezone prošao finansijski najgore - kažnjen je sa ukupno 60.000 dinara. Njih dvojica su zajedno platili - 120.000 od 148.000 dinara koliko iznosi ukupan iznos za povrede pravilnika u ovoj sezoni.

- Četiri puta su mi u toku ove sezone dosuđene tehničke greške. To je previše, mislim da su mi dosuđene prestrogo. Na meču u Kraljevu, koji je Sloga re-

**Cena temperamenta i ...?:
Milovan Stepančić KK Vojvodina**

šila u svoju korist, na tenziju i povećanu nervozu uticale su mnoge stvari - odlaganje meča, zatim nepoznanice oko broja naših klubova koji će sledeće godine igrati u Jadranskoj ligi, borba domaćina za opstanak - ističe Stepan-

čić. - Ponekad odreagujem previše impulsivno. Pogrešno je stvoreno uverenje da ja to radim iz taktičkih razloga. Ne želim nikoga da optužujem, za svoje postupke odgovaram ja, ali mislim da pojedine sudije žele da naprave autoritet na meni.

Treneri koji su ove sezone zaradili tehničke greške su - Pavićević iz Primorke, 2.000 dinara, Arsić iz Zdravlja, 2.000 dinara, Kisić iz Spartaka, 6.000 dinara, Kostić iz Sloge, 2.000, Krečković iz Zvezde (tehnička i diskvalifikujuća), 7.000 dinara, Nikolić iz Zvezde, 2.000 dinara, Bojanić iz Lovćena, 2.000 dinara. Zbog nesportskog ponašanja, sa po 5.000 dinara, kažnjena su dva trenera, pomenuti Stepančić i Lukajić iz Hemofarma.

Najviše kazne dosuđene su u drugom (62.000) i dvanaestom kolu (41.000). Ono što je ohrabrujuće jeste činjenica da čak u osam kola treneri nisu zaradili nijednu disciplinsku kaznu - u prvom, trećem, sedmom, osmom, devetom, desetom, trinaestom i četrnaestom kolu.

Davor Marko

Predsedništvo KSJ usvojilo dokumenta na predlog UKTJ

Odluke za prav(n)i status trenera

Na sednici od 17. marta ove godine, Predsedništvo Košarkaškog saveza Jugoslavije, na predlog UKTJ, usvojilo je tri ključna dokumenta od izuzetnog značaja za status i funkcionisanje trenerske organizacije. To su: Tipiski ugovor o angažovanju i međusobnim obavezama

klubova i trenera, Pravilnik o licenciranju trenera i Kodeks Udruženja košarkaških trenera Jugoslavije. Reč je o dokumentima koji su predugo čekali da se nađu na dnevnom redu najvišeg košarkaškog organa. Sada je definitivno trenerska organizacija i formalno dobila svoj status u

Košarkaškom savezu. Uvođenje reda u samoj trenerskoj organizaciji, verovatno će u prvom momentu izazvati kod pojedinaca i burno negodovanje, ali ovog puta interes većine i struke svakako treba staviti iznad pojedinačnih interesa, za dobrobit naše košarke.

UGOVOR

O ANGAŽOVANJU KOŠARKAŠKOG TRENERA

Član 1.

Predmet ovog Ugovora predstavlja angažovanje košarkaškog trenera Trenera od strane Kluba i regulisanje međusobnih prava i obaveza za vremenski period od _____ do _____ god, u kom periodu će i važiti odredbe ovog Ugovora.

Nakon proteka ovog Ugovora, Klub i Trener se mogu dogovoriti o daljoj saradnji ili Trener ima pravo promene kluba u zemlji ili u inostranstvu, bez materijalnog i drugog obeštećenja prema Klubu, a Klub stiče pravo angažovanja novog trenera.

Član 2.

Obaveze Kluba su da Treneru omogući sve uslove za stručan rad sa određenom selekcijom i vođenje tima na treninzima, prijateljskim utakmicama, kao i da obezbedi adekvatan prostor za treniranje i druge organizaciono-tehničke uslove.

Član 3.

Klub se obavezuje da će na ime ukupne naknade Treneru isplatiti iznos _____ eura, u dinarskoj protivvrednosti.

Ukupna naknada obuhvata sva plaćanja vezana za zaradu i druga primanja iz radnog odnosa i nadoknadu za zaključene Ugovora.

Dinamika i modaliteti izvršenja obaveza iz stava 1. ovog člana utvrđuju se Anexom koji čini sastavni deo ovog Ugovora.

Član 4.

Klub se obavezuje da će Treneru isplaćivati premije i nagrade za postignute rezultate u skladu sa klupskim pravilnikom, koji čini sastavni deo ovog Ugovora

Član 5.

Klub se takođe obavezuje da će omogućiti Treneru, kad god se ukaže potreba za tim, vođenje reprezentativnih selekcija na poziv Košarkaškog saveza.

Član 6.

Klub se obavezuje da istovremeno sa zaključenjem ovog Ugovora zaključi sa Trenerom i ugovorom o radu, u skladu sa zakonom, kojim će Trener zasnovati radni odnos na određeno vreme, u periodu određenom u članu 1. ovog Ugovora, i u koji će, u okviru posebnih prava i obaveza, biti uneta odredba da su prava i obaveze iz ovog ugovora sastavni deo ugovora o radu.

Član 7.

Obaveze trenera su da planira, obavlja i realizuje sve poslove i zadatke na osnovu plana i programa, usvojenog od strane rukovodstva kluba, na treninzima i utakmicama, stručno i odgovorno u skladu sa svojim dosadašnjim iskustvom u tom poslu i u skladu sa odlukama Kluba, Statutom i pravilnicima Udruženja košarkaških trenera Jugoslavije, aktima KSJ, KSS i KSCG.

Da će poštovati sve marketinške obaveze Kluba i da neće

dati izjave u sredstvima javnog informisanja protiv kluba, UKTJ, KSS, KSCG i KSJ, i sudijske organizacije.

Da će po završetku sezone dostaviti pismeni izveštaj nadležnim organima Kluba.

Da će poštovati sve odluke organa Kluba /Upravnog odbora, Disciplinske komisije i sl./

Član 8.

Trener se obavezuje da po isteku Ugovora vrati Klubu opremu i poverene mu rekvizite koje je dobio na korišćenje i upotrebu.

Član 9.

Neispunjenje odredaba predviđenih članovima 2, 3. i 5. ovog Ugovora, predstavlja bitnu povredu Ugovora.

Ukoliko Klub ne ispunji obaveze predviđene gore navedenim članovima ovog Ugovora duže od 30 dana, Trener ima pravo da raskine Ugovor ukoliko želi, isključivo u pismenoj formi uz obavezu Kluba da izvrši sve dospеле obaveze koje su predviđene ovim Ugovorom.

Član 10.

Ugovorne strane su saglasne da ukoliko Trener izvrši povredu ugovornih ili radnih obaveza koje su predviđene ovim Ugovorom, disciplinskim pravilnikom Kluba, Kodeksom ponašanja UKTJ ili disciplinskim pravilnikom KSS, KSCG i KSJ, Ugovor se može raskinuti na štetu Trenera uz izmirenje dospelih obaveza do trenutka kada je prekršaj učinjen.

Član 11.

Ugovorne strane su saglasne da će nakon potpisivanja ovog Ugovora deponovati u Udruženje košarkaških trenera Jugoslavije i da će poštovati sve odredbe ovog Ugovora.

Član 12.

U slučaju da nastupe okolnosti koje nisu predviđene ovim Ugovorom, primenjivaće se akti UKTJ, KSS, KSCG i KSJ.

Član 13.

Odredbe ovog Ugovora imaju se smatrati poslovnim tajnom, te iznošenje podataka iz ovog Ugovora predstavlja bitnu povredu Ugovora

Član 14.

U slučaju spora strane će pokušati da spor reše sporazumno u duhu sportskih i prijateljskih odnosa, u protivnom ugovara se nadležnost _____ suda u _____.

Član 15.

Ovaj Ugovor sačinjen je u 4 ravnoglasna primerka, od kojih svaka ugovorna strana zadržava po 2.

KLUB

TRENER

Na osnovu članova 4 i 10 Statuta UKTJ Skupština Udruženja donosi

Pravilnik o izdavanju licenci trenerima

Član 1.

Udruženje košarkaških trenera Jugoslavije izdaje licence trenerima.

Član 2.

Licenca se izdaje samo članovima UKTJ.

Član 3.

Licencu može dobiti i trener stranac koji je osvajao i/ili svetske titule u seniorskoj konkurenciji na klupskom nivou i/ili reprezentativnom nivou i/ili titule u okviru konferencije prve lige koledža SAD.

Član 4.

Licenca daje pravo na rad i vođenje ekipa u rangui predviđenom za nivo licence.

Licenca se izdaje samo ekipama koje su izmirile svoje obaveze prema prethodno licenciranim trenerima.

Član 5.

Licenca se izdaje na lični zahtev trenera.

Član 6.

Licenca važi za takmičarsku sezonu za koju je overena.

Član 7.

Licenca se povlači ukoliko trener ne poštuje Statut UKTJ, kodeks UKTJ i normativna akta KSJ ili je prezentirao lažnu dokumentaciju radi dobijanja licence.

Član 8.

Arbitražna komisija utvrđuje da li su ispunjeni uslovi iz člana 9 izvršeni prekršaj iz člana 7.

Arbitražna komisija se sastoji iz tri člana. U komisiji su zastupljeni predstavnik KSJ, predstavnik UKTJ i komesar lige. Arbitražna komisija može izdati uslovnu (privremenu) licencu do 60 dana, do regulisanja odnosa prethodni trener-klub.

Član 9.

Licenca mogu biti crvene i plave. Nosioi crvene licence su glavni i pomoćni treneri A muške i A ženske savezne, B muške lige i liga na republičkom nivou.

Član 10.

Nosioi plave licence su glavni i pomoćni treneri republičkih liga, i treneri pionira, kadeta i juniora.

Član 11.

Za dobijanje crvene licence potrebno je:

- Da je član UKTJ
- Zvanje - minimum viši košarkaški trener (VI/1 stepen VKŠ) ili da je osvajao titule u seniorskoj konkurenciji na klupskom ili reprezentativnom nivou kao glavni trener.
- Da ima najmanje 4 godine radnog iskustva kao trener ili da ima 30 nastupa za seniorsku reprezentaciju Jugoslavije ili 8 godina igračkog staža u saveznom rangui.
- Da je prisustvovao konvenciji UKTJ
- Potpisan, verifikovan i deponovan ugovor o angažovanju košarkaškog trenera

Član 12.

Za dobijanje plave licence potrebno je:

- Da je član UKTJ
- Zvanje trener (operativni trener VKŠ)
- Da ima najmanje 2 godine radnog iskustva kao trener ili da ima 4 godine igračkog staža
- Da je prisustvovao konvenciji UKTJ

Član 13.

Prilikom svakog overavanja potrebno je uplatiti UKTJ taksu čiji iznos određuje Upravni odbor UKTJ, i deponovati ugovor o angažovanju košarkaškog trenera.

Tipski ugovor o angažovanju trenera mora biti verifikovan, pred predstavnikom UKTJ ili poverenikom regiona u kom se nalazi klub.

Član 14.

Za sve što nije predviđeno ovim Pravilnikom nadležan je Upravni odbor UKTJ.

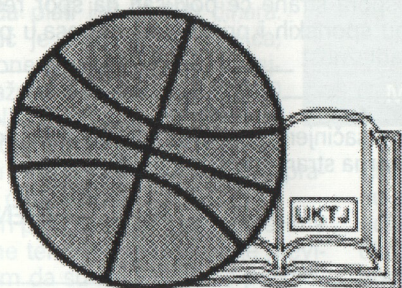
Član 15.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom usvajanja. Stupanjem na snagu ovog Pravilnika prestaju da važe pravilnici o izdavanju stalnih, privremenih i zaslužnih licenci iz 1997. godine.

U Beogradu, ___/___/2001.

Predsednik UKTJ

Dušan Ivković s.r.

UDRUŽENJE KOŠARKAŠKIH TRENERA JUGOSLAVIJE

K O D E K S

UDRUŽENJA KOŠARKAŠKIH TRENERA JUGOSLAVIJE

Član 1.

Kodeksom Udruženja košarkaških trenera Jugoslavije utvrđuju se osnovne norme ponašanja svojih članova u radnim i životnim okolnostima.

Član 2.

Košarkaški trener, član UKTJ, obavlja sve svoje dužnosti u skladu sa Statutom Udruženja košarkaških trenera Jugoslavije i ovim kodeksom i svojim ponašanjem i postupcima brine o statusu i ugledu košarke kao i autoritetu svoje profesije.

Član 3.

U obavljanju svog posla košarkaški trener:

1. Nastoji da znanjem, zalaganjem i ponašanjem stvara ugled kod svojih igrača, njihovih roditelja, sredstava javnog informisanja;

2. preuzima sve obaveze i zadatke u oblasti stručnog usavršavanja koja su u nadležnosti Udruženja košarkaških trenera Jugoslavije;

3. saraduje aa časopisom Trener i medijima;

4. brine o svom usavršavanju i primenjuje metode koje su prisutne u savremenom treningu;

5. u privatnim i službenim kontaktima ne iznosi neistinite podatke o svom obrazovanju, stručnim kvalifikacijama i radnom iskustvu;

6. ne iznosi netačan ili kompromitujući stav o radu UKTJ, košarkaškog kluba, saveza ili ustanove u kojoj radi;

7. ispravlja, demantuje eventualne netačne navode koji su se pojavili u vezi sa njim, UKTJ, njegovim klubom, savezom ili ustanovom;

8. ne vrši moralno ili materijalno iskorišćavanje košarkaša, njihovih roditelja ili staratelja;

9. čuva poslovne tajne;

10. ne preduzima eksperimente koji bi mogli štetiti igračima i za svaki i najmanji rizik u tom pogledu dužan je da traži saglasnost igrača ili roditelja;

11. saraduje i pruža pomoć članovima UKTJ;

12. vodi računa o izgledu i odevanju;

13. mora da se pridržava propozicija takmičenja i normativnih akata Košarkaškog saveza Jugoslavije;

Član 4.

Za kršenje normi ponašanja iz ovog kodeksa Upravni odbor Udruženja košarkaških trenera Jugoslavije radi utvrđivanja konkretnih činjenica i zauzimanja stava po tome može obrazovati Disciplinsku komisiju Udruženja.

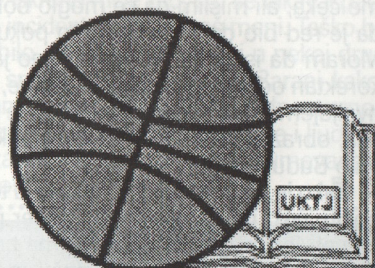
Sastav, delokrug i način rada Disciplinske komisije Udruženja utvrđuje se posebnom odlukom Upravnog odbora UKTJ.

Član 5.

Ovaj kodeks dostavlja se svim košarkaškim klubovima, košarkaškim trenerima članovima UKTJ, UKTS i UKTCG i Košarkaškom savezu Jugoslavije.

U _____, Udruženje košarkaških trenera Jugoslavije

___/___/___, godine

Budućnost - Podgorica

Kadija otišao...

Danak obavezama na tri fronta, koje su ove godine imali košarkaši Budućnosti, platio je i Miodrag Kadija, jedan od najtalentovanijih jugoslovenskih stručnjaka. Kadija je drugi trener našeg šampiona koji je ove sezone podnio ostavku, a prije njega to isto uradio i Zoran Sretenović. Razlog je u oba slučaja bio identičan - prevelike obaveze koje iziskuju ogromna opterećenja, prije svega igrača, a ne ostavljaju prostor za neki ozbiljniji rad. U situaciji kada Podgoričani više nemaju ekipu koja kvalitetom odskoče u odnosu na konkurente u domaćem prvenstvu ili omogućava ravnopravnu borbu na evropskoj sceni, rezultatske i krize igara bile su neminovnost, a posljedice jedne takve mini-serije od tri uzastopna poraza, Kadija je odlučio da mjesto na klupi prepušta drugome.

- Mislim da je moja moralna obaveza bila da podnesem ostavku. Smatrao sam i smatram da je ekipa imala kvalitetet i mogla da igra bolje, ali falilo nam je vremena za trening. Zbog toga je sve to bilo teško ukomponovati. Znao sam šta me čeka, ali mislim da se moglo bolje i da je red bio da neko drugi to pokuša. Moram da istaknem da sam imao jako korektan odnos sa ljudima iz uprave, zahvaljujem im se zbog toga - kazao je Kadija, obrazlažući odluku da napusti kormilar „plavih“ napominje da takve stresne situacije ne mogu mimoći trenera bez obzira na to kakvu ekipu vodio sa klupe.

- Naš posao je inače stresan, i kad trener ima tim koji je mnogo jak uvijek se pribojava slabe igre tog tima. To je posao pun stresa ali i pun izazova, zato ga toliko i volimo.

Tako je, kao što to obično biva u tom poslu, iako ponajmanje kriv, trener platio ceh lošim igrama i rezultatima tima. Jer, teško da se Kadiji na dušu mogu staviti stvari poput onih kada igrači u prvom minutu poklone tri lopte protivniku, kada promašuju zicere i prave početničke greške...

- Sa tri utakmice u tri dana, kakav je često bio naš ritam, sa samo pola dana za trening uoči utakmice, nemoguće je bilo da se nešto promijeni u njihovim glavama. Bilo je mnogo utakmica, a malo treninga i prilike da se isprave greške, da se dođe do neke igre. A u klubu su bili mladi igrači kojima je potrebno da i po 10-ak sati dnevno provode u dvorani. Umjesto toga, mi smo više bili u vazduhu, u avionu, nego na zemlji. Da su obaveze bile manje, da se igralo u ritmu subota-srijeda, siguran sam da bi i rezultati i igre bili mnogo bolji - zaključuje Kadija.

...došao Ruso

Kadiju je na kormilu Budućnosti naslijedio Darko Ruso, nekadašnji trener Beobanke, Partizana i Hemofarma, te dugogodišnji član stručnog štaba reprezentacije u vrijeme kada je nacionalni tim vo-

dio Željko Obradović. Ruso je, takođe, bio trener reprezentacije do 22 godine koja je u Melburnu 1997. osvojila bronzanu medalju.

- Isto kao što je to bio slučaj prošle godine sa Partizanom, tako sam i Budućnost ove godine preuzeo u izuzetno teškom trenutku za trenera. Silno sam motivisan da nešto napravim sa ekipom Budućnosti, da ostvarim ambicije koje je pred mene postavila uprava. To znači da igramo oba domaća finala, odnosno da osvojimo oba trofeja. Ne bojim se izazova niti posla, mislim da Budućnost ima kvalitetan tim koji sigurno ima prava da juriša na titulu. To više nije ekipa koja je mnogo jača u odnosu na drugog na tabeli, međutim, to je tim koji je podjednako dobar, odnosno nije ništa slabiji od Partizana. To nam daje pravo da uz jednu dobru igru i dobru formu u pravo vrijeme, jurišamo na titulu - ističe Ruso.

Poučeni iskustvom Sretenovića i Kadije, u klubu su po dolasku Rusa odlučili da žrtvuju Jadransku ligu, što je umnogome smanjilo obaveze i rasteretilo igrače.

- Ekipu sam zatekao kada su preostale bile još samo tri utakmice u Evroligi. Izgubili smo od Orteza i Krke, a dobili Zadar. Čim sam došao, u dogovoru sa upravom kluba odlučio sam da mladi igrači nastupe u Jadranskoj ligi, jer smo već bili izgubili sve šanse da se plasiramo na „fajnal-for“. Mislim da je to bila dobra odluka jer su šansu dobili igrači koji nijesu puno vremena provodili na parketu u domaćem prvenstvu i Evroligi. Neki su tu šansu iskoristili, neki nijesu.

Govoreći o igri na tri fronta, i Ruso smatra da je praktično nemoguće pronaći pravi recept za podjednako uspješne partije u svakom takmičenju, što se najbolje potvrdilo i na primjeru Budućnosti.

- Mislim da je ciklus treninga bio prilično poremećen kada se igralo na tri fronta. Budućnost se prije početka lige hrabro

odlučila na taj korak, svjesna svih posljedica, i u tome smo istrajali. U sljedećoj godini vidjećemo kakva će biti odluka KSJ, uostalom, vidjećemo da li će timovi koji igraju Jadransku ligu igrati i domaće prvenstvo. Nešto bi moralo da se promijeni, volio bih da onaj tim koji igra Jadransku ligu ne učestvuje u domaćem šampionatu. Mislim da je nemoguće igrati na tri fronta i sa 12 ili 14 igrača biti podjednako uspješan na sva ta tri fronta.

Iako jača konkurencija u domaćem prvenstvu, odnosno ujednačeniji kvalitet ekipa znači i više stresnih situacija, ali vjerovatno i veću draž u slučaju uspjeha, kormilar „plavih“ napominje da takve stresne situacije ne mogu mimoći trenera bez obzira na to kakvu ekipu vodio sa klupe.

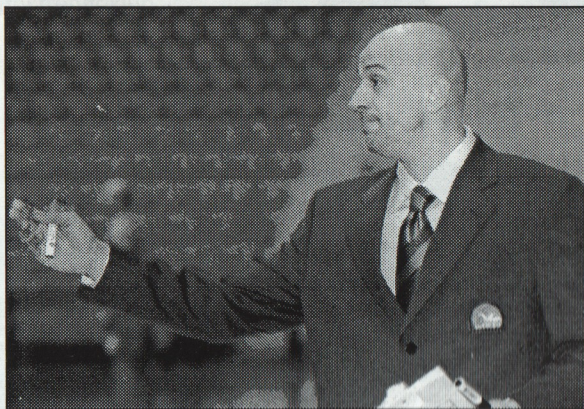
- Naš posao je inače stresan, i kad trener ima tim koji je mnogo jak uvijek se pribojava slabe igre tog tima. To je posao pun stresa ali i pun izazova, zato ga toliko i volimo.

Ulogom šefa stručnog štaba Budućnosti ujedno je i zaokružen trenerski ciklus mladog stručnjaka koji je imao priliku da nakon dužeg rada u Beobanci, u dvije sezone vodi najuspješnije jugoslovenske timove.

- Za mene je velika čast da sam trener trostrukog šampiona Jugoslavije, ujedno i motiv da opravdam očekivanja i

uprave kluba i grada koji voli košarku, koji poznaje košarku, koji je navikao samo na uspjehe. Samim tim teško nam pada svaki poraz, iako su i oni sastavni dio sporta. Trudimo se da ih bude što manje, svi u klubu maksimalno smo se angažovali da osvojimo još jednu titulu - kaže Ruso, koji je i sudbonosno vezan za Podgoricu, jer je rođen u tom gradu.

Aleksandar Vučković

Neprijatno iznenađenje Jovice Arsića

Nisam mogao da podnesem nepravdu

Nakon poslednjeg susreta Primorke i Zdravlja u Baru, Jovica Arsi, trener Zdravlja, iznenadio je sportsku javnost. Nakon utakmice nije se pozdravio sa kolegom Pavićevićem, a na sudije je osuo drvlje i kamenje. Dosta neobičan i iznenađujući postupak, posebno kada je u pitanju trener, kakav je Arsić, koji u karijeri nije imao ni najmanji kiks takve vrste. Ovaj neobičan postupak bio je povod da ga upitamo za objašnjenje.

- Bili smo u seriji poraza, brinuli o opstanku, pominjala se i moja smena, po treći put me je u Crnoj Gori stigla nepravda. Trebalo je da se suzdržim, ali sam jednostavno morao da „puknem“. Niti držim lekciju sudijama, još manje im se pravdam, ali su mi u Podgorici, Cetinju i Baru, očigledno „slučajno“ sudili Crnogorci!

Zao mi je, pogrešio sam! Nije trebalo tako da se ponese. To nisam bio ja, ali jednostavno se dogodilo!

Pre poslednjeg zvižduka arbitarskog para: Sutulović-Dimitrijević u Baru, trener Arsić je izašao sa terena. Jednostavno nije želeo da završi gledanje utakmice: Primorka - Zdravlje.

- Hteo sam da izbegnem pružanje ruku i čestitke kolegama iz protivničkog tabora. Gle, molim te! Pa u čemu su to oni bili bolji, kako su nas to nadigrali i pobedili. Ja se ni sada ne odričem tada izrečenih ocena: da je kriterijum za dosuđivanje faulova bio objektivni mi sigurno ne bismo izgubili.

K.K. „JADAR“ - Loznica

Ulog u budućnost

Loznica kao izuzetno zanimljivo košarkaško područje, po potencijalu bi trebalo da zauzima mnogo važnije mesto na našoj košarkaškoj mapi. Iz tog razloga, u januaru 2001. godine osnovan je košarkaški klub „JADAR“ iz Loznice. Pri klubu radi škola košarke za decu od 7 do 15 godina (oko 200 dečaka), a trenutno se četiri selekcije (1988, 1989, 1990, 1991. godište) takmiči u ligi mladih kategorija „Region 3“, gde postižu zapažene rezultate, iako, po rečima trenera koji rade u klubu, rezultat ne sme da bude primaran u radu sa mladim kategorijama.

Akcentat u radu je stavljen na individualni rad sa najtalentovanijim igračima sa ciljem da se postigne visok nivo tehničke obučenosti. Usled neadekvatnih uslova, tražen je model koji bi bio najidealniji za razvoj mladih igrača. S tim u vezi konsultovan je i Gordan Todorović, koordinator

Suđenje ste nerado komentarisali?

- Ne bih ni tada, da nisam „pukao“ zbog neobjašnjivo uvređenih domaćina. Rekao bih nekoliko konvencionalnih ocena i požurio da sa ekipom što pre napustim poprište borbe, koja nije u svemu i u svakom trenutku bila sportska.

Tokom utakmice, često ste „razgovarali“ sa Sutulovićem?

- Na tri gostovanja u Crnoj Gori, po pravilu nas je obavezno pratio arbitar iz te republike. Pomenutom arbitru je to bila druga prilika da proverí svoj lokalpatriotizam i pokuša da ga uvije u korice korektnog!

Jovica Arsić (34), trener profesorskih manira i mirnoće, igrač i stručnjak koji u karijeri nije dobio tehničku grešku, našao se posle gostovanja njegovog Zdravlja u Baru na meti kritičara.

- U Baru sam reagovao kao klupski trener i ne bi bilo dobro to ponašanje dovesti u vezu sa mojim statusom u stručnom štabu KSJ. Ne zbog straha kako bi mi to donelo dodatne nevolje, već i zbog činjenice da sam ja reagovao na nepravde koje su se događale mojoj ekipi.

Posle „incidenta“ u Baru, neslaganja i nepriznavanja rezultata kao izraza pravih vrednosti rivala (Zdravlje je Primorku u Leskovcu porazilo sa 93:57!) atmosfera u dvorani OS Jugoslavija se promenila na bolje, pa je Hemofarm bez teškoća odneo bodove (u sudijskom paru nije bilo Crno-

gorca!) i ostavio utisak dobrog domaćina. Na drugoj strani, u dvorani u Leskovcu, ali i na gostovanjima košarkaša Zdravlja u Kraljevu i Beogradu, gledaoci i izveštači su ponovo prepoznavali pravog Jovicu Arsića, trenera izuzetnih manira i vaspitanja.

- Iskreno mi je žao, što se takav ispad pa i incident dogodio baš meni. Teško bi mi bilo, da se to dogodilo i u nekoj drugoj sredini, da ne pomisle Barani kako imam nešto protiv njih. Ali, jednostavno, moralo je da se dogodi. Vreme i ljudi će pokazati, imam li prava na razumevanje i oproštaj. D. S.

Treneri: Nikola Rakić, Čedo Maričić, Miroslav Grujičić i Slobodan Milovanović

mladih selekcija Košarkaškog saveza Srbije. Zaključeno je da je dobitna kombinacija smanjenje broja kolektivnih treninga na račun broja individualnih treninga, a sve u cilju da se maksimalno iskoristi veliki potencijal koji je ovaj kraj oduvek imao. Za vrlo kratko vreme, takav pristup i organizacija rada pokazuju vidan napredak, a sve to daje realne izgleda da se u perspektivi napravi bitan kvalitativni pomak i da iz košarkaške „radionice“, K.K. „JADRA“ izađu igrači koji će pokazati kvalitet ne samo u lokalnim okvirima, nego i na mnogo višem nivou. U Klubu rade četiri trenera: Slobodan Milovanović, koji je ujedno i koordinator stručnog rada, Čedomir Maričić, Nikola Rakić i Mi-

roslav Grujičić. Važan cilj je i da se košarka u Loznici podigne na viši nivo, pa je s tim u vezi i uspostavljena saradnja sa košarkaškim klubom „Loznica“. Uprava kluba na čelu sa predsednikom Stevanom Pejicom ulaže maksimalne napore da bi sve uspešno funkcionisalo. S obzirom na sve to, Loznica ima sve preduslove da u dogledno vreme postane regionalni košarkaški centar. C. M.

Đordije Pavićević, Primorka

Bar će i dalje biti rasadnik dobrih igrača i stručnjaka

Poslije više godina tavorjenja i silaska na samo dno, barska košarka konačno je ove sezone doživjela pravu renesansu - dva ligaša u saveznom rangu, po jedan u eliti i B ligi, pažnju javnosti ponovo su usmjerili na dešavanja u jednom od najvećih rasadnika velikih talenata u zemlji. Bez obzira na to što se perjanica barske košarke - Primorka, u ovom trenutku bori za opstanak u eliti, očigledno je da „kraljica igara“ u gradu pod Rumijom sigurnim koracima ide naprijed.

- Ova godina predstavlja povratak barske košarke na veliku scenu, poslije 4-5 godina. Kao Beograd i Kraljevo, tako i Bar sada ima i A i B ligaša. Kada je u pitanju moja ekipa, rezultat koji je ostvarila Primorka nekako je na granici, pomalo smo bili iznenađeni plasmanom u elitni rang, pa smo se sa krupnim zalogašem suočavali u hodu. Samo jedna pobjeda više u JUBA ligi spasila bi nas ispadanja iz elitnog ranga, ali i ovako imamo realne šanse da izborimo opstanak - na početku razgovora za Trener kaže Đordije Pavićević, trener Primorke.

Za razliku od situacije od prije nekoliko godina, kada je sa scene nestao Mornar, jednostavno se ugasivši, Pavićević ističe da takva opasnost više ne postoji, da se u Baru polako stvara sistem koji će taj grad učiniti košarkaškim centrom.

- Bar je veliki rasadnik košarkaških talenata, a uz gradnju dvorane koja je projektovana da bude ljepša i bolja nego „Milenijum“ u Vršcu, stvorice se svi uslovi da košarka u našem gradu ostane na najvišem nivou, da se stvori drugi Zadar ili Šibenik, kakvi su bili košarkaški centri u nekadašnjoj Jugoslaviji. I bogom dani talenat i rad iz prethodnog dugog niza godina, učinili su da barska košarka ostavi veliki trag. U zadnjih 20-ak godina u Mornaru su redom stasavali Vučević, braća Pavićević, pa Ranko Čarapić, Slobodan Tošić, sada je našim stopama krenuo Radovan Pešić. Očigledno je da treba nastaviti istim tempom, a stvaranjem boljih uslova i produkcija dobrih košarkaša biće intenzivnija.

Trener Primorke smatra da Bar ima originalnu školu košarke.

- Imamo prepoznatljivu školu košarke, koju krasi agresivna i brza igra,

upravo ono što dovodi publiku u dvorane. I ove godine odigrali smo veliki broj kvalitetnih utakmica, i mnogo jačim ekipama pružili snažan otpor, a dvorana je uvijek bila tijesna da primi sve ljubitelje košarke. To dovoljno jasno govori da treba zadržati postojeći igrački kadar, dati priliku za dokazivanje šestorici ili sedmorici talentovanih 20-godišnjaka, koji su i ove godine, naravno potpomognuti iskusnim Markom i Darkom Ivanovićem i Gavrilom Pajovićem, pokazali da se na njih može ozbiljno računati. Uz to je potrebno vratiti jedan broj igrača ponikao u ovoj sredini i siguran sam da će Bar zauzeti jedno od prvih 5-6 mjesta u našoj košarki.

Plasman Primorke u elitno društvo značio je i Pavićevićev povratak na veliku trenersku scenu.

- Zahvaljujem se ljudima iz kluba koji su mi ukazali povjerenje da vodim ekipu Primorke na saveznom nivou. Čitav život sam u košarki, u pitanju je posao koji volim i koji zahtijeva puno odricanja

i strpljenja jer se preko noći ništa ne može napraviti.

Kao što smatra da je grad pod Rumijom nepresušan izvor talenata, Pavićević ističe da ne treba brinuti ni oko trenerskog kadra.

- Ima mnogo zainteresovanih mladih trenera, koji sami krče put u našem poslu i kojima treba pomoći. Plan nam je da u Baru stvorimo trenersku organizaciju, da obezbijedimo prostorijske i uslove koji bi omogućili da makar jednom u 15 dana održavamo seminare, dovodimo poznate trenere, a njih je puno u neposrednom okruženju. Svjestan sam da će na mene pasti najveći teret oko svega toga, ali jednostavno moramo omogućiti mladima da koriste znanje i iskustvo njihovih prethodnika. Treba stvoriti sistem kakav postoji u Hemofarmu ili Železniku, jer, uz svo poštovanje ostalih uspješnih sportova, u Baru je košarka uvijek bila sport broj jedan - zaključuje Đordije Pavićević.

A. Vučković

Slađan Ivić, trener košarkašica Partizana

Trinaest godina ljubavi

„Mali, jel hoćeš ti da budeš trener?“ Duško Vujošević je ovom rečenicom Slađanu Iviću, tada svom pulenu u zemunskoj Mladosti, napravio prekretnicu u karijeri. „Iskusni vuk“ ga je zarazio najljepšim, ali i najtežim, sindromom - trenerskim. Od tada je prošlo mnogo godina, a nekad prosečni igrač razvio se u stabilnog prvotligaškog trenera. Slađan Ivić (39) jedan je, po stažu, od najiskusnijih trenera u Prvoj ženskoj ligi, a svom Partizanu, u kojem je i počeo karijeru, veran je punih trinaest godina.

- U Partizan sam došao '89. godine kada sam, nakon odlaska Zorana Baljića u Grčku, počeo da radim sa mlađim selekcijama. Te godine je sa prvim timom radio Pljakić, a asistirao mu je Dragomir Bukvić na čije insistiranje sam i došao. Bukviću, koji je danas selektor Slovenije i trener Ježica, mnogo dugujem jer sam uz njega imao jedan vid školovanja kroz praktični rad. Za mlade trenere je bitno da na početku imaju od koga da uče. Ja sam u Bukviću imao sjajnog učitelja i demonstratora.

Tri godine nakon dolaska u Partizan, Ivić postaje pomoćni trener prvog tima, i u debitantskoj sezoni asistira, upravo, Bukviću. Nakon njegovog odlaska saraduje sa Mihajlom Manovićem i Ljiljanom Stanojević, paralelno radeći sa Partizanovim mlađim selekcijama. U želji da se osamostali '95. godine odlazi u Šabac i počinje da radi sa košarkašicama Mačve, koje se takmiče u Prvoj „B“ ligi. Te godine Šabac je bio domaćin četvrtfinala Kupa Jugoslavije za žene, na kome su učestvovali i klubovi iz Prve „A“ lige, između ostalog i šampionska ekipa Bečeja.

- Tada sam shvatio da se „A“ i „B“ liga razlikuju kao nebo i zemlja, i da je sav kvalitet skoncentrisan u eliti. Godinu dana kasnije, znači '96, prvi put samostalno radim sa prvim timom Partizana, na čijem čelu ostajem godinu i po. U tom periodu oformili smo mlad tim predvođen Stokićevom, Turanjaninom, Medićkom... Nakon toga dobijam otkaz, ali ostajem veran Partizanu i naredne tri godine radim sa mladim selekcijama.

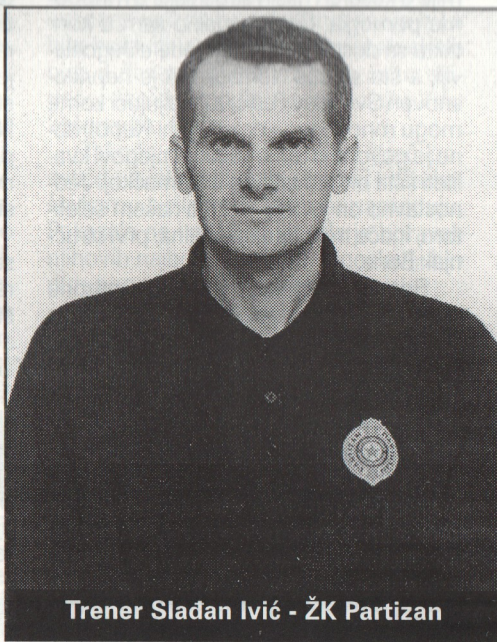
Do povratka na čelo prvog tima, avgusta 2000. godine, Slađan Ivić je pomagao Zoranu Tiru u radu sa pionirskom, kasnije i kadetskom, selekcijom Jugoslavije. To iskustvo bilo je dragoceno.

- Na nezvaničnom Prvenstvu Evrope '99. u Budimpešti osvojili smo drugo mesto. Snage smo odmerili sa jakim

evropskim selekcijama, poput Italije i Slovačke, a u finalu su nas porazile znatno superiornije Ruskinje. Tada sam dobio priliku da radim sa najtalentovanijim igračicama iz Jugoslavije, i da sa njima prođem kompletni pripremni ciklus.

Uprkos činjenici da je u poslednje dve godine Partizan je napustilo osam igračica, Slađan Ivić je ostvario zavidne rezultate. Prošle sezone je Partizan bio sedmi, dok se u ovoj sezoni, i pored brojnih nedaća, ekipa bori za sredinu tabele. Partizan i ove godine ima jednu od najmlađih ekipa u Prvoj ligi.

- Kod nas vlada prava porodična atmosfera. Devojkama je na prvom mestu zdravlje, škola, pa tek onda sport.

Trener Slađan Ivić - ŽK Partizan

Gledamo kako će one da završe školu, da reše svoje privatne probleme. Često im, kad se iznerviram, kažem da su ekipa za druženje, za eskurzije, roštilj, žurke. I njihov mentalni sklop je vrlo neobičan - primetio sam da strahovito brzo prebole poraz. Odnos igrač-trener je specifičan. Za žene treba imati vremena i strpljenja, ali i biti autoritet u radu. Sećam se kako sam se jednom kao igrač aleksinačkog Napretka naljutio na tadašnjeg trenera Dragana Nikolića. Nezadovoljan što me nije uvodio u igru, na poluvremenu sam se obukao i rekao mu da idem kući. On mi je tada objasnio da me je čuvao za drugo poluvreme. Ali, bilo je kasno - nisam igrao ni drugo poluvreme i bio sam kažnjen.

„Crno-bele“ svoje utakmice igraju u

sali „Velefarma“ na Torlaku, gde na svakoj utakmici imaju podršku vernih navijača. U prvih šest kola ovoga proleća zabeležile su četiri pobede, što je uspeh znajući sa kakvim se sve problemima sreću na treninzima.

- Uslovi u kojima radimo nisu najsajniji. Svega četiri treninga u sali „Velefarma“ nedeljno i isto toliko termina u maloj sali na stadionu Partizana ne mogu da budu dovoljni. Malo je to za potencijal ove ekipe. Navikli smo se na taj režim rada, i pokušavamo da kroz te uslove napravimo što bolji rezultat. Zbog finansijskih teškoća ove godine nismo išli na bažične pripreme - govori Ivić, i dodaje: - Veliki deo posla obavljam sam, dok mi u radu sa mladim igračicama pomaže Zoran Baljić. On koristi termine u maloj sali kako bi sa pojedinim igračicama radio individualno. Za kondicioni deo je zadužen Boban Šurbanović.

Trener „crno-belih“ košarkašica ima najbolji skor od svih trenera koji su vodili utakmice na većitom derbiju. Smatra da je ove sezone liga znatno ujednačena. Prvih šest ekipa izdvaja se kvalitetom, i među njima treba tražiti budućeg prvaka. Drugih šest ekipa, među kojima je i Partizan, bori se za plasman u sredinu tabele i za opstanak. Kao prijatna iznenađenja izdvaja ekipu Herceg Novog, i pobeđu svojih izabranica protiv Vojvodine u Beogradu. Satisfakciju za svoj dosadašnji rad pronalazi u nekoliko stvari.

- Trenerski posao je izuzetno težak i naporan. Zahteva svakodnevno dokazivanje. Na početku nisam razmišljao o mogućnosti da se profesionalno bavim ovim poslom. A šta mi je cilj? Pogrešno bi bilo reći - da napravim igrača, jer smatram da igrači od svakog trenera ponešto nauče, zadrže. Meni bi značio i jedan moj mali udeo u njegovom formiranju. Nadam se da će naredne godine Partizan stati na zdrave noge, zadržati ekipu, i boriti se za trofej. Do sada smo se uvek borili za sredinu tabele, za opstanak. Iz svakog poraza, iz svake situacije koja je nepovoljna za trenera, ja izlazim jači. Mislim da sam spreman za veće domete. Satisfakcija je i u novcu. Ako je u pitanju ženska košarka, od nje može relativno dobro da se živi. Svako traži svoje mesto pod suncem - tako i ja sebe za nekoliko godina vidim negde gde ću moći materijalno da se zbrinem. Ako radiš ceo život, posvetio si se nečemu maksimalno, vreme je da ti se to vrati, da to naplatiš - zaključio je Ivić.

Davor Marko

Predrag Krunic - trener Bona

Angažman prijatno iznenađenje

Jugoslavenski košarkaški treneri su poput naših igrača zastupljeni u svim jačim evropskim ligama, od Grčke do Nemačke, gde naravno po pravilu vode glavnu reč. Nadaleko čuvena i što je najvažnije priznata jugo škola, model je za mnoge zemlje, a naši stručnjaci odavno su potvrdili da su među najboljima na svetu. Jedan od trenera sa ovih prostora koji potvrđuje ovo pravilo sigurno je Predrag Krunic, 35-godišnji stručnjak, ekipe Bona, koga su naši ljubitelji košarke bliže upoznali zahvaljujući utakmicama osmine finala između njegove ekipe i FMP Zeleznika. Krunic je veoma mlad krenuo u trenerske vode u Sarajevu, gde je studirao Fakultet fizičkog obrazovanja - DIF, na preporuku profesora Milivoja Karalejića, inače kondicionog stručnjaka Albe, čoveka kome mnogo duguje za ono što je do sada postigao.

Igrao sam košarku za nižerazredne klubove, Famos, posle toga Zemun i Lifam gde sam radio i kao trener mlađih kategorija. Zahvaljujući profesor Karalejiću, pre tri godine stigao sam u Nemačku, gde sam takođe radio sa mlađim kategorijama u Bonu i u jednoj školi košarke. Nedugo zatim Bruno Soče prvi trener Boba angažovao me je za pomoćnika, prošle sezone posle njegovog odlaska klub mi je ukazao poverenje i omogućio mi da samostalno vodim ekipu. Karalejić i Soče bili su mi veliki podstrek i podrška u ovom poslu i mnogo im dugujem - kaže Krunic, koji po godinama pripada krugu najmlađih stručnjaka u jednoj prvoligaškoj ekipi u Evropi a možda i šire.

Bon je bio veliki izazov za Krunicu s obzirom na ambicije i njegovo iskustvo u ovom poslu. Željan izazova i dokazivanja mladi stručnjak nije se dvoumio posle od-

luke uprave da bude imenovan za prvog stručnjaka:

- To je bila velika stvar u mom životu i ujedno veliki izazov. Nije bilo lako prihvatiti takav izazov ali sam bio svestan činjenice da imam priliku da dokažem koliko mogu u ovom poslu. Uprava je bila konkretna i korektna, a s obzirom na to da sam znao o kakvom se klubu i ljudima radi rado sam prihvatio poziv - ističe trener Bona.

Krunic naglašava da mu je činjenica što je trenerski posao počeo u Jugoslaviji i što je imao priliku da vidi na delu mnoge naše stručnjake. Što se tiče Nemačke, naravno tu mu je uzor bio i ostao Svetislav Pešić, čovek koji je jednostavno institucija u ovoj zemlji:

- Naravno da mi je reputacija naše zemlje u košarci i naših stručnjaka u mnogome pomogla. Gotovo stalno sam u kontaktu sa dosta trenera koji rade u Jugoslaviji, a što se tiče Nemačke tu je neprikosnoven Svetislav Pešić, zahvaljujući kome mogu mnogo toga da naučim. Nepotrebno je govoriti o tome kakvi su njegovi kvaliteti i šta on predstavlja u Nemačkoj. Jednostavno on je bog - kaže o našem selektoru, inače treneru ekipe Kelna, prvi stručnjak Bona.

Bon je u dosadašnjem delu sezone ostavio odličan utisak. Predrag Krunic je u potpunosti opravdao poverenje koje mu je ukazano pred ovu sezonu. Ekipa uspešno „gura“ na tri fronta. U prvenstvu deli treću poziciju, izborio je plasman u četvrtfinale Kupa Rajmunda Saporta, a i u domaćem Kupu ostao je kandidat za samu završnicu. S obzirom na ambicije ekipe, ovi rezultati su još jedna potvrda da je Krunic stasao u trenera, kadrog da predvodi i najbolje ekipe ne samo u Nemačkoj.

- Suviše je rano govoriti o konkretnim ciljevima odnosno plasmanu u ovoj sezoni. Ono što nam ide na ruku je činjenica da je uprava na početku sezone zacrtala plan - plasman u plej-of i među osam najboljih ekipa u Kupu Saporta što smo mi već na neki način ostvarili. S obzirom na to da je ekipa praktično u potpunosti promenjena i da je i stručni štab nov drago mi je da smo ispunili očekivanja. Preostaje nam da nastavimo sa radom odnosno da pokušamo da napravimo značajniji rezultat pre svega u nemačkom prvenstvu ali i u Evropi odnosno domaćem Kupu. Jednostavno sve je otvoreno - jasan je Krunic, ne želeći da konkretno navodi šta bi bio konkretan uspeh njegove ekipe.

Krunic ističe da je imao sreću da se upozna sa radom mnogih naših trenera dok je boravio u Jugoslaviji, što mu je naravno u mnogome pomoglo. Ističe da nije nimalo lako doći u prvi plan u inostranstvu, pogotovo u jednoj zemlji kakva je Nemačka, gde je sve pod posebnom „lu-pom“. Nemačka košarka je u ekspanziji, nekoliko timova uključujući i Bon, odavno su dokazali kvalitet na Starom kontinentu:

- Relativno sam mlad ušao u ovaj posao. Sigurno da mi je iskustvo dok sam radio u Jugoslaviji mnogo pomoglo. Dosta pratim šta se dešava i u našoj košarci a suviše je govoriti o tome koliko su naši treneri cenjeni ne samo ovde već u Evropi i svetu. Svestna sam činjenice koliko ovaj poziv nosi rizika, ali sigurno da bez toga nema uspeha. Trudim se da na igrače prenesem ono po čemu je prepoznatljiva jugo-škola. Pre svega taktičke varijante, razmišljanje, rad i mnogo toga uz to - naglašava mladi stručnjak.

D. Pašić

Zoran Višić posle Spartaka karijeru nastavio u Aradu

Po trofeje u Rumuniju

Zoran Višić ne miruje. Posle dugogodišnjeg uspešnog rada sa košarkašicama Betre, subotičkog Spartaka i brojnim mlađim reprezentativnim selekcijama ove sezone preuzeo je dirigentsku palicu rumunskog prvoligaša lćima iz Arada.

- Nisma pronašao adekvatan angažman u zemlji, odlučio sam da prihvatim ponudu iz susedstva. Možda za ovaj klub iz Arada niko nije čuo, ali ima dugu tradiciju. Već pet godina je šampion Rumunije. I ove sezone imamo velike ambicije, što znači da moram osvojiti neki trofej - zadovoljno priča popularni Vlsoje. Inače, kad god imam

slobodnog vremena iskoristim priliku da dođem do Jugoslavije, da se vidim sa prijateljima, ljudima iz struke.. Tako sam nedavno doveo ekipu na mini-pripreme u Novi Bečej, odigrao nekoliko prijateljskih utakmica sa Kovinom i Hermafomom.

Kako je došlo do ugovora sa Rumunima?

- Kada sam bo trener Spartaka imao sam priliku da sagledam kvalitet rumunске reprezentacije, s obzirom na to da smo više puta sparingovali. Tada su se prvi put zainteresovali za mene, kontaktirali smo preko selektora našeg nacionalnog tima i trenera

Kovina Zorana Kovačića i vrlo brzo smo postigli dogovor.

Kvalitet rumunске lige?

- Dosta lošiji u odnosu na Italijanke, Francuskinje, pa čak i naše. Timovi su im sastavljeni, uglavnom, od mlađih igračica koje tek treba da se dokazuju. Konkretno, u mojoj ekipi prosek godina je 19, što je dovoljan pokazatelj.

Ponuđena vam je još jedna funkcija?

- Rumunska federacija bi da me angažuje za savetnika u njihovoj reprezentaciji. Poziv godi, ali o tom-potom - zaključio je Višić.

D. N.

Treneri Jeremić i Bošnjak na kraju jednogodišnjeg ugovora

U Libiji nas još više cene

Poslednjih dana februara u kancelariji Udruženja košarkaških trenera Jugoslavije, sreli smo trenera Ivana Jeremića koga smo sa kolegom Vladom Bošnjakom, početkom jula prošle godine ispratili na jednogodišnji angažman u Libiju.

Odmah valja istaći da o utisku koji su ostavili u zemlji koja košarku tek razvija, najbolje govori sledeći podatak: Predsednik Košarkaškog saveza Libije, gospodin Omar Bršuši, našem trenerskom tandemu ponudio je novi, ovoga puta - dvogodišnji ugovor.

Ali evo i utisaka nešeg sagovornika: - Zvanično ja sam angažovan za trenera njihove najbolje seniorske reprezentacije, sa radnim mestom u Bengaziju, a kolega Bošnja je zadužen za juniorsku reprezentaciju čije je mesto okupljanja Tripoli. Radimo u vrlo dobrim uslovima i uz veliko uvažavanje naših domaćina koji sasvim prirodno izuzetno cene našu košarku i naše stručnjake. Ujedno, mi smo prvi Jugosloveni i jedini strani treneri u Libiji, ne i prvi, ali su prethodnici uglavnom odlazili posle prvog ugovora. Nas je svakako impresioniralo njihovo interesovanje za košarku. Moram priznati da nismo bili svesni njihovih košarkaških vrednosti. Imaju izuzetno nadarene igrače. Posebno se ističu cr-

ni igrači, ali slabost im je taktička obučenost, prenosi svoje utiske Jeremić.

Sasvim je izvesno da su Jeremić i Bošnjak, za nepunu godinu dana dali značajan doprinos razvoju košarke u Libiji. Kako? - pitamo Jeremića.

Preklično u košarci smo non stop. Držimo kontrolne treninge tri do četiri puta nedeljno. Dnevno se konsultujemo i koordiniramo aktivnosti. Pored obuke igrača, radimo i na podizanju nivoa znanja trenerskog kadra. U proteklom periodu održali smo dva seminar. Jedan za trenere početnike i drugi za one koji već rade sa najboljim klubovima. Kao i njihovi igrači, očigledno je da uče brzo i žele da napreduju. Njima je jednostavno naša košarka definitivno postala uzor. Stoga su spremni da dolaze kod nas da uče. Izvesno je već da će nekoliko trenera iz Libije boraviti u našoj Internacionalnoj klinici, a desetak mladih trenera će, u sledećoj školskoj godini, upisati našu Višu košarkašku školu.

Takođe, najnapredniji mladi igrači posetiće na leto naš najkvalitetniji košarkaški kamp s ciljem da još brže napreduju. Pokazalo se i prošlog leta da je boravak njihovih najboljih igrača u Jugoslaviji bio pun pogodak, ističe Jeremić.

Saznajemo da su naši treneri trenutno pred tri važna takmičenja za košarka-

še Libije. Juniore, predvođene Vladom Bošnjakom, očekuje u junu prvenstvo Afrike, a seniori se pod dirigentskom palicom Ivana Jeremića, pripremaju za kvalifikacije kako bi obezbedili plasman na prvenstvo najboljih državnih selekcija Afrike.

Jeremić i Bošnjak još nisu doneli konačnu odluku o svom nastavku saradnje sa Košarkaškim savezom Libije. Međutim, postoje sasvim izvesne činjenice vezane za nepunu godinu rada naših trenera u Libiji. Svojim radom i stručnošću sačuvali su i pojačali ugled jugoslovenskih trenera i otvorili vrata, bilo za one koji će doći na njihova mesta ili dobiti neku novu šansu. Jednostavno, pošto su naši treneri, ne retko, pozivani na rad u zemlje širom sveta, dešavalo se da su (doduše retko) odlazili po nekim nekošarkaškim kriterijumima. Epilog je bio na štetu naše trenerske organizacije i ugleda jugoslovenske košarke uopšte. Negde je bila sporna stručnost, negde znanje jezika, a u nekim slučajevima i jedno i drugo. U ovom slučaju ispunjeni su pomenuti kriterijumi. Primer iz Libije o kome pišemo trebalo bi slediti i ubuduće. Prvo, da bi se korektno i na nivou ugleda naših stručnjaka odradio posao i drugo, tako se otvara prostor i ostalima i čuva ugled UKTJ.

M. Polovina

Dejan Srzić na putu trenerskog povratka u Sloveniju

Sa Elektrom pravi Susla

Dugo je Dejan Srzić bio odsutan sa košarkaških parketa, skoro pune tri sezone. Dogodilo mu se, upravo, ono najgore što može da se desi treneru - da nema ekipu sa kojom će da radi.

Košarkaška akademija koju je otvorio u Beogradu nije ono pravo, iako su na „doobuku“ dolazila brojna zvučna imena jugoslovenske „kraljice igara“. Nije to za trenera raznih trofejnih mladih reprezentativnih selekcija, pa Partizana, Crvene zvezde, skoro svih značajnijih grčkih klubova iz Atine i Soluna, „privatnog“ učitelja jednog svetski priznatog Nikosa Galisa... Ipak, kvalitetan stručnjak poput popularnog Susle je konačno pronašao klub po želji i postao trener slovenačkog prvotligaša Elektre.

- Prvo sam prihvatio poziv njihovog prvo „B“ lige Postojne, ali je vrlo brzo stigao poziv iz Velenja i to u najgorem trenutku za tu ekipu. Bili su na začelju tabele posle šest kola, bez jednog trijumfa. Međutim, nanizali smo tri uzastopne

pobede, pa uz povremene prekide serije još tri i sada su svi u klubu prezadovoljni. Jer, iako smo prethodniji, ono što je bitno je da smo oba puta savladali „fenjeraša“ Loka kavu, od kojih imamo i pobedu više, pa pošto ispada samo jedna ekipa, mi smo skoro 100 odsto sigurni da ćemo se i dogodine takmičiti u elitnom društvu - priča Srzić. Međutim, prostora za napredak i te kako ima. S druge strane, nezgodno je kada trener zatekne ekipu u sred sezone, koju nije pripremao ni selektirao. Ipak, nisam želeo da puno menjam, već sam sa postojećim snagama prionuo na posao. I, na dobrom smo putu da uspem.

Kakve je snage slovenačka liga?

- Najkvalitetniji klubovi su igrali u Jadranskoj ligi i tek su se uključili od plej-ofa za titulu. Poznato je da je Olimpija neprikosnovena, što pokazuje i plasmanom u drugi krug Evrolige, mada su Krka i Pivovarna Laško sve bolji i bolji. Uslovi su sko-

ro idealni, vlada pravi profesionalizam, a slovo ugovora se poštuje.

Očito je da ste zadovoljni?

- Našao sam sebe u poslu koji volim i zato sam zadovoljan. Posvećen sam radu i isključivo radu. Sve drugo mi je obezbeđeno. Često putujem do Italije i Hrvatske. Stalno sam u kontaktu sa kolegama i košarkaškim poslanicima, među kojima su u prvom redu sadašnji trener atinskog Olimpijaka Slobodan Piksi Subotić. Piksi me je i preporučio Slovincima, a inače je i njihov savzni selektor. Zatim, tu je Zmago Sagadin, institucija slovenačke košarke i Olimpijo.

Planovi?

- Dokazati se u novoj sredini, što znači da Elektra mora da načuva sadašnji status i skrene pažnju nekog većeg kluba kako iz Slovenije, tako i iz Hrvatske. Trenutno mislim da u Beogradu za mene nema posla - zaključio je Srzić.

D. Nikodijević

Gordana Čanović - Tempo

Treneri - iz ženskog ugla

Imala sam tu čast da budem u Srbiji prva žena primljena u stalni radni odnos kao sportski novinar. A kada sam dobila temu da napišem nešto o našim trenerima shvatila sam da sa njima, sem jednog izuzetka, i nisam imala nekih problema. Srećna okolnost je bila to što sam igrala košarku, pa su me neki znali sa parketa i što je ženska košarka pre 20 godina imala mnogo bolji status nego danas.

Iz tog doba datira prijateljstvo sa sigurno najduhovitijim „koučom“ kod nas - Zoranom Kovačevićem Čivijem. Baš pre neki dan kada sam ušla u Pres centar Pionira Čivija mi je u svom stilu postavio pitanje:

- Čanovićka vidim stalno slikaš sportiste gole, a zašto mene nikad nisi?

Svi koji smo se tu zatekli počinjemo da se smeujemo, jer smo znali da ide duhovit kraj njegove priče...

Znam da mogu uvek da mu se obratim za pomoć, a najviše sam mu zahvalna na predivnom druženju za sve ovo vreme.

Trenere ženskih klubova ne mogu pominjati, a da u priči ne pomenem pokojnog Milana Cigu Vasojevića. Još uvek se sećam kako je bio uporan da Miki Vuković, tadašnji trener Jedinstva iz Tuzle, ode u neku zabit i vidi devojku za koju je tamnošnji poštar tvrdio da ima preko dva metra. Mikiju se baš nije išlo, jer do tamo se nije moglo kolima već nekoliko kilometara peške po blatu. Upornost Cige se isplatila, jer je Miki na kraju nabavio gumene čizme i otišao tamo gde mu je poštar rekao. Tako je pronađena Razija Mujanović.

Sledeći selektor ženske reprezentacije bio je Miodrag Vesko. Sećam se da sam pred EP u Izraelu došla da napravim intervju sa Daninom Nakić. Po završetku intervju zamolio me je kolega iz Tanjuga, Era Tomašević, da nekako „izvučem“ Veska, jer ga je Ciga uzeo pod svoje i ne pušta ga. Uradili

smo ono što mi je prvo palo na pamet. Zamolila sam Cigu da požuri, jer Vesko i ja imamo sudar. Iako iznenađen Ciga je munjevitom brzinom završio izlaganje. Tako Era, Vesko, Bukvić i ja odosmo na splav. Oni su mi kupovali ruže, naručivali pesme Harisa Džinovića. Pred zoru krenuli smo kući, ali pre toga smo svratili na pljeskavice sa lukom. Tada su priznali da se plaše aviona i da direktno, idu na aerodrom. Na Veskovu žalost pored njega u avionu je sedela prelepa devojka, a on nije smeo da progovori jer je miris luka izvira iz njega.

Malopre sam pomenula i Dragomira Bukvića. On je izuzetak sa početka priče sa kojim sam imala problem. Priča počinje u Brnu na EP. Nezadovoljan pisanjem Peđe Sarića, kolege iz Žrnale, pretio mu je šamarom. To sam objavila u mom tekstu, jer sam bila zgranuta njegovim ponašanjem. Kada sam ga srela u Pioniru rekao mi je da sam napisala laž. Rekla sam mu, da me tuži, ali ću i ja njega za uvredu. Mislila sam da više nećemo progovoriti, jer bilo je tu još reči. Međutim, jednom je u Vršcu sedeo sa Vesko i sa stolom i prokomentarisao nešto što sam rekla. Nastavili smo dijalog i drago mi je zbog toga.

Sadašnji selektor Miodrag Popov je neprimitan i tih, ali veoma zahvalan za saradnju. Želim mu da sa ovim mladim devojka uradi nemoguće - osvoji medalju na SP.

Red je da pričam i na trenere muških ekipa. Čini se da su oni stariji veći džentlmeni od mladih. Recimo, Vladislav Lučić nikada neće proći pored mene a da ne kaže: „Izvinite me, ali moram da poljubim nešto lepo“.

Ranku Žeravicu nisam ispričala da sam se sa njim upoznala pre 30 godina u Ljubljani. Otac je moju sestru bliznakinju i mene doveo na neku prijateljsku utakmicu reprezentacije i upoznao nas sa njim. Trebalo je to da mu kažem ranije, jer je Ranko jednom došao u neku osnovnu školu da gleda trening pionira i tamo video moju sestru kako trenira klinge. Gledao je u nju i očekivao da mu se javi. Sestra mi je odmah sve ispričala kada je došla kući, pa sam prvom

prilikom kada sam srela Žeravicu krenula da mu objašnjavam u čemu je zabuna. Međutim on me sačekao pitanjem:

- Zašto mi se sada javljaš, a pre neki dan si se pravila da me ne poznaješ?

Prvo mi nije verovao, jer je sumnjao da neko toliko može da liči, ali sam mu na kraju pokazala slike nas dve.

Kada je Borislav Đaković postao trener Crvene zvezde napisala sam jedan tekst u kome poimence prozivam njegove igrače koji vire u žensku svlačionicu dok se one tuširaju. Kako sam bila dobra sa njegovom suprugom Irenom jednom sam je pozvala, a javio se Bora. Na moje pitanje šta radi, odgovorio mi je:

- Gledam kroz ključaonicu.

- Kakav trener takvi i igrači - kroz šalu sam mu odgovorila.

Sadašnji trener Partizana Miroslav Nikolić ima komentar za sve i svakog. Tako je meni rekao da i nisam neka „ri-ba“ i da bih kod njega morala na listu čekanja. I dalje sam na listi, što mi je mnogo važno. Ne znam šta ću kad ispadnem sa liste.

Ako bih birala najboljeg domaćina među trenerima to bi sigurno bio trener Hemofarma Željko Lukajić. Njemu ništa nije teško kada smo mi iz Tempa u pitanju. Pravi Bosanac, ona raja od pre 20 godina.

Za kraj sam namerno ostavila naše najbolje trenere. Čitala sam tekst Rade Nikolić koja i dalje ima tremu kad treba da razgovara sa Dudom Ivkovićem. E, pa Rado, nemam tremu jer sam se potrudila da nikada ne pravim intervju sa njim. Deluje zastrašujuće pa bih se uvek osećala kao početnik, a to baš ne želim.

Sa Željkom Obradovićem je druga priča. Nikad nije odbio intervju, otvoreno smo razgovarali o svemu. Često sam se pitala odakle mu tolika snaga, jer se na njegovom licu primećivao umor.

Sve vreme dok sam pisala ovaj tekst imala sam strah da nekog nisam zaboravila, da se neko ne naljuti.

Nadam se da nisam, a ako jesam stvarno se izvinjavam. Nije namerno.

Časlav Čukalović, košarkaški sudija

Stepijev sako za tehničku grešku

Igrao je za mlađe kategorije kruševačkog Napretka. Međutim, 1987. godine odlučuje da se posveti studijama, basketaru zamegri pištaljkom. Tako je 30-godišnji Časlav Čukalović počeo da deli pravdu na košarkaškim mečevima. Stigao je u sezoni 1990/91. do saveznog ranga, 1995/96. i do Vinston JUBA lige. Dakle, već šestu sezonu sudi mečeve našeg elitnog takmičenja, kao internacionalni arbitar poseduje i znak FIBA. U međuvremenu je diplomirao na Arhitektonskom fakultetu.

- Sigurno da je priča o relacijama između sudija i trenera veoma interesantna. Zajedničko tim pozivima je da sudije i treneri moraju da imaju izuzetnu koncentraciju tokom utakmice, da bi je vodili kako treba. Naravno, svako mora da uloži maksimum i najbolje uradi svoj posao. Uvek se trudim da sa trenerima imam korektan odnos, cenim njihovu stručnost i isto očekujem od njih.

Poznato je da su mnogi treneri i sudije privatno dobri prijatelji. Ima li ponekad „protekcijske“?

- Nikako. Ustupaka nema. Teren je jedno, privatni život drugo. Konkretno, imam dosta prijatelja i poznanika među trenerima. Dešava se da pre meča popijemo kafu, piće, ali kada utakmica počne - nema prijateljstva.

Znači, i prijateljima se dosuđuju tehničke greške?

- Naravno, kada zasluže - uz osmeh priča Čukalović. - Oko tehničkih grešaka se uvek diže najviše prašine. Čak i kada se zna to da treneri često namerno prave tehničku, kada njihovoj ekipi ne ide pa žele da trgnu igrače iz letargije, razbude publiku. Ipak, ne sećam se nekih spektakularnih tehničkih grešaka i lošeg ponašanja nekog startega. Stvarno nikada nisam imao većih problema posle susreta, sve se uvek završavalo korektnim pozdravima.

Traineri ponekad na konferenciji za štampu posle meča kritikuju suđenje.

- Tako je, i smatram da to nije u redu. Zamislite kako bi bilo kada bi arbitar posle utakmice pitao trenera zašto je napravio neku izmenu, ili, zašto je igrao ovaj, a ne onaj košarkaš.

Kao arbitar FIBA, Čukalović o evropskim iskustvima kaže:

- Generalno, u inostranstvu treneri i publika imaju mnogo više poštovanja i respekta prema sudijama. Međutim, i kod nas je poslednjih godina taj odnos podignut na viši nivo.

Nije redak slučaj da se treneri konsultuju sa arbitrima o promenama pravila, spornim situacijama...

- Razgovaramo o stručnim stvarima, to se često dešava i na trening utakmicama. Na primer, više puta sam razmenjivao iskustva i konsultovao se sa šefom struke Partizana ICN Dušanom Vujoševićem. Ponekad i tokom prvenstvenih duela, kada trener lepo zamoli da mu pojasnim neku odluku, učinim to u kratkim crtama.

Anegdota iz dosadašnje sudijske karijere Časlava Čukalovića je mnogo. Tražimo da se seti nekih...

- Uh, to nije lako. Pa bilo ih je bezbroj samo sa Miroslavom Mutom Nikolićem, sa njim je uvek šou. Recimo, sećam se kada je u jednom prvenstvenom meču Nikolić, kao i obično, gestikulirao pored aut linije, lopta je išla ka

njemu, igrač ekipe koju je vodio pokušao da je stigne... Iz auta je loptu izvadio Nikolić, dosudio sam aut, a on me je krajnje ozbiljan ubeđivao da je nije ni pipnuo, da ju je igrač stigao... Evo još jedne, kada je Muta bio na klupi Budućnosti. Sudili smo pred punom „Moračom“, u pitanju je bio plej-of. U dvorani je bilo sparno, teren vlažan i klizav, dečaci koji brišu parket imali su mnogo posla. Sećam se da je Budućnost gubila, morali smo da prekinemo meč na kratko po ko zna koji put, da bi parket bio obrisan. Klinac je to radio prilično sporo. Nikolić se iznervirao, ušao na teren, oteo zbuđenom dečaku krpu i dinamično obrisao parket. Njegov potez je naišao na odobravanje publike, dobio je veliki aplauz.

Nikad nije dosadno ni kada sudite ekipi koju vodi Milovan Stepandić.

- Stepi je posebna priča, on stalno „sudi“ sa klupe. Jednom prilikom, kada je bio u čačanskom Borcu, njegov tim je imao ubedljivu prednost a on je tokom celog drugog poluvremena kolegi i meni dobacivao: „faul, koraci...“ Tokom jednog prekida ponudio sam mu pištaljku, u šali predložio da drugi put on deli pravdu a ja budem na klupi njegovog tima, ili da sudimo zajedno. Naravno da je odmah prihvatio moj predlog...

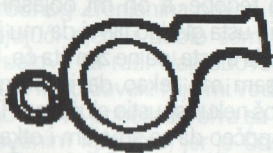
Još jedna svežija anegdota sa Stepandićem, od prošle sezone.

- Igrali su Partizan i Stepijeva Vojvodina. U jednom momentu se toliko iznervirao da je skinuo sako, žestoko ga bacio na stolicu koja je odletela iza klupe. „Svirao“ sam mu tehničku grešku, a on je posle meča, na konferenciji za štampu, izjavio: „Sledeći put ću ekipu voditi u kaputu, da ne bih ponovo dobio tehničku zbog sakoa“.

Umesto zaključka, pitamo Čukalovića koga najviše ceni među trenerima sa kojima se sretao u dosadašnjoj sudijskoj karijeri.

- Teško pitanje, jer imamo mnogo vrhunskih stručnjaka. Pošto insistirate, izdvojio bih Dušana Ivkovića, Željka Lukajića, već pominjane Miroslava Nikolića, Milovana Stepandića i Dušana Vujoševića. Verovatno sam nekoga zaboravio, nadam se da mi neće zameriti - završava Časlav Čukalović, jedan od najboljih arbitara JUBA parketa.

Dejan Kantić

Dr Moma Jakovljević, lekar Partizana

Više brige za mlade

Moma Jakovljević, lekar košarkaša Partizana, šesnaest godina je u tom klubu, učestvovao je u pohode na pet šampionskih titula, šest Kupa Jugoslavije, jedan Kup šampiona i jedan Kup Koraća, a kao lekar reprezentacije učestvovao je u osvajanju dva evropska zlata (Atina i Barselona) i jednog odličja na Olimpijskim igrama (Atlanta). Iskustvo veliko, događaja mnogo, pa smo Momu zamolili da nam otkrije neke detalje njegovog posla i da da poneki savet trenerima. Počeli smo sa najčešćim povredama u košarci.

- Najviše je povreda skočnih zglobova. Da nema bandaža došlo bi do kidanja ligamenata. Pri tome najbolja je ručna bandaža običnim zavojem. Mnogo su slabije bandaže koje se nabavljaju iz inostranstva za višekratnu upotrebu.

Koliko ste se u karijeri susretali sa povredama zbog nestručnog rada na treninzima?

- Ne bih ulazio u posao kondicionih trenera. Radio sam sa dosta njih i stajem u njihovu odbranu. U Partizanu je najveći problem kad dođu igrači iz drugih klubova i nepripremljeni ulaze u trenažni proces sa starosedecima.

Čini se da je sve više mladih igrača sa povredama?

- Razlog tome je besomučna jurnjava dobrog rezultata. Opet moram da stanem u odbranu trenera. Brzo ih menjaju i oni rade pod stresom. Sa druge strane, mladi igrači suviše rano barataju sa velikim ciframa i ne pitaju šta košta da bi do uspeha došli što pre. Mada mislim da se u košarci još uvek poštuje hijerarhija strpljenje i vaspitanje, a dokle će - ne znam. Sve je više menadžera mešetara koji decu još u adolescentnom dobu foliraju i lažu, pa time otežavaju rad trenera. Ranije je pri KSJ bilo stručnih koleginjuma, kojih nažalost više nema. Onda, postala je moda da svaki novi selektor dovodi novog lekara i sve ispočetka. Novi lekar se polako edukuje, a javlja se i čuveni balkanski sindrom - ja sam najpametniji. Meni i danas kad nešto nije jasno ili sumnjam u nešto pozovem eksperte sa VMA i Banjice da bih se konsultovao sa njima.

Po nekim istraživanjima deca do desete godine maksimalno treba da treniraju tri puta nedeljno po sat. Često su ta deca mnogo opterećeni. Vaše mišljenje?

- I to je mnogo. Pogotovo što je u tom uzrastu to individualno. Neophodno je da se tada uključe u rad i pedijatar i ortoped. To bi moralo zakonski sve da se reguliše. Međutim, u tom uzrastu roditelji su ti koji bi morali videti ko im trenira decu i kome ga daju u ruke.

Sve više deca treniraju u hladnim salama i balonima. Posledica toga?

- Stalno pričam da ne može svadba da se napravi za 100 maraka, već za 10 hiljada. Velika je besparica, ali bez obzira na to, za malu decu bih uveo propise da ako se objekat greje na manje od 20 stepeni nema treniranja. Tu ima još jedan problem. Red je da treneri posle sedam dana kažu detetu ako nije za košarku. To sam osetio na svojoj koži. Uporno sam trenirao vaterpolo i plivanje, a na nekom krosu na 800 metara imao sam peti rezultat u Beogradu bez treninga. Sta vredi kad me niko nije usmerio na to.

Zašto sada znate da dobijate opljade u tom trčanju?

- To je šale radi, kad neko iz rukovodstva ne zna za taj podatak onda ga nagovore da se trka sa mnom.

Šta savetujete trenerima mladih?

- Da obavezno zavire u zdravstvene kartone. Ima mnogo asmatičara, alergičnih klinaca. Obavezno da vide krvnu sliku, pogotovo gvožđe da se proveri. Međutim, to je sve moglo da se reguliše preko Ministarstva sporta, a mi smo ga ukinuli. Neka nam je Bog na pomoći.

Da li vam se desilo da neki trener ne poslušava vaš savet i kako ste reagovali?

- Bilo je i toga, ali ih mogu prebrojati na prste jedne ruke. Proveravali su moj sud kod nekih drugih lekara. A lekari su sujetni, pa mogu da odu i u drugu krajnost. Najteže je proceniti kad rovići igrač treba da se vrati na teren. Da li je to za tri dana ili mesec. To za mesec svaki lekar zna. On se izležava i onda bude zdrav. Međutim, najvažnije je tačno proceniti kako taj igrač ne bi mnogo izgubio od treninga, a opet mogao maksimalno da izdrži trening.

Šta je najteže u vašem poslu?

- Proceniti kad neko dobije jak udarac na sred utakmice da li da ostane u igri ili da izađe, da li je pukao neki mišić ili kost, ili je bol samo zbog jačine udarca. Svi gledaju u tebe, a ti treba u sekundi da proceniš. Sa zadovoljstvom ističem da niko teško povređen nije ostao u igri i da sam do sada imao dobre procene.

Čega se plašite?

- Padova na glavu, a pri tome ostaviću igrača u igri. Često čujem da klubovi uzimaju neadekvatne lekare, što je tačno, ali svima kažem da je bolje imati nekog nego nikog.

Često vam se obraćaju roditelji i deca iz drugih klubova i sportova?

- Najdraži pacijenti su mi oni. Dođu u bolnicu i kažu da hoće da ih lečim, da pomognem, kažem dijagnozu, da li su za operaciju.

Reakcije njihovih klupskih lekara?

- Ako je pametan, reći će mu da je dobro što je bio. Ponavljam, kad god imam problem ili oporavak igrača ne ide onako kako sam predvideo, zovem eksperte sa VMA i Banjice. U našem poslu nema mesta sujeti.

Biti lekar u klubu ne podrazumeva lečiti samo igrače već i njihove porodice?

- Partizan je veliki klub. Svi smo svesni da igrač ne može dati maksimum ako ima problema. Pogotovo ako je bolestan neko ko je njemu najbliži. Zato se trudimo da odmah odreaguemo.

Za kraj, sigurno je bilo i smešnih događaja u vašoj karijeri.

- Bilo ih je. Jednog se posebno sećam. U ponoć zvoni telefon i jedan igrač mi javlja da ne može da diše, guši se i pri tome je smrtno uplašen. Zamolim ga da ostane na vezi, a preko drugog telefona zovem bolnicu i organizujem da nas čeka ekipa, operaciona sala... U glavi razmišljam šta bi sve moglo da bude... Onda se vraćam prvom telefonu i pitam igrača kad su mu se javile tegobe, a on mi objasni da je otvorenih usta gledao film i da mu je mušica uletela u usta, pa ne zna šta će. U momentu sam mu rekao da je proguta, a može i još neku i spustio slušalicu. Tek onda sam počeo da se smejem i otkazujem ekipu u bolnici.

Gordana Canović

Žana Milanović - KK Crvena zvezda

Benisović me je uveo u košarku

Žana Milanović plejmejker došla je dva meseca posle početka sezone u Zvezdu iz Rusije, i po procenama stručnjaka odlučno se snašla, 21 poen po utakmici dovoljno govori. Na domaćem „all staru“ bila je najbolja trojkašica.

Ali Žana tvrdi da cele ove priče ne bi bilo da nije bilo njenog trenera Valentina Benisovića, kod koga je počela da trenira u Moskvi u gradu gde je rođena u istom klubu.

On je najbolji dečji trener u bivšem Sovjetskom Savezu. Nije bio običan, imao je svoj sistem rada. Košarku sam počela da treniram sa osam godina i odmah sam došla kod njega i ispostavilo se da je to bila prava stvar - kaže Milanovićeva. Uslov da treniraju košarku kod Benitovića bio je taj da devojčice moraju biti dobri đaci. Njegova deviza bila je da sportistkinje moraju biti obrazovane. Treninzi su se obavezno uklapali sa školom.

- Karijera jednog sportiste ne traje celog života. Ima ograničen rok trajanja i ne mogu biti svi podjednako uspešni u njemu - objašnjavao nam je. Kad sam počela

da treniram u grupi nas je bilo tridesetak, da bi kasnije odabrali nas osamnaest. Sistem se razlikuje od ovog u Jugoslaviji. Individualni treninzi su bili obavezni. Bilo je dana u nedelji kada sam svakoga da-

na ostajala na njima. Želeo je da sve bude kako treba, a znao je recept da iz mene izvuče maksimum. Nisam imala oca, tako da mi ga je on zamenio. Nije me učio samo stvarima iz košarke, već mi je na neki način bio i učitelj života.

Pored redovnih treninga u toku godine, Žana je sa klubom imala i redovne letnje kampove u tajanju od dva meseca koje je takođe vodio Benitović.

- U šali je govorio da on ima tridesetoro dece i da nas svakog leta vodi na letovanje. Pored košarke učio nas je i drugim sportovima. Ja sam bila zarobljenik tenisa. Bilo je trenutaka kada sam bila ljuta na njega, ali sve je to prolazilo do utakmica. Spadao je u stroge trenere, ali sve je to radio za naše dobro. Zabranjivao nam je izlaskе, što sam u tim godinama teško shvatala. Od tada je prošlo petnaest godina. Žana je promenila dosta klubova i trenera ali u posebnoj uspomeni joj je ostao prvi trener Valentino Benisović, sa kojim i danas ostala u kontaktu, iako žive u različitim državama. Za svaki praznik i rođendan trener i učenica razmenjuju čestitke. **B. O.**

Dejan Bodiroga - KK Panatinaikos

Krešimir Ćosić - košarkaški tvorac

O igračkim kvalitetima Dejana Bodiroge kapiten jugoslovenske košarkaške reprezentacije i člana grčkog Panatinaikosa sve se zna. Može da igra maltene sve pozicije na parketu, preciznost šuta za dva poena i procenat slobodnih bacanja je gotovo stoprocentan. Legenda italijanske i evropske košarke Dino Menegin je jednom prilikom za Bodirogu rekao „Takav igrač se odavno nije rodio u Evropi“. Sa dva centimetra više čitavu karijeru sam odigrao kao teški centar. On uz visinu, ima i sjajnu brzinu, nepredvidivi dribling i žilavu snagu koja imponuje. Još pre tri godine sam tipovao da će biti najbolji evropski igrač i mislim da se moja prognoza već obistinila, ističe legendarni Dino.

A ovakvog igrača „stvorio“ je legenda trenerskog zanata sa prostora bivše Jugoslavije, tadašnji trener, Zadra Krešimir Ćosić.

- Imao sam 16 godina kada me je Ćosić iz rodnog Zrenjanina odveo u Zadar. Zahvaljujući njemu dobio sam neverovatne uslove za rad. Napredovao sam i kao igrač i kao čovek. Nije mi voda ušla u uši, kao što to ponekada biva sa mladim talentovanim igračima, jer je Ćosić veoma pazio na to. Usmerio me je na pravi

način, nije mi dao da se zanesem. Za te dve godine pokazao mi je pravi put ne samo u košarci nego i u životu. Nije bio toliko strog ni kao trener ni kao čovek, koliko je bio pravi! Dejanu je odvajanje od roditelja teško palo, bio je udaljen nekoliko stotina kilometara od rodnog grada, ali Ćosić je bio tu da ga podseti zašto je došao u Zadar.

- Stavio mi je do znanja da ništa ne dolazi preko noći. Ni slava, ni novac, ni uspeh! Mora da se radi. Moraš da udeš u rudnik i da kopaš. Jednog dana ćeš sigurno nešto iskopati - govorio je Ćosić.

Iza uspeha jednog sportiste koji ako želi da postane vrhunski mora uložiti hiljade i hiljade sati rada i mnogo litara znoja. Logika uspeha o kojoj je lakše govoriti nego je živeti, veoma je jednostavna: vrhunski sport traži vrhunski rad. Što će reći 6 do 7 sati treninga dnevno, posle čega tek ide igra „jedan na jedan“ individualni rad ili petsto lopti na koš...
- Staviti praktično klinca da vodi tim to može samo Ćosić - kaže Bodiroga. On je uložio svoj autoritet, a ja sam mu to poverenje vratio, na terenu. Ispalo je dobro i za mene i za njega kao trenera. Jednostavno, verovao sam u sebe i bio spreman kad mi je dao šansu. Nosio sam se

dobro sa onima koji su bili stariji od mene i već poznata imena. Ćosić mi je dao šansu prvo zato što je verovao u mene, a drugo zato što je on takva ličnost koja sme i može da donese takvu odluku. To ne može svako da uradi. Imao je srce - što bi se reklo. Govorio je „Bodiroga će biti čudo“, kada to niko nije smeo da kaže. Očito je video dalje i više od ostalih.

Nadimak Beli Medžik, koji je dobio još negde na početku profi-karijere, možda najbolje govori o kakvom formatu igrača je reč i koga se stvorio Krešimir Ćosić. **B. O.**

Predrag Jaćimović trener OKK Beograd

Mislina u prvoj ligi

Kada se na početku sezone razmatrala snaga timova koji će učestvovati u prvoj B ligi, među favoritima nigde nije bilo OKK Beograda, ekipe koja u dosadašnjem toku šampionata seje strah među protivnicima. Na prvom mestu isticali su Lavovi 063, Borac iz Čačka, Beopetrol... Ipak, činjenica da favoriti ne opravdaju uvek svoj renome i ovoga puta isplivala je na videlo. OKK Beograd je do sada pokazao najviše i uz Lavove je jedini pravi kandidat za put u naše najeminentnije takmičenje. Na čelu jednog od najstarijih beogradskih prvoligaša je Predrag Jaćimović, čovek koji je košarkaško ime i brojne uspehe stekao kroz rad sa mlađim kategorijama našeg giganta Partizana. Protekle polusezonu proveo je na klupi Lavova (tadašnje Astra-banke) sa kojima je u ne baš idealnim uslovima uspeo da izbori opstanak.

Mnogi su sa nevericom iz nedelje u nedelju pratili uspehe Beograđana da bi dodatni ojačavanjem ekipe tek shvatili koliko je Jaćimovićev pohod ozbiljan.

-Pri seliktiranju tima za narednu sezonu svi su na umu imali jedino - opstanak u saveznom rangu! Naravno, shodno imenu kluba razmišljalo se o ekipi koja bi se sa svim protivnicima nosila korektno i koja bi bila pri vrhu, - započeo je Jaćimović retroaktivno.

Onda je u karijerama kompletnog prvog tima naišao nagli zaokret.

-Startovali smo sa tri pobede, pa su nam posle nekoliko utakmica naglo po-

agresivnije što nam je donosilo dosta ubedljivije pobede. Na polusezoni smo se kao najjače ekipe izdvojili Lavovi i mi, što nam je prelaskom njihovog najboljeg igrača, Predraga Kosanovića, u naše redove dalo novi motiv.

Teško je ni iz čega napraviti nešto, ali je često znatno teže od većeg broja kvalitetnih individualaca napraviti kompaktnu celinu. Ovaj zadatak ispostavilo se nije bio mnogo komplikovan za Predraga Jaćimovića.

-Kosanović je u periodu kada je došao kod nas bio na vrhuncu ovosezonske forme, čime je samim tim istakao kandidaturu i za nosioca igre OKK Beograda. Bilo je pitanje da li će se i kako će se uklopiti u stil naše igre. Ipak on je na pripremnom turniru u Baru odagnao sve sumnje. Imao sam viziju ekipe sa njim na trojci i Nikolićem na četvorci, međutim Nikolićeva neugodna povreda i izostanak iz trenaznog procesa postavili su Kosanovića na poziciju krilnog centra. - jasan je šef struke popularnih „Klonfera“.

Glavni problem Beograđana jeste deficit na centarskoj liniji pošto u Jaćimovićevoj četi nema prave gorostasne „petice“. Takav problem obično primorava trenera da igru bazira na što većem razigravanju spoljnih igrača.

-Napade na početku koncipiramo na upošljavanju spolne linije, odnosno pokušavamo da igru što više raširimo. U ovom segmentu se uglavnom najviše ističu Ocokoljić i Jovičić. Poslednjih

ma igrača. Takođe mnogo forsiram i igru primarnih i sekundarnih kontrana-pada koji po pravilu ukoliko se precizno izvedu, protivnicima zadaju dosta problema.

Činjenica da iz dobre odbrane obično proizilazi i kvalitetan napad, u OKK Beogradu ima i dodatni segment.

-Uglavnom igramo čoveka, po mogućstvu što agresivnije iz tog razloga da bismo nadomestili nedostatak u visini.

Mladi

Kao osnovni problem, prve B savezne lige šef stručnog štaba OKK Beograda je istakao nedostatak mladih i perspektivnih igrača koji nose igru svojih timova i koji kucaju na vrata Vinston Juba lige.

-Izuzev Marjanovića iz Lavova 063, svi igrači već duže vreme igraju po svojim klubovima, - jasan je Jaćimović.

Često koristimo i kombinovanu odbranu sa povremenim zonskim presingom. Na dve trećine terena igramo 1-2-2, dok se na našoj polovini najčešće upražnjava 1-3-1 sa prelaskom na zonsku ili individualnu odbranu.

Naravno, kao po pravilu iako su za beležili prilično dobre rezultate, košarkašima OKK Beograda nisu cvetale ruže. Glavni i jedini problem Jaćimoviću su zadavale učestale povrede igrača koji šačinjavaju okosnicu tima.

-Ni u jednoj utakmici nismo bili kompletni. Ovaj problem vučemo od samog početka sezone. Nosioci igre su na taj način bili primorani da sa samo jednim ili dva treninga odigraju utakmicu. Takođe treba istaći da su u mojoj ekipi sve pojedinci, koji od marta od kada su im se završila prvenstva nisu trenirali do starta nove sezone. Samim tim su normalne učestale povrede.

Jaćimović je potom nagovestio planove za budućnost i mogućnosti ove ekipe s obzirom da plasman u Vinston Juba ligu nije daleko.

-Ne može se osporiti da je od skupa nedokazanih pojedinaca napravljen ozbiljan tim. Uz tri adekvatna pojačanja OKK Beograd može da se bori za sredinu tabelu prve savezne lige. Mi ipak imamo i tradiciju i organizaciju. Neophodna su pre svega dva centra visine oko 210cm, i jedan kvalitetan krilni napadač-ambiciozno je završio Predrag Jaćimović.

S. Knežević

Greška

Poznato je da je Predrag Jaćimović ceo svoj dosadašnji košarkaški staž posvetio radu sa mlađim kategorijama. Posle osam godina rada sa talentovanim „klincima“ kompetentan je da istakne vrline ali i mane stručnog rada sa omladinskim selekcijama.

-Kada sam trenirao Partizan, članovi ekipe su bili samo dečaci iz Beograda. Takva je bila politika kluba. Zbog toga smo i propustili veliki broj talentovanih momaka iz unutrašnjosti. Imena Šekularca i Čabarkape dovoljno govore o striktnosti uprave kluba. To je greška, pošto veliki klubovi moraju da se okrenu perspektivnim košarkašima, a ne „tatinim sinovima“. Dužnost Crvene zvezde i Partizana je da prave kvalitet koji će poslužiti našoj košarci. Takođe mislim da je za dalji prosperitet našeg najtrofejnijeg sporta neophodno buđenje starih centara za „proizvodnju“ mladih igrača poput Kraljeva i Čačka, kao i novih-Leškovac, Novi Sad, Niš, Kragujevac...

rasle ambicije! Svi su najednom počeli da nas ubrajaju u listu najozbiljnijih kandidata za prve dve pozicije što je automatski svima u klubu dalo dodatni podstrek. Posle izvesnog vremena u Pionir je iz Makedonije stigao i Predrag Ocokoljić koji je našoj igri dao novu dimenziju. Zaigrali smo čvršće, rasterećenije,

šest, sedam sekundi loptu spuštamo pod koš, gde nam je realizacija sjajna uprkos visinskoj prednosti protivnika. Kosanović, Mihajlović i Majstorović se pod obručima odlično snalaze gde postižu dobar deo naših poena. Najbitnije je to što je svaki segment igre postavljen prema kompletnim mogućnosti-

Milkan Mrđa, trener ŽKK Celarevo

Zaorati, posejati, ubrati

Svako od ovih triju ključnih radnji u složenom i dugotrajnom „uzgajivačkom nizu“ čelarevski košarkaški entuzijasta posvećuje višestruku pažnju: u Osnovnoj školi Zdravko Celar, kao direktor i pedagog-obrazujući i vaspitajući decu; u školskom vrtu-osposobljavajući ih da sami privređuju a u mesnom klubu-učeći početnike košarci i takmičeći se

Milkan Mrđa (45) je ozbiljnije trenerski „zaorao“ u ženskoj košarci pre devet godina. Bezmalobližno dve decenije pre toga uporno je iskazivao vernost čelarevskom ligašu-isključivo igrački. Potajno je, kaže, već tada stremio trenerskom pozivu. Neutoljiva želja za igrom čvrsto ga je, međutim, držala podalje od trenerskog kormila. Sve do 1993. Ni tada se nije, kako kaže, odmakao od „svog ognjišta“. Razloge smešta u dve reči: tradicija i izazov.

„Čelarevo jeste mala sredina, ali sa svetlom košarkaškom tradicijom. Polovinom šezdesetih osnovani su muški i ženski klub. Sa ponosom mogu da kažem da su oba u vojvođanskim okvirima, odigrali značajne uloge.“

Ali - „svako čudo za tri dana“, svaki uspeh - do prvog neuspeha.

„Sticajem nekih nesrećnih okolnosti, priča sa setom, pre desetak godina ugasio se najpre muški a nedugo zatim, delimično, i ženski klub.“

„Feniksovski“ zahvat

Moralo se- „jovo-nanovo“. Iz pepela jedne, doduše, lepe tradicije trebalo se najpre podići a potom i izdići. Otežavajuća okolnost bila je „njegoševska“ realnost: iz grmena velikoga lafu izać trudno nije... Čelarevo, očito, nije „veliki grmen“ ali je rešenje ipak pronađeno: obnove se mogao latiti samo neko od onih koje nazivamo pregaoci: onaj ko ima jasan cilj a nevidi sebe samog ovenčanog-u njegovom centru. Milkan Mrđa je prkosno krenuo s težeg kraja: od revitalizacije ženske košarke.

„Za ovih par godina uspelo mi je da okupim 80 - 90 devojčica iako ih je na početku bilo 6 - 7. Škola košarke pri klubu odigrala je presudnu ulogu. Pre dve godine krenuo sam i sa dečacima. U početku ih je takođe bilo šestoro, danas 22. 88/89. godišta. Poseban kuriozitet ovog kolektiva je u tome što u njemu nisu samo deca iz Čelareva nego i iz Gajdobre, Bačke Palanke, Despotova i Silbaša. Na treninge ih dovode roditelji i

Milkan Mrđan (prvi s leva) sa svojom ekipom

mislim da će se naša zajednička upornost, kada stasaju, isplatiti.

Gospodar i sluga

Kako čelarevski košarkaški entuzijasta prepoznaje igračku nadu?

„Par hiljada stanovnika, od čega nekoliko stotina dečaka i devojčica-to je isuviše malo da bi se moglo sa sigurnošću tvrditi da će se upravo ovdje pojaviti vrhunski košarkaški as. Treba biti realan.“

Na pitanje koji su igrači iz njegove škole dostigli nivo kojim se može ponositi Mrđa bez mnogo razmišljanja nabrja:

„Milena Galonja, koja je igrala u ŽKK Vojvodina. Maja Cincura i Gorica Oklopčija koje su se u Bačkoj Palanci takmičile u najvišem rangju... A sada dolaze neki novi kinci.“

Može li trener da uskladi dve obaveze koje se, na prvi pogled, isključuju: da bude, istovremeno, neprikosnoveni gospodar kadrovsko-takmičarske situacije u klubu i verni sluga nekog šireg interesa?

„Imam tu sreću da sam autonoman u svom radu: bio sam i jesam nešto više od trenera: počev od organizacionog posla, preko rada sa igračima do vođenja politike kluba. Verujem da je ovakva atmosfera, kakva je u Celarevu, jedinstvena: to se ne može ni ispričati ni opisati.“

Snaga kolektivnog duha

Da li je bio prinuđen, u svojoj karijeri, u kojoj je dopro i do mesta pomoćnog trenera ženske kadetske reprezentacije Jugoslavije, da uspostavlja „ravnotežu“ između uspeha i neuspeha.

„Imao sam sreću da sam dosad ostavljao iza sebe samo pozitivne utiske. Rezultati koje sam ostvario stavljaju me, bez lažne skromnosti, u sam trenerski vrh istorije kluba. Te iste godine kada sam počeo da se ovim bavim (1994) osvojio sam sa devojka treće mesto u Prvoj B ligi, naredne godine smo bili drugi da bismo u sezoni 96/97 osvojili prvo mesto. Imao sam dosta uspeha u poslednje tri godine u radu sa mladim selekcijama. Postoji, dakle, kontinuitet uspeha u mom radu.“

Pitamo ga, na kraju, u čemu je snaga ekipe koju trenira: u napadačkoj agresivnosti, odbrambenoj čvrstini ili u harmoniji obeju karakteristika?

„Moju ekipu uvek odlikuje kolektivni nastup. Pošto je košarka kolektivni sport, smatram da kod dece treba najpre razvijati kolektivni duh. To je najbolja osnova za kasniju tehničku i taktičku nadgradnju. Istovremeno, moja deviza je: napad je najbolja odbrana.“

Zdenko Pop

Za samo godinu dana rada KK Plej-of uhvatio korak sa mnogo poznatijim školama na jugu Srbije

Bratski - među poznate

Nikola i Bratislav Pavlović formirali školu, a potom i klub koji trenutno okuplja preko stotinu dečaka. - Dobro došli saveti nekadašnjeg asa Zdravlja, Siniše Stošića

Počeli su u septembru 2000. godine, samo 12 meseci kasnije registrovali se kao klub, a drugi rođendan će najverovatnije dočekati kao pobednici Regiona VIII KSS za generaciju rođenu 1990/91. godine! Dokazalo se još jednom, da leskovačko podneblje predstavlja neprepušteno vrelo košarkaških talenata, a da je bratski tandem Nikola i Bratislav Pavlović na vreme procenio kako sebe mogu da potraže upravo u organizovanom radu sa dečacima zaljubljenim u ovaj sport.

- Na odluku da formiramo školu košarke umnogome je uticao naš pobratim Siniša Stošić, nekada sjajni prvotligaški igrač, sada trener u Zdravlju. Krenuli smo i za godinu dana spoznali kako imamo snage da prerastemo u klub - kaže stariji Pavlović, Nikola, ističući zadovoljstvo dosad urađenim. - Naravno, morao sam da završim igračku karijeru (uveo sam BSK iz Bujanovca u Srpsku ligu) i sav se posvetim radu sa talentima.

U fiskulturnim salama OŠ „Vasa Pelagić“ i TŠC „Rade Metalac“ trenutno je okupljeno preko 120 dečaka, iz generacija rođenih '87. godine i mlađih.

- Prvi put je u ovoj godini u redovno takmičenje Regiona VIII KSS uključena generacija dečaka rođenih 1990/91. godine, pa je KK Plej of dobio priliku da se ogleda i sa daleko iskusnijim školama i klubovima u leskovačkom kraju. Odlič-

Ekipa KK Plej of koja u svojoj generaciji (1990/91) već beleži sjajne rezultate, sa svojim trenerima Nikolom (levo) i Bratislavom Pavlovićem i klupskom maskotom, malim Dušanom

nim rezultatima, već na debiju skrenuli smo pažnju sportske javnosti i košarkaških stručnjaka. Naš Miloš Stefanović je najefikasniji (kolo pre kraja) igrač prvenstva, sa 30 poena koliko prosečno postiže po utakmici, a u svojoj generaciji već prednjače i Dušan Nešić, Filip Stojanović, Petar Kostadionović, Božidar Drašković i da ne nabrajam dalje, jer ću se sigurno ograšiti o neko dete.

Pojava novog kluba, nove košarkaške

škole, predstavlja nesumnjiv dobitak za leskovačku košarku. Ima li mesta za sve, ima li mesta i dece za sve klubove?

- Polaznici naše škole i članovi našeg kluba nisu samo iz jednog kraja. Sa zadovoljstvom ističem da su nam dvojica najboljih dečaka iz prigradskih naselja, a nije im teško da svakodnevno i bez

kašnjenja dođu na trening. Da li ćemo izdržati, pitate? Sredstava nikad dovoljno, ali verujem da ćemo radom i rezultatima skrenuti pažnju i nekih sponzora, zainteresovanih da se reklamiraju na našoj sportskoj opremi i na utakmicama kojih će biti sve više - kaže vođa stručnog tima Nikola Pavlović. Verujem da će KK Plej of na svaku godišnjicu postojanja imati prilike da se pohvali ostvarenim u prethodnih 12 meseci.

A da li Nikola Pavlović vidi sebe i kao profesionalca u košarci?

- Nema mesta improvizacijama, to je jedno od upozorenja našeg mnogo iskusnijeg košarkaškog znalca Siniše Stošića. Naravno da želim da učim, da se školujem, usavršavam i napredujem u ovoj profesiji. Ovoга trenutka stvaram pretpostavke za takvu dogradnju, ali i pokušavam da obezbedim sredstva potrebna za uspešan završetak Više trenerske škole. Lepo je počelo, mlad sam i ambiciozan, rešen da istrajem, da pokušam sve i dostignem realne domete mojih mogućnosti.

Jedna od mogućnosti da Nikola i Bratislav Pavlović steknu nova znanja i provere stečena, pruža im se na leto kad će sa decom iz KK Plej of biti uključeni u rad uglednog YUBAK kampa na Kopaoniku. **Tekst: D. Stamenković**

Foto: Petar Janković

Trenerski poziv kao profesija: Nikola Pavlović (u sredini) pokušaće da do kraja proveri i potvrdi svoj dar za trenerski poziv

Košarkaška abeceda

od Alana Lamberta

**Priradio: Čedo Maričić
viši košarkaški trener**

Vrlo često se postavlja pitanje koje su to osobine koje jedan trener traži kod igrača. To su sigurno mnoge fizičke sposobnosti, kao i mnoge specifične košarkaške sposobnosti koje doprinose tome da postanete bolji igrač, međutim, u ovom tekstu ćemo se usredsrediti na neke RECI (osobine) koje ukazuju na mentalni aspekt vašeg razvoja. To su osobine koje su kod nekih igrača izuzetno izražene. Ova košarkaška abeceda je napravljena pre više od 20 godina sa ciljem da igračima da nešto više od raznih košarkaških dijagrama, a sa ciljem da im pomogne u njihovom ličnom razvoju.

A - ATTITUDE (STAV) - Postoji samo jedan ispravan stav u košarci, a to je spremnost da učiš i da napreduješ u svako vreme.

B - BALANCE (RAVNOTEŽA) - Igrač mora da poseduje fizičku, psihičku, emocionalnu i duhovnu ravnotežu da bi postao veliki igrač.

C - COMMITMENT, CONSISTENCY, CONCETRATION (POSVEĆENOST, DOSLEDNOST, KONCETRACIJA) - Posvećenost vodi ka doslednosti koja se bazira na sposobnosti da se koncentrišete u kritičnim trenucima učenja neke veštine i da se koncentrišete na samo izvođenje u ključnim trenucima na treningu ili utakmici.

D - DETERMINATION (ODLUČNOST) - Kada u igračkom razvoju dođe do zastoja, prepreke pospešuju napredak. Svaki veliki igrač u svom razvoju nailazi na teška razdoblja i probleme koje mora da prevaziđe, a to je ono što ih razlikuje od onih koji nemaju dovoljno odlučnosti da budu bolji.

E - ENJOYMENT (UŽIVANJE) - Košarka je igra, a igra znači uživanje. Morate uneti energiju, živost i uzbuđenje u vaš tim, u vašu salu za treninge. Raspoloženje varira između dobrog i lošeg. Učinite da igra bude uživanje za sve oko vas.

F - FAITH (VERA) - Postoje mnoge stvari i događaji oko nas koje ne možemo da objasnimo i predvidimo. Morate imati veru, da bi ste uvek izvukli nešto pozitivno čak i iz najtežih i najneobjasnijivijih događaja u životu.

G - GOALS (CILJEVI) - Ljudi koji nemaju svoj cilj lutaju kroz život tražeći neke svoje smernice. Morate imati cilj svakoga dana, nedelje, godine, kao i svoj životni cilj. Cilj nam daje putokaz na osnovu koga možemo pravilnije da sudimo o napretku iz sopstvene perspektive. Cilj za koji se vredi boriti ne ostvaruje se brzo, ali je sigurno lakše uspeti kada postoji neki cilj, nego kada on ne postoji. Zapamtite da mali koraci i mali ciljevi dovode do velikog skoka, napretka. Postavite sebi najpre kratkoročne ciljeve koji će vas dovesti do ciljeva koji se ostvaruju za neki duži vremenski period.

H - HELP (POMOC) - U životu, kao i na košarkaškom terenu dobićete vrlo malo ako se oslanjate samo na sebe. Ono malo što možete dobiti, sigurno se ne može meriti sa onim što možete izgubiti ako vam vaši saigrači ne pomognu kad vam je to najpotrebnije. Ponašajte se prema svojim trenerima i saigračima onako kako bi ste vi želeli da se oni ponašaju prema vama. U životu, kao i na terenu ne možete uspeti sami. Ako pomažete drugima, pomoć će vam biti uzvraćena, a to je osnovna potreba u timskom sportu kao što je košarka, a što je još i važnije, jedan od osnovnih životnih zakona.

I - INTELLIGENCE (INTELIGENCIJA) - Jedini glup igrač koga sam sreo je onaj koji ne želi da uči više da bi postao bolji igrač. Inteligencija ne garantuje uspeh, ali sigurno pomaže u njegovom ostvarivanju. Zapamtite da se inteligencija ne može uvek izjednačavati sa mudrošću, snalažljivošću koju igrač pokazuje na terenu. I jedno i drugo je potrebno da biste postali dobar igrač.

J - JUDGEMENT (RASUĐIVANJE) - Veliki igrači imaju sposobnost da donesu pravu odluku na terenu u kritičnom trenutku. Rasuđivanje predstavlja dva „puta“, od kojih treba izabrati onaj pravi, iako on u početku može izgledati kao teži.

K - KNOWLEDGE (ZNANJE) - Znanje i mudrost (snalažljivost) čine rasu-

đivanje. Nikada ne možete naučiti previše kao igrač. Veliki igrači imaju bogato znanje o igri i stalno unapređuju to znanje.

L - LIMITATIONS (OGRANIČENJE, LIMIT) - Morate znati svoje mentalne i fizičke limite kao igrač, i svaki dan radite na njihovom pomeranju. Čak, šta više, ne morate ih ni prihvatiti kao lične limite. Veliki igrači nikad ne prihvataju nivo na kome se trenutno nalaze kao igrači ili kao ličnosti, uvek teže nečem boljem.

M - MUSIC (MUZIKA) - Postoji jedna izreka koja glasi „ Don't die with the the music still in you „ („ Ne umiri dok je muzika u tebi „). Drugim rečima, „ Ne odustajte ako u vama postoji talenat, ako ima mogućnosti“. Naučite kako ste posebni kao osoba i kao igrač i verujte u sebe. Ispunite svoj potencijal darovima koji su vam dati i sledite taj pravac.

N - NOTICE (ZAPAŽANJE) - Zapažite i uverite se u poštovanje i pomoć ljudi oko vas. Svi vaši saigrači, treneri, navijači, itd. mogu vam pomoći da uspete ili ne. Poštujte i cenite ljude oko vas. Verujem da bilo ko koga poznajete može doprineti uspehu tima na neki način.

O - OPPORTUNITY (MOGUĆNOST) - Jedan poznati trener je rekao „ Sreća“ je gde mogućnost susreće spremnost. Uvek budite spremni i tražite mogućnost, zato što je to dobitna kombinacija. Uspešni igrači nemaju uvek više mogućnosti od manje uspešnih, ali razlika je u tome što oni uvek drže oči otvorene i sposobniji su da ih prepoznaju kada se pojave i da iskoriste priliku.

P - PREPARATION (SPREMNOST) - Veliki igrači su uvek spremni. Možete se suočiti sa situacijama koje je nemoguće uvek predvideti, ali igrač koji je spreman lakše će iskoristiti ukazanu priliku. Spremnost je vrlo bitna „ veština „ kad niko drugi na terenu ne gleda ili ne obraća pažnju.

Q - QUICKNESS (BRZINA) - Budi brz, deluj brzo, razmišljaj brzo zato što je košarka igra koja zahteva brzinu i reakciju.

R - RESPECT (POŠTOVANJE) - Morate uvek poštovati znanje i zalaganje vaših saigrača i trenera. A da bi vas poštovali morate to da zaslužite svakodnevnom aktivnostima i zalaganjem.

S - STRENGTH (SNAGA) - Da bi

ste postali „veliki „, morate da ispoljite i fizičku i mentalnu snagu. To je moguće ostvariti samo teškim radom, ne može se ostvariti na lak način, brzo. Mišićna vlakna se uvećavaju, razvijaju samo kada su izložena naporu. Ako radite na snazi brzo, na pogrešan način, dospećete u situaciju u kojoj ne biste voleli da se nađete. Snaga daje izdržljivost koja vam omogućava da se izdignete iznad proseka za jedan duži vremenski period.

T - TOGETHERNESS and TIME (ZAJEDNIŠTVO I VREME) - Košarka je timska igra i uspeh na najvišem nivou se može postići samo timskim radom i zajedništvom. Timovi u kojima se ističu individualci uvek „padaju „ pred timovima koje odlikuje timski rad. Vreme je nešto što morate dati sebi. Svakoj ličnosti je potrebno vreme da odraste, jer „kuća je jaka ono-

liko koliko je jak temelj, osnova“. Za dobru osnovu je potrebno vreme da se izgradi jer kuću treba graditi od čvrstog materijala.

U - UNDERSTANDING (RAZUMEVANJE) - Morate shvatiti šta se očekuje od vas kao igrača. Ako ne znate, prvo pitajte, pa onda izvršavajte zadatke. Osnova svakog učenja je razumevanje i prihvatanje znanja u životu i u situacijama u igri. Ako ne želite da učite i nećete da pitate, samo „tračite“ svoje vreme i trud.

V - VICTORY (POBEDA) - Pobedu ne odnose uvek najbolji igrači, već je obično odnosi najbolji „tim“.

W - WILL (VOLJA) - Ako postoji volja, postoji i način. Veliki igrači su motivisani, ako im je rečeno da je nešto teško uraditi ili dovršiti. Oni će naći način da stignu do cilja. Volja je pokretačka snaga. Bez volje ćete sigurno stagnirati.

X - X-FACTOR (X - FAKTOR NEPOZNATOG) - Uvek postoji neka nepoznata u vašem nastojanju da postignete nešto, kako u životu, tako i u igri. Nešto što niste planirali može da vas iznenadi i da se pojavi onda kada to najmanje očekujete. Moramo prihvatiti okolnosti koje ne možemo da kontrolišemo u životu, kao deo života. Veliki igrači uvek nađu način da se prilagode tim nepoznanicama (iznenađenjima) i nastoje da ih na neki način iskoriste.

Y - YES (DA) - Tri najvažnije reči koje igrač može da izgovori su „Yes, I can“ („Da, ja mogu“), da uradim to.

Z - ZZZZZZ (SAN, ODMOR) - Uvek se odmarajte dovoljno. Nikada nećete postići svoj fizički i mentalni vrhunac, ako ne vodite računa o vašem telu i duhu. San, odmor može da bude vaše najvažnije oruđe na putu ka uspehu, a često je zapostavljen. Vodite brigu o sebi.

Sa lica mesta:
Ilija Kovačić

Ol-star vikend, jedna od najvećih i najspektakularnijih košarkaških manifestacija ove godine održana je u „gradu bratske ljubavi“ Filadelfiji. Još jednom se potvrdilo da NBA liga i dalje drži vodeću reč kada su košarkaški trendovi u pitanju i da su takva događanja veliki plus za napredak i uopšte zainteresovanost za košarku. Ono što je nekada bila samo utakmica sa 24 najbolja američka košarkaša, danas je globalna stvar, jer su tom događaju priključena i neka druga interesantna takmičenja kao što su zakucavanja, trojke ili ruki utakmica, a od prošle godine manifestaciji prisustvuje i sve više aktivno učestvuje veliki broj stranaca. Treba podsetiti da je Vlade Divac prošle godine na vikendu u Vašingtonu postao prvi strani igrač na Ol-staru koji je u NBA ligu stigao iz nekog stranog kluba, a ne iz američkog koledža (Detlef Srempf, Rik Smits, Akim Olajžuan, Patrik Juing...). U Filadelfiji ta brojka je bila daleko, daleko veća, ali krenimo redom.

Utakmica početnika i igrača koji su

Nedavno održani Ol-star vikend u Filadelfiji definitivno potvrdio otvorenost najkvalitetnije lige na svetu

Strani igrači osvajaju NBA - na redu treneri

u NBA ligi u drugoj sezoni samo je potvrdila da na američkom kontinentu projevavaju neke druge struje. U ruki postavi našla su se čak četvorica Evropljana: Željko Rebrača, Pol Gasol, Toni Parker i Andrej Kirilenko, dok se sa suprotne strane pojavio Turčin našeg pokretala Hidajet Turkoglu. Postalo je toliko očigledno da je NBA liga u potpunosti isušila sve resurse na severno američkom kontinentu tako da je globalizacija igre postala neminovna. Stranih igrača je sve više, a ono što mora da raduje jeste da oni sve više igraju glavne uloge u svojim timovima. Da li treba naglašavati da je recimo u novom takmičenju Hoop-it-up (tri na tri) trijumfovala ekipa stranaca (Turkoglu, Marčulionis, Peničero, Kavano), a da je Peđa Stojaković postao prvi strani košarkaš pobednik u klasično američkom takmičenju u brzom šutiranju trojki.

Na glavnom događaju viđen je veliki broj stranaca. Sam meč protekao je u znaku Kobija Brajanta, koji je eto imao želju da povрати simpatije ljudi u gradu svoga detinjstva, međutim stvorio je kontra-efekat. U jednom trenutku u postavi Zapada na parketu su se pojavili Peđa Stojaković, Dirk Novicki, Stiv Neš, kao i Voli Zerbick - dakle skoro kompletno bela strana postava, nešto o čemu je ranijih sezona komesar NBA lige Dejvid Stern mogao samo da sanja.

Evropljani su definitivno ušli u NBA ligu na velika vrata i prve rezultate treba očekivati već ovog leta kada će u Indijanopolisu najbolje svetske košarkaške reprezentacije ukrstiti koplja.

Govoriti o Ol-star vikendu, a ne pomenuti trenere gotovo je nemoguće. Izuzetna je čast sedeti na klupama selekcija Istoka i Zapada, a to je ove godine pripalo iskusnom Donu Nelzonu, koji će u junu, na poziv UKTJ, biti predavač na Internacionalnoj klinici u Beogradu i Bajronu Skotu, legendarnom košarkašu Los Angeles Lejkera i treneru koji je u ovoj sezoni u potpunosti preporodio Nju Džersi Netse. Iako je to meč u kojem glavnu reč ipak vode zvezde na terenu, u pojedinim momentima i treneri su pokušavali taktičkim varijantama da nadmudre suparnika. U tome je definitivno bio uspešniji Nelzon, što je i konačan rezultat pokazivao.

Zaključak je jasan - NBA liga je širom otvorila vrata stranim igračima i samo je pitanje dana kada će se na mestu prvog trenera neke ekipe pojaviti neki stranac. Naš Igor Kokoškov je i tu barijeru probio, jer je pretprošle godine imenovan na mesto asistenta Alvina Džentrija u Los Angeles Klipersima, pa ne bi trebalo da iznenadi ako bi se ovom vrednom momku ukazala prilika da bude glavni kouč. On je to svojim znanjem zaslužio!

Saradnici

U prošlom broju pozvali smo vas na saradnju u ovoj rubrici, usledilo je prijatno iznenađenje. Javili su nam se treneri iz Beograda, Loznice,

Zaječara... Naravno prihvatamo saradnju.

U ovom broju prilog je pripremio **DARKO RAJAKOVIĆ trener kadeta Crvene zvezde**

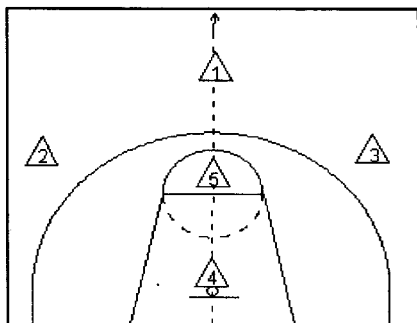
U ovoj odbrani tri odbrambena igrača, označeni brojevima 1, 2 i 3, igraju odbranu čovek na čoveka čuvajući trojicu najistaknutijih protivnika, dok dvojica najboljih skakača 4 i 5 koriste principe zone. Ova odbrana je efikasna u eliminisanju mogućih prodora. Teren je podeljen na pola zamišljenom linijom kao što je prikazano na dijagramu 1. Pravila su jednostavna. Kada su napadači na opterećenoj strani terena, odbrana odigrava po principima čovek na čoveka i to po bilo kojim za koje se trener opredeli. Drugim rečima, mogu da koriste standardne principe odbrane ili na primer „pomozi i vrati se“. Bez obzira na to koji principi važe, sledeće pravilo se uvek mora poštovati: uvek kada neki igrač čuva napadača koji se nalazi na neopterećenoj strani mora zauzeti poziciju na zamišljenoj liniji koja deli teren na dve polovine (odnosno između lopte i igrača za kog su zaduženi). Kao što je već pomenuto, igrači 4 i 5 igraju zonu i ostaju bliže košu. Pravila koja važe za njih zavise od izbora trenera. Na primer, ako želite da udvojite igrača sa loptom u korneru, igrač 5 treba da pokriva loptu u levom korneru, a igrač 4 u desnom. Ova pravila su promenljiva tako da se mogu prilagoditi individualnim karakteristikama igrača.

Pravila za sve odbrambene igrače:

1. držite ruke sve vreme podignute i/ili široko ispružene;
2. svi se pomeraju sa kretnjom napadača ili sa kretnjom lopte, bilo pasom bilo driblingom.

Pravila za igrače 4 i 5:

1. 5 pokriva levi ugao terena;
2. 4 pokriva desni ugao terena;
3. igrači 5 i 4 se uvek postavljaju između lopte i koša, igrajući odbranu protiv bi-

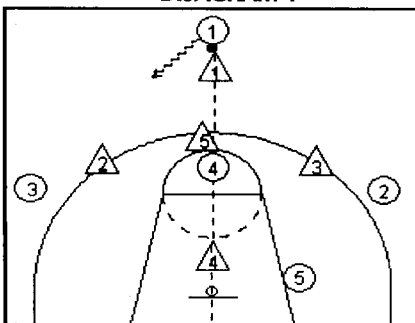
3-2 kombinovana odbrana

lo koga u njihovoj blizini i uvek gledaju da preseku pas kada je to moguće.

METODSKI PRISTUP UCENJU

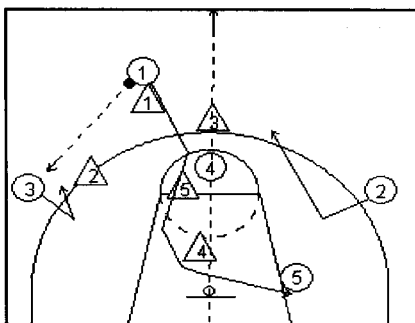
1. trener treba da u kratkim crtama izloži principe odbrane na papiru i da svakom igraču podeli kopije;
2. kada su igrači proučili date im skice, tada trener treba da im pojasni individualne zadatke, pri tom koristeći tablu za crtanje. Svi detalji se razrađuju pre pristupa demonstracijama na terenu. Trener treba da ohrabljuje igrače da postavljaju pitanja kako bi sve nejasnoće razjasnili;
3. posle zajedničkog gledanja dijagrama, trener bi trebalo da igrače „hodom“ provede kroz sve situacije na terenu;
4. sledeće, igrač prolazi kroz odbrambene kretnje laganim tempom;
5. protiv najslabijih rezervnih igrača odigrati srednjom brzinom;
6. vežbajte ovu odbranu svake nedelje;
7. probajte vašu kombinovanu odbranu na utakmicama kada njena primena ne može da donese ništa loše ili kao poslednji adut u utakmici koju vaš tim gubi kada je neka promena u vidu iznenađenja neophodna.

DIJAGRAM 1

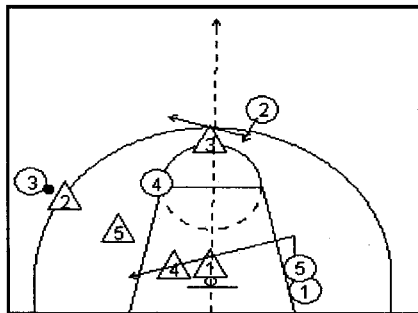
Napad je tek preneo loptu preko centra i igrač sa loptom je u sredini terena. Vidimo kako su se igrači 5 i 4 između lopte i koša, a njihovi saigrači 1, 2 i 3 čuvaju svoje protivnike u standardnoj odbrani čovek na čoveka. Normalno, jedna strana će biti opterećena, a druga neopterećena. Odbrambeni igrači menjaju svoje pozicije sa svakim kretanjem napadača ili lopte, bilo pasom bilo driblingom.

DIJAGRAM 2

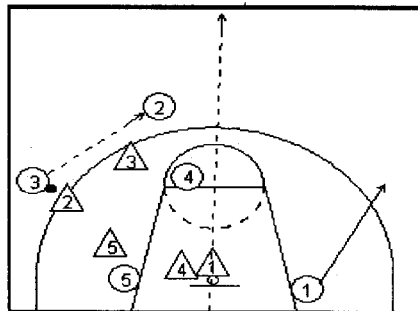
Napadač 1 driblingom opterećuje jednu stranu terena, a svi odbrambeni igrači su postavljeni na pozicije koje 3-2 kombinovana odbrana zahteva. Ovaj prikaz pokazuje utrčavanje napadača 1 ka košu zbog eventualnog prijema lopte u blizini koša (give and go).

DIJAGRAM 3

Napadač 3 je dobio dobio loptu od saigrača 1, a odbrambeni igrač 1 je sprečio povratni pas ka napadaču 1 koji je utrčao ka košu. Napadač 1 zauzima poziciju na niskom postu na neopterećenoj strani tako da odbrambeni igrač 1 ostaje na zamišljenoj liniji, a između lopte i igrača za koga je zadužen. Takođe, igrači 5 i 4 poštuju pravila propisana za njih i postavljaju se između lopte koša, a odbrambeni igrač 3 zadužen za napadača 2 je zauzeo poziciju na zamišljenoj liniji (između lopte i napadača 2). On će promeniti poziciju kada napadač 2 pređe na opterećenu stranu terena.

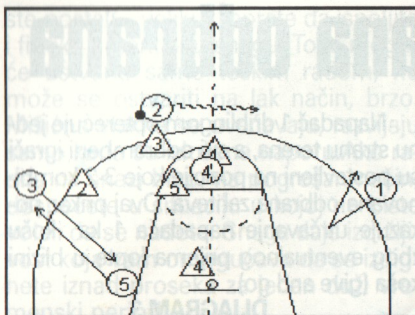
DIJAGRAM 4

Odbrambeni igrač 2 agresivno čuva svog protivnika po principima čovek na čoveka, a njegov saigrač 3 je standardnoj u odnosu na igrača 2 za koga je zadužen, a koji je došao na opterećenu stranu terena. Igrač odbrane 1, u skladu sa pravilima odbrane, je na sredini terena, odnosno između lopte i napadača 1. On se, međutim, prilagođava svim promenama pozicije svog igrača i pridržava se načela koja važe za situacije kada je napadač na neopterećenoj strani.

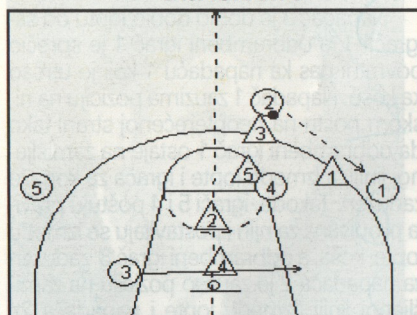
DIJAGRAM 5

Odbrambeni igrač 2 čuva svog protivnika 3, a napadač 2 je u posedu lopte. On će driblingom doći na suprotnu tere-

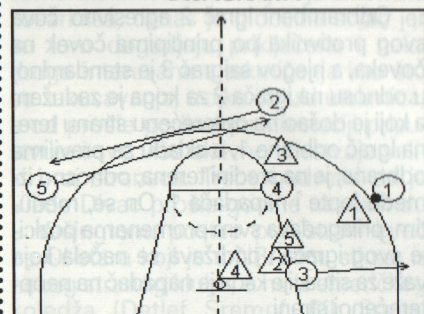
na. Odbrambeni igrači 5 i 4 su između lopte i koša. Napadača 1 koji se nalazi na neopterećenoj strani čuva odbrambeni igrač 1 koji je pravilno postavljen na zamišljenoj liniji, između lopte i svog igrača. U ovom momentu, odbrambeni igrač 2 čuva napadača za koga je zadužen. Ali svako pomeranje napadača 3 ili lopte uslovljava promenu pozicije u odbrani, a u skladu sa pravilima koja su propisana ovom odbranom.

DIJAGRAM 6

Napadač 2 je driblingom došao na suprotnu stranu terena i ona je sada opterećena. Svi igrači menjaju svoje pozicije istovremeno sa pomeranjem igrača sa loptom. Napadač 5 je prividno nepokriven. Razlog za to je procena trenera da je to jedan od dvojice slabijih šutera sa spoljnih pozicija. Da je to jedan od igrača koji predstavlja opasnost po koš sa udaljenih pozicija, trener bi se opredelio da ga čuva po principima čovek na čoveka ili bi ovu situaciju rešio na neki drugi način. Zapamtite da se u ovoj odbrani sve odvija po postavljenim principima.

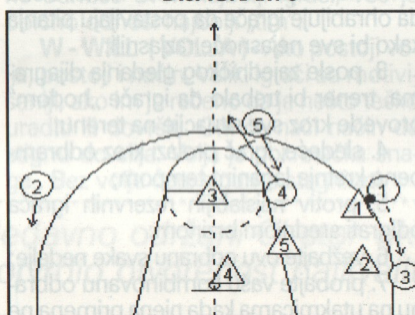
DIJAGRAM 7

Na ovom dijagramu napadač 2 je dodao loptu saigraču 1 i vrši ukrštanje sa igračem 5. Njegov odbrambeni igrač 3

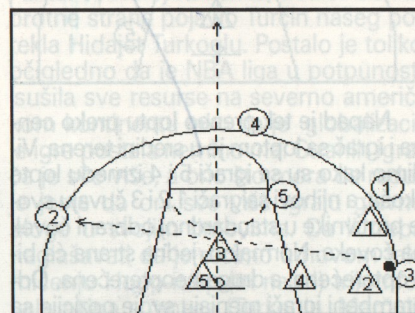
menja svoju poziciju u skladu sa kretnjom napadača 2 i igrača 1 kod koga je lopta. I u ovoj situaciji igrači odbrane 5 i 4 poštuju zonske principe i nalaze se između lopte i koša. Oni sve vreme igraju odbranu prema lopti i trude se da preseku sva davanja usmerena ka prostoru koji sami brane. Odbrambeni igrač 1 čuva svog oponenta licem u lice. On ne mora da brine da će ga igrač sa loptom nadigrati, jer odbrambeni igrač mora da pomogne i da zaustavi prodor. Pokušajte da naterate igrača sa loptom da doda lob pas što će saigraču preseći.

DIJAGRAM 8

Napadač 2 izgleda kao da ga niko ne čuva. Međutim, odbrambeni igrač 3 je postavljen po pravilima koja nalaže ova odbrana, na zamišljenoj liniji između lopte i svog zaduženja napadača 2. Odbrana, ustvari želi da isprovocira dugo dodavanje sa opterećene na neopterećenu stranu. Ako je odbrana na igraču sa loptom agresivna, a mora da bude, onda će biti relativno lako da se skрати pas ka 2, odnosno odbrana će stići do njega i igraće po principima čovek na čoveka.

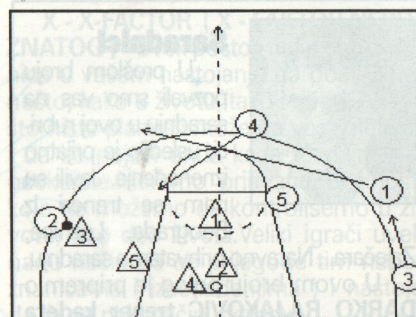
DIJAGRAM 9

Napadač 1 je dodao loptu saigraču 3 koji se pomerio u sam ugao terena. Svi odbrambeni igrači zauzimaju pozicije koje ova kombinovana odbrana zahteva. Sada napadač 3 dodaje loptu saigraču 2 na neopterećenoj strani. Cela odbrambena formacija se menja istovremeno sa letom odbrane i svi igrači dolaze na pozicije za koje su odgovorni.

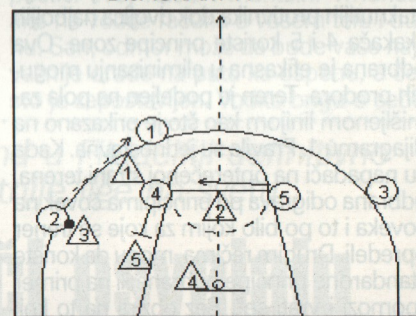
DIJAGRAM 10

Opterećena strana terena je sada promenjena i odbrana nastavlja da funkcioniše po poznatim principima. Odbrambeni igrači 1 i 2 će promeniti pozicije kada napadači 1 i 3 za koje su zaduženi promene

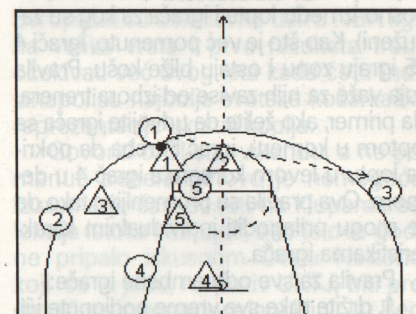
svoje pozicije. Treba zapaziti da su u odbrani 5 i 4 uvek postavljeni između lopte i koša. Na taj način će uvek tri čoveka biti na liniji koja spaja igrača sa loptom i koš.

DIJAGRAM 11

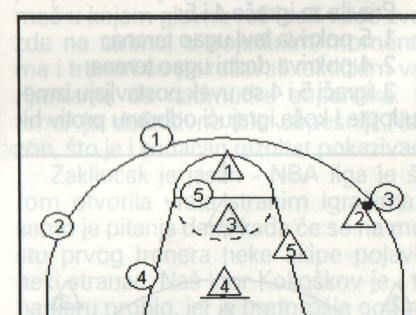
Ovde vidimo kako napadač 2 dodaje loptu saigraču 1. Tokom leta lopte svi igrači odbrane menjaju pozicije.

DIJAGRAM 12

Napadač 1 prenosi loptu do svog saigrača 3 koji je na neopterećenoj strani.

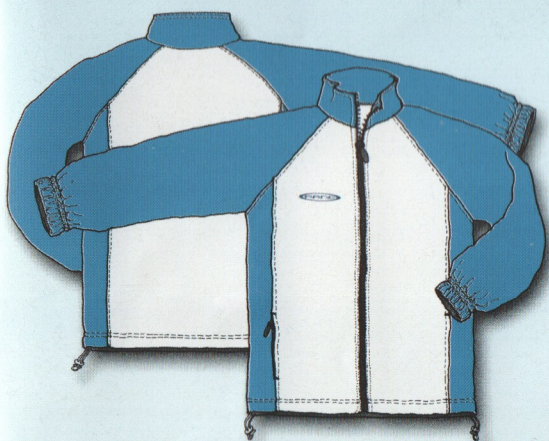
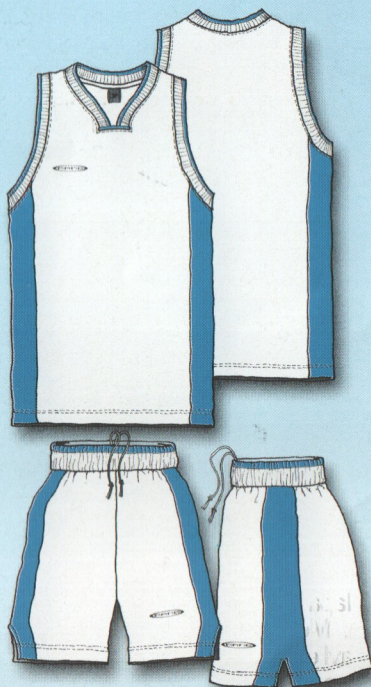
DIJAGRAM 13

Cela odbrambena formacija je promenjena tokom leta lopte, a igrači su zauzeli pozicije kao na prikazu.

Ova odbrana je vrlo efektivna za sprečavanje prodora protivnika.

RANG

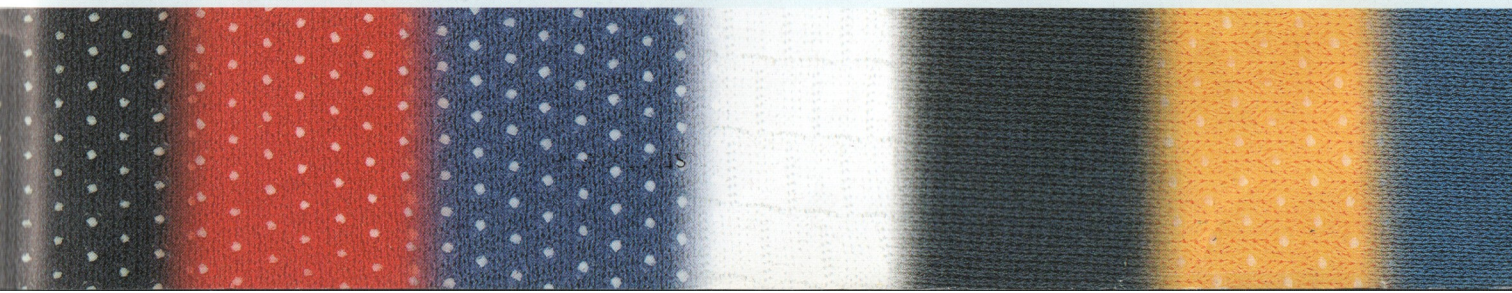

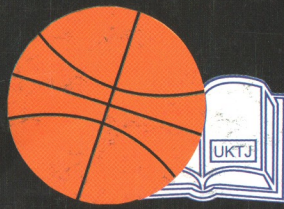
Košarkaški kompleti:

- Dresovi
- Trenerke
- Čarape

RANG TEAM - PRODAJA SPORTSKE OPREME ZA KLUBOVE

ITM Company, Omladinskih brigada 86, 11070 Beograd • Tel: +381 (0)11 3107-518 • Fax: +381 (0)11 3107-493
kontakt: Željko Korać • Tel: +381 (0)11 3107-435

D O B I T E , M I S M O K O D K U Ć E